การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุด ชนิดหลายอินพุต โดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอส

DESIGN OF CMOS MULTIPLE – INPUT MAXIMUM AND MINIMUM CIRCUITS

ชมัยพร พจนสุวรรณชัย

CHAMAIPORN POJANASUWANCHAI

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิศวกรรมการวัดคุม
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2547

ISBN 974-9708-13-X

ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้
ทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอก

DESIGN OF CMOS MULTIPLE – INPUT MAXIMUM AND MINIMUM CIRCUITS

CHAMAIPORN POJANASUWANCHAI

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT

OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF

MASTER OF ENGINEERING IN INSTRUMENTATION ENGINEERING

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2004

ISBN 974-9708-13-X

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPY RIGHT 2004
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต โดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอส
นักศึกษา	นางสาวชมัยพร พจนสุวรรณชัย
รหัสนักศึกษา	45061157
ปริญญา	วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	วิศวกรรมการวัดคุม
พ.ศ.	2547
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	รศ.ประสิทธิ์ จุลเสรีวงศ์
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	รศ.ดร. วันชัย ริ้วรุจา

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการนำเสนอหลักการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดในโมดกระแสชนิดหลายอินพุต บนพื้นฐานของเทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอส ที่มีการทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัวเป็นหลัก วงจรที่ได้นำเสนอนี้มีความผิดเพี้ยนของสัญญาณเอาต์พุตต่ำ มีความเหมาะสมในการนำไปสร้างเป็นวงจรรวมได้ง่าย และมีประสิทธิภาพการในการทำงานสูง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประมวลผลสัญญาณทางแอนะลอก การทดสอบสมรรถนะของวงจรที่ได้พัฒนาขึ้นจะทำการเลียนแบบการทำงานด้วยโปรแกรม PSPICE ผลการทดสอบสามารถยืนยันถึงช่วงปฏิบัติการและความถูกต้องในการทำงานของวงจรที่ออกแบบเป็นไปตามหลักการที่นำเสนอไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Design of CMOS Multiple - input maximum and minimum circuits
Student	Miss Chamaiporn Pojanasuwanchai
Student ID.	45061157
Degree	Master of Engineering
Programme	Instrumentation Engineering
Year	2004
Thesis Advisor	Assoc.Prof. Prasit Julsereewong
Co - Thesis Advisor	Assoc.Prof.Dr. Vanchai Riewruja

ABSTRACT

This thesis presents the multiple-input maximum and minimum circuits for analog signal processing, which operates throughout in the current domain The proposed circuits have the simple realization method and are suitable for fabrication using CMOS technology form as versatile building block. All transistors are operated in their saturation regions. The characteristics of the proposed circuits exhibit the low distortion in the output signal at low-level input signal. . The performances of the proposed circuits were studied using the PSPICE analog simulation program. The simulation results verified the circuits performances, i.e. dynamic range and accuracy are agreed with the proposed principle.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ จุลเสรีวงศ์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูง ซึ่งสนับสนุนผู้เขียนเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท ทั้งให้ความรู้ความคิดริเริ่ม ข้อแนะนำและชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆเป็นอย่างดี และได้มอบโอกาสที่ดีแก่ผู้เขียนที่จะได้รับประสบการณ์ ได้รับความรู้ต่างๆ อย่างมากมายมาโดยตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ริ้วรุจา อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้ความรู้ต่างๆ ข้อแนะนำและแนวทางในการทำวิจัยวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ อาจารย์อัมพวัน ใจกล้า ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำต่างๆ ให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เขียนมาโดยตลอดจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ ผู้คอยห่วงใย เป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนในการศึกษา รวมทั้งพี่และน้องที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ พี่ๆ น้องๆ นักศึกษาปริญญาโทสาขาวิศวกรรมการวัดคุม ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ทุกๆ ท่าน ที่ได้ให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือตลอดมา

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณทบวงมหาวิทยาลัยและบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนในการเดินทางไปสัมมนาวิชาการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในวิทยานิพนธ์นี้

ชมัยพร พจนสุวรรณชัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย I

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ II

กิตติกรรมประกาศ III

สารบัญ IV

สารบัญตาราง VII

สารบัญรูป VIII

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 กล่าวนำ 1

1.2 วัตถุประสงค์ในการทำวิทยานิพนธ์ 2

1.3 หลักการใหม่ในวิทยานิพนธ์ 2

1.4 รายละเอียดของวิทยานิพนธ์ 2

บทที่ 2 ทฤษฎีการทำงานของมอสเฟท 4

2.1 กล่าวนำ 4

2.2 ทฤษฎีการทำงานของมอสเฟท 4

2.2.1 คุณสมบัติการทำงาน 7

2.2.2 สมการแสดงความสัมพันธ์สำหรับสัญญาณขนาดใหญ่ 11

2.2.3 ค่าความจุไฟฟ้าในมอสเฟท 12

2.2.4 วงจรสมมูลและสมการแสดงความสัมพันธ์สำหรับสัญญาณขนาดเล็ก 14

2.2.5 เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียระหว่างมอสเฟทกับไบโพลาร์ทรานซิสเตอร์ 16

2.3 บทสรุป 17

บทที่ 3 วงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดทั่วไป 18

3.1 กล่าวนำ 18

3.2 วงจรหาค่าสูงสุด 19

3.2.1 วงจรหาค่าแรงดันสูงสุดโดยใช้โอทีเอ 19

3.2.2 วงจรหาค่าแรงดันสูงสุดโดยใช้วงจรสายพานกระแส 22

3.2.3 วงจรหาค่ากระแสสูงสุดโดยใช้มอสเฟท 24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.3 วงจรหาค่าต่ำสุด 25

3.3.1 วงจรหาค่าแรงดันต่ำสุดโดยใช้โอทีเอ 25

3.3.2 วงจรหาค่าแรงดันต่ำสุดโดยใช้วงจรสายพานกระแส 28

3.3.3 วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดโดยใช้ซีมอส 29

3.4 วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุด 31

3.4.1 วงจรเลือกหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซีมอส 31

3.4.2 วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซีมอส 33

3.5 บทสรุป 36

บทที่ 4 การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต ที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์ 37

4.1 กล่าวนำ 37

4.2 การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุต 37

4.3 การออกแบบวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต 40

4.4 การวิเคราะห์คุณสมบัติการทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุต 43

4.4.1 การวิเคราะห์หาช่วงปฏิบัติการของกระแสอินพุต 43

4.4.2 การวิเคราะห์หาค่าความผิดพลาดของวงจร 45

4.4.3 การวิเคราะห์หาผลตอบสนองความถี่ 47

4.5 การวิเคราะห์คุณสมบัติการทำงานของวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต 51

4.5.1 การวิเคราะห์หาช่วงปฏิบัติการของกระแสอินพุต 52

4.5.2 การวิเคราะห์หาค่าความผิดพลาดของวงจร 53

4.5.3 การวิเคราะห์หาผลตอบสนองความถี่ 55

4.6 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรด้วยโปรแกรม PSPICE 58

4.6.1 วงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุต 58

4.6.2 วงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต 61

4.7 บทสรุป 66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 ตัวอย่างการประยุกต์ใช้งาน 67
5.1 กล่าวนำ 67
5.2 ตัวอย่างการประยุกต์ใช้งาน 67

บทที่ 6 บทสรุปและวิจารณ์ 70
6.1 บทสรุปและวิจารณ์ 70
6.2 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการทำวิจัยและพัฒนาต่อ 71

เอกสารอ้างอิง 72

ภาคผนวก ก. ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ 74

ประวัติผู้เขียน 88

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

4.1 ความกว้างและความยาวของแชนเนลของมอสทรานซิสเตอร์ในวงจรรูปที่ 4.1 58

4.2 ความกว้างและความยาวของแชนเนลของมอสทรานซิสเตอร์ในวงจรรูปที่ 4.2 62

6.1 เปรียบเทียบคุณสมบัติของวงจรหาค่าสูงสุดที่นำเสนอกับวงจรหาค่าสูงสุด ที่มีการนำเสนอไว้ในอดีต 70

6.2 เปรียบเทียบคุณสมบัติของวงจรหาค่าต่ำสุดที่นำเสนอกับวงจรหาค่าต่ำสุด ที่มีการนำเสนอไว้ในอดีต 71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป

รูปที่ หน้า

2.1 มอสเฟทแบบลดพาหะ (Depletion-mode) 5

2.2 มอสเฟทแบบเอ็นฮานซ์เมนท์โมด(Enhancement-mode) 6

2.3 การทำงานของมอสเฟทแบบเอ็นฮานซ์เมนท์โมดชนิดเอ็นแชนเนล 8

2.4 กราฟคุณสมบัติการทำงานของมอสเฟทแบบเอ็นฮานซ์เมนท์โมด 11

2.5 ค่าความจุไฟฟ้าที่เกิดขึ้นจากโครงสร้างของมอสเฟท 12

2.6 วงจรสมมูลสำหรับสัญญาณขนาดเล็กของมอสเฟท 14

2.7 วงจรสมมูลของมอสทรานซิสเตอร์ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์นี้ 15

3.1 การประยุกต์ใช้งานวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดในตัวควบคุมแบบฟัซซี 18

3.2 วงจรจำกัดกระแสแบบบวก 19

3.3 ตัวต้านทานที่ปรับค่าได้ 19

3.4 วงจรหาค่าแรงดันสูงสุดโดยใช้โอทีเอ 20

3.5 วงจรหาค่าแรงดันสูงสุดโดยใช้วงจรสายพานกระแสแบบพื้นฐาน 22

3.6 วงจรหาค่าแรงดันสูงสุดโดยใช้วงจรสายพานกระแส 23

3.7 วงจรหาค่ากระแสสูงสุดโดยใช้มอสเฟท 24

3.8 วงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุต 25

3.9 วงจรจำกัดกระแสแบบลบ 25

3.10 วงจรหาค่าแรงดันต่ำสุดโดยใช้โอทีเอ 26

3.11 วงจรหาค่าแรงดันต่ำสุดโดยใช้วงจรสายพานกระแสแบบพื้นฐาน 28

3.12 วงจรหาค่าแรงดันต่ำสุดโดยใช้วงจรสายพานกระแส 29

3.13 วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดโดยใช้ซีมอส 29

3.14 วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดชนิดหลายอินพุต 31

3.15 วงจรเลือกหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซีมอส 31

3.16 วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดชนิดสองอินพุต 33

4.1 วงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุตที่นำเสนอ 38

4.2 วงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุตที่มีพื้นฐานการทำงานมาจากวงจรหาค่าสูงสุด 42

4.3 การทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดที่นำเสนอ เมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับหนึ่ง 43

4.4 วงจรสะท้อนกระแสแบบพื้นฐานโดยใช้มอสเฟท 45

4.5 วงจรสมมูลสำหรับการวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่สำหรับวงจรหาค่าสูงสุด 48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่ หน้า

4.6 การทำงานของวงจรหาค่าต่ำสุดที่นำเสนอ เมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับหนึ่ง 52

4.7 วงจรสมมูลขนาดเล็กของวงจรสะท้อนกระแสแบบพื้นฐาน 55

4.8 คุณลักษณะของวงจรหาค่าสูงสุด เมื่อกระแสอินพุตทั้งสองเป็นสัญญาณไฟตรง 58

4.9 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดเมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับสาม
โดยป้อนสัญญาณอินพุตเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีขนาด 0μA ถึง 50 μA 59

4.10 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดเมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับห้า
โดยป้อนสัญญาณอินพุตเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีขนาด 0μA ถึง 50 μA 60

4.11 ผลตอบสนองของวงจรหาค่าสูงสุด เมื่อป้อนกระแสอินพุตเพียงสัญญาณเดียว 61

4.12 ผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่าสูงสุด
เมื่อป้อนกระแสอินพุตเพียงสัญญาณเดียว 61

4.13 ผลตอบสนองของวงจรหาค่าต่ำสุด เมื่อป้อนกระแสอินพุตเพียงสัญญาณเดียว 62

4.14 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าต่ำสุดเมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับสาม
โดยป้อนสัญญาณอินพุตเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีขนาด 50μA ถึง 0μA 63

4.15 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าต่ำสุดเมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับห้า
โดยป้อนสัญญาณอินพุตเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีขนาด 50μA ถึง 0μA 64

4.16 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาต่ำสุดเมื่อจำนวนอินพุตเท่ากับสอง
โดยป้อนสัญญาณแบบขั้นบันได 65

4.17 ผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่าต่ำสุด
เมื่อป้อนกระแสอินพุตเพียงสัญญาณเดียว 65

5.1 โครงสร้างของตัวควบคุมแบบฟัซซี 67

5.2 สภาพแวดล้อมการทำงานของตัวควบคุมแบบฟัซซีชนิดอะแด็ปทีฟออนไลน์ 68

5.3 สถาปัตยกรรมแบบคล้ายเมตริกซ์ของชิปฟัซซี
ชนิดโปรแกรมได้สำหรับการใช้งานทั่วไป 69

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

1.1 กล่าวนำ

ในปัจจุบันวงจรที่มีหลักการทำงานในลักษณะของการหาค่าสูงสุดหรือหาค่าต่ำสุดของสัญญาณกระแส มีการประยุกต์ใช้งานอย่างกว้างขวางในด้านของการประมวลผลสัญญาณทางแอนะลอก การประมวลผลสัญญาณภาพและการควบคุมแบบฟัซซี วงจรหาค่าสูงสุดและหาค่าต่ำสุดของสัญญาณกระแสได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด เช่น การออกแบบวงจรโดยใช้วงจรสายพานกระแสรุ่นที่สอง (Second generation current conveyor: CCII) [1] โดยใช้ทำงานร่วมกับไดโอด ซึ่งทำหน้าที่เป็นสวิตซ์อิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ความเร็วในการทำงานของวงจรที่นำเสนอนี้ถูกจำกัดด้วยช่วงเวลาในการเปลี่ยนสถานะปิดหรือเปิดของไดโอด และวงจรขยายความนำหรือโอทีเอ (Operational transconductance amplifier: OTA) [2] จะมีช่วงปฏิบัติการในช่วงแคบ อันเป็นผลเนื่องมาจากข้อจำกัดของตัววงจรขยายความนำเอง ดังนั้นจึงได้มีการนำเสนอการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดหรือวงจรหาค่าต่ำสุดโดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอส [3]-[4] เช่น การนำเสนอการหาค่าสูงสุดสำหรับสัญญาณอินพุตหลายๆ สัญญาณ โดยการนำวงจรหาค่าสูงสุดชนิดสองอินพุตหลายๆ วงจรมาต่อร่วมกันแบบโครงสร้างหลายระดับ (Tree structure) [5] ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการต่อวงจรในลักษณะโครงข่ายหลายระดับนี้คือ ความผิดพลาดสะสมที่เกิดจากวงจรหาค่าสูงสุดชนิดสองอินพุตแต่ละวงจรและความเร็วในการทำงาน จากข้อจำกัดนี้จึงได้มีการนำเสนอการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุตในบทความวิจัย [6]-[7] แต่วิธีการที่นำเสนอในบทความดังกล่าวจะเกิดปัญหาทางด้านความเร็วและความถูกต้องในการทำงานของวงจรอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนสถานะการทำงานจากช่วงนำกระแสอิ่มตัว (Saturation region) เป็นช่วงนำกระแสไม่อิ่มตัว (Non-saturation region) ของมอสทรานซิสเตอร์

ในวิทยานิพนธ์นี้ได้ทำการนำเสนองานวิจัยการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุตสำหรับสัญญาณกระแสในรูปแบบวงจรรวมโดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอสที่มีการทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัวเป็นหลัก ซึ่งจะทำให้ได้วงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดที่มีขนาดเล็ก ใช้อุปกรณ์น้อย รวมทั้งเป็นวงจรที่มีคุณสมบัติและประสิทธิภาพที่ดีในการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ในการทำวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาและออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต ที่มีการทำงานในโมด (Mode) ของกระแสสำหรับสัญญาณแอนะลอก ในการออกแบบ วงจรโดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอส ที่มีการทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัวเป็นหลัก โดยมุ่งเน้นให้โครงสร้างของวงจรที่ออกแบบมีโครงสร้างของวงจรที่เหมาะสมที่จะนำไปพัฒนาสร้างเป็นวงจรรวม และเนื่องจากวงจรที่ออกแบบนี้ทำงานอยู่ในโมดกระแส ดังนั้นจึงสามารถพัฒนาให้ใช้กับแหล่งจ่ายไฟแรงดันต่ำได้ วงจรที่ออกแบบมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงตลอดจนให้ค่าความแม่นยำในการทำงานที่ดี โดยมีความผิดเพี้ยนของสัญญาณเอาต์พุตต่ำ และมีช่วงปฏิบัติการทางขนาดและช่วงปฏิบัติการทางความถี่ในย่านกว้าง

1.3 หลักการใหม่ในวิทยานิพนธ์

วงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุตแบบใหม่ที่ได้นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้ จะมีการทำงานในโมดของกระแสสำหรับการประมวลสัญญาณทางแอนะลอก โดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอสที่มีการทำงานในช่วงอิ่มตัวเป็นหลัก โครงสร้างของวงจรที่ออกแบบเป็นวงจรขยายคลาส AB/B โดยการทำงานของวงจรในคลาส AB จะเป็นการเพิ่มความเร็วในการทำงานที่สูงขึ้น โดยลดผลของช่วงเวลาหน่วง (delay time) เป็นผลทำให้มีความผิดเพี้ยนของสัญญาณเอาต์พุตต่ำ และการทำงานของวงจรในคลาส B จะเป็นการลดขนาดของวงจรให้เล็กลง ใช้อุปกรณ์น้อย เพื่อรองรับกับเทคโนโลยีของวงจรรวมขนาดใหญ่ นอกจากนั้นวงจรที่ออกแบบยังใช้กับแหล่งจ่ายไฟแรงดันต่ำ ซึ่งเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีของทรานซิสเตอร์แบบซีมอสอีกรูปแบบหนึ่ง เพื่อที่จะสามารถใช้พลังงานจากแหล่งจ่ายแบตเตอรี่หรือแหล่งจ่ายพลังงานแบบพกพาได้ ทำให้เกิดความสะดวกมากยิ่งขึ้นในการใช้งาน

1.4 รายละเอียดของวิทยานิพนธ์

ในวิทยานิพนธ์นี้แบ่งออกเป็น 6 บท และภาคผนวก 1 ภาค ซึ่งในแต่ละบทมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บทที่ 1 คือ บทนำ ซึ่งจะเป็นการกล่าวนำถึงวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์และรายละเอียดในแต่ละบทของวิทยานิพนธ์

บทที่ 2 กล่าวถึงทฤษฎีการทำงาน วงจรสมมูล และสมการแสดงความสัมพันธ์สำหรับสัญญาณขนาดใหญ่และสัญญาณขนาดเล็กของมอสเฟท

บทที่ 3 กล่าวถึงหลักการทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดทั่วไป

บทที่ 4 กล่าวถึงการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต โดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอส การวิเคราะห์หาคุณสมบัติต่างๆ ของวงจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการเลียนแบบการทำงานของวงจรด้วยโปรแกรม PSPICE เพื่อยืนยันสมรรถนะการทำงานของวงจร

บทที่ 5 เป็นตัวอย่างการประยุกต์ใช้งาน วงจรที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้

บทที่ 6 เป็นการสรุปผลงานที่ได้นำเสนอในวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งได้นำเสนอแนวทางในการวิจัยและพัฒนาต่อไป

ภาคผนวก ก. แสดงผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ ในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ จำนวน 2 บทความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2
ทฤษฎีการทำงานของมอสเฟท

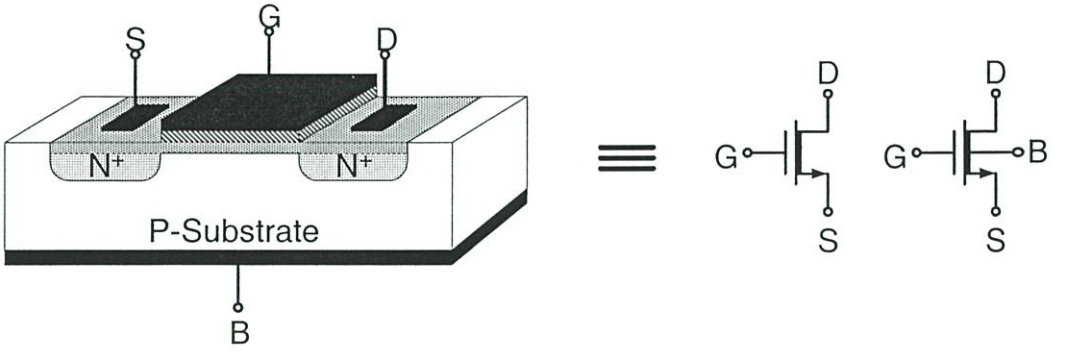
2.1 กล่าวนำ

ในวิทยานิพนธ์นี้เป็นการวิจัยและพัฒนาการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุตที่มีการทำงานในโมดของกระแสสำหรับสัญญาณแอนะลอก โดยอาศัยหลักการของมอสเฟทชนิดเอ็นฮานซ์เมนท์โมด (Enhancement-mode) ที่มีการทำงานอยู่ในช่วงนำกระแสอิ่มตัว (Saturation Region) เป็นหลัก ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบซึ่งจะนำไปสู่ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และการใช้เป็นข้ออ้างอิงกับผลที่ได้จากการเลียนแบบการทำงานของวงจรโดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ เช่น โปรแกรม PSPICE ซึ่งจะใช้เป็นข้อแสดงถึงสมรรถนะของวงจรที่เกิดขึ้นว่า มีคุณสมบัติเป็นไปตามหลักการที่ได้ออกแบบและนำเสนอมากน้อยเพียงใด เนื้อหาในบทนี้จะขออ้างอิงและกล่าวถึงทฤษฎีการทำงาน วงจรสมมูล และสมการสำคัญๆ ของมอสเฟทโดยเฉพาะอย่างยิ่งมอสเฟทชนิดเอ็นฮานซ์เมนท์ที่มีการทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัว สำหรับสมการและทฤษฎีการทำงานโดยละเอียดของมอสเฟทนั้นได้มีการนำเสนอไว้แล้วในเอกสารและตำราต่างๆ มากมาย [8]-[13]

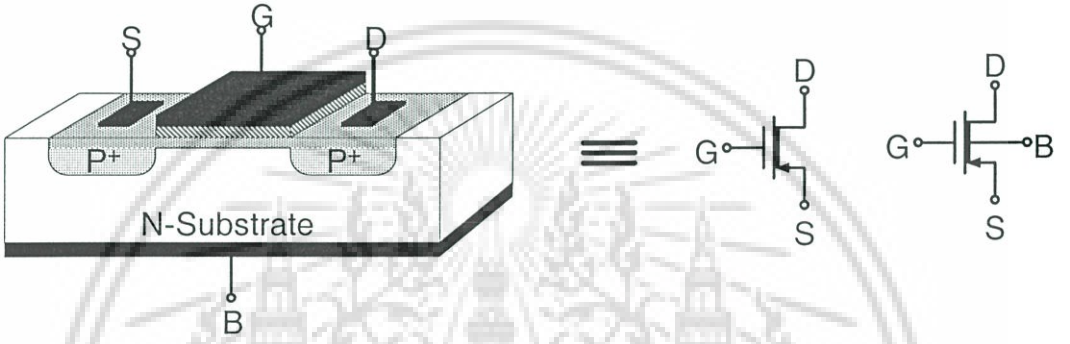
2.2 ทฤษฎีการทำงานของมอสเฟท [8]-[13]

มอสเฟท (Metal Oxide Semiconductor Field Effect Transistor; MOSFET) หรือมอสทรานซิสเตอร์ หรือทรานซิสเตอร์แบบมอส ได้มีการพัฒนามาก่อนการสร้างไบโพลาร์ทรานซิสเตอร์ (Bipolar Transistor) [8] ในต้นทศวรรษที่ 1930 ได้มีหลักฐานแสดงถึงการจดสิทธิบัตรสำหรับอุปกรณ์ที่ดูคล้ายกับซิลิกอนมอสเฟทในปัจจุบัน แต่ไม่ได้สร้างขึ้นจากซิลิกอน แต่เนื่องจากสมัยนั้นเทคโนโลยีและกระบวนการสร้างยากที่จะควบคุมรอยสัมผัสหรือรอยต่อของฉนวนกับสารกึ่งตัวนำ (Insulator-semiconductor Interface) และยังขาดความเข้าใจในกระบวนการของฉนวนและสารกึ่งตัวนำ ทำให้อุปกรณ์ที่คล้ายมอสเฟทในสมัยนั้นไม่สามารถนำไปใช้งานจริงได้ จนกระทั่งการเกิดขึ้นของกระบวนการ Silicon planar และเทคโนโลยีสมัยใหม่สามารถควบคุมรอยต่อระหว่างออกไซด์และซิลิกอนได้ดี ทำให้สามารถสร้างมอสทรานซิสเตอร์และนำมาใช้งานได้จริง ซึ่งเป็นวิธีที่แพร่หลายตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 1970 จนถึงปัจจุบัน [8]-[13]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ก) แบบช่องทางเดินกระแสชนิดเอ็น (N-channel)

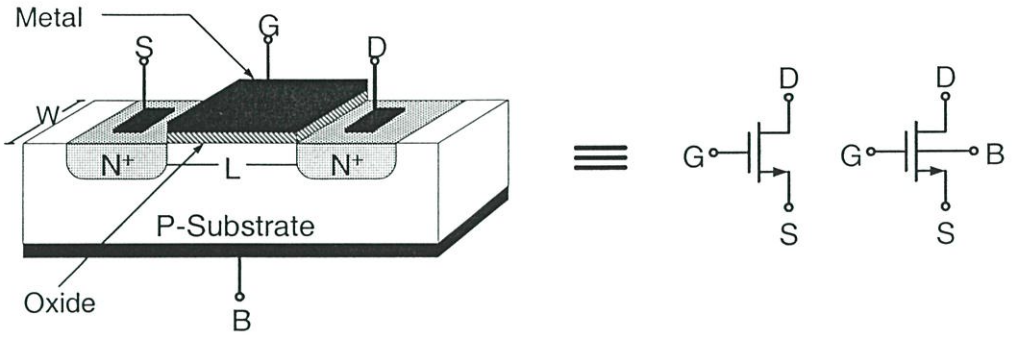

(ข) แบบช่องทางเดินกระแสชนิดพี (P-channel)

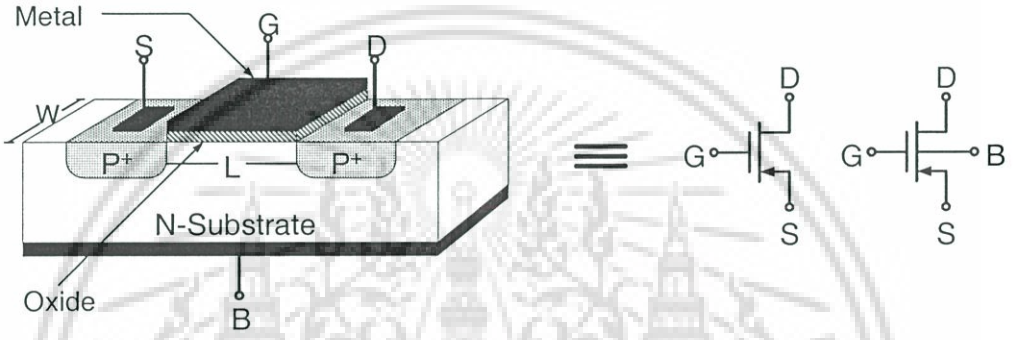
รูปที่ 2.1 มอสเฟทแบบลดพาหะ (Depletion-mode)

มอสเฟทเป็นทรานซิสเตอร์ที่ทำงานโดยผลของสนามไฟฟ้า สามารถแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้หลายแบบ ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง เช่น ถ้าแบ่งตามชนิดของพาหะที่ใช้ในการนำกระแส จะสามารถแบ่งได้เป็นสองชนิด คือ มอสเฟทแบบช่องทางเดินกระแสชนิดเอ็น (N-channel MOSFET) ซึ่งเป็นมอสเฟทที่ใช้อิเล็กตรอนเป็นพาหะในการนำกระแส และมอสเฟทแบบช่องทางเดินกระแสชนิดพี (P-channel MOSFET) ซึ่งเป็นมอสเฟทที่ใช้โฮล (hole) เป็นพาหะในการนำกระแส ถ้าแบ่งมอสเฟทตามลักษณะโครงสร้างและการเกิดแชนเนลในขณะที่มีการไบแอสเป็นศูนย์จะสามารถแบ่งออกได้เป็นสองลักษณะคือ มอสเฟทแบบลดพาหะ (Depletion-mode) และแบบเอ็นฮานซ์เมนท์โมด (Enhancement-mode) ดังแสดงในรูปที่ 2.1 และ 2.2 ตามลำดับ สำหรับโครงสร้างของมอสเฟทแบบลดพาหะชนิดเอ็น จะประกอบไปด้วยปลายอิเล็กโทรด เดรนและซอร์สที่มีปลายทั้งสองข้างต่ออยู่กับสารกึ่งตัวนำชนิดเดียวกัน ซึ่งเป็นชนิดเอ็นบางๆ ที่ต่อกันในลักษณะของแชนเนล ซึ่งวางอยู่บนผิวหน้าของฐานรอง (Substrate) ชนิดพี จากนั้นจึงวาง อิเล็กโทรดเกท ซึ่งเป็นโลหะ เหนือย่านของแชนเนลชนิดเอ็น ซึ่งกั้นด้วยฉนวนบางๆ ของซิลิกอนออกไซด์ (SiO_2) โดยมีค่าพิกัดความต้านทาน (Resistivity) ประมาณ $10^{15}\Omega$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ก) แบบช่องทางเดินกระแสชนิดเอ็น (N-channel)

(ข) แบบช่องทางเดินกระแสชนิดพี (P-channel)

รูปที่ 2.2 มอสเฟทแบบเอ็นฮานซ์เมนท์โมด (Enhancement-mode)

(ณ อุณหภูมิห้อง) [8] ดังรูปที่ 2.1(ก) ในทำนองเดียวกันถ้าเปลี่ยนไปใช้ฐานรองที่เป็นชนิดเอ็นและมีแชนเนลที่วางอยู่บนผิวหน้าของฐานรองเป็นชนิดพี จะเรียกมอสเฟทชนิดนี้ว่าเป็น มอสเฟทแบบลดพาหะชนิดพีแชนเนล ดังแสดงในรูปที่ 2.1(ข) การทำงานของมอสเฟทแบบลดพาหะนี้ สามารถทำงานในย่านดีเพลทชั่นด้วยไบแอสย้อนกลับและยังทำงานในย่านเอ็นฮานซ์เมนท์ด้วยไบแอสตรง โดยมี แรงดันไบแอสเกทซอร์ส (V_{GS}) ควบคุมการไหลของกระแสเดรน (I_D) ที่เกิดขึ้น สำหรับมอสเฟทแบบเอ็นฮานซ์เมนท์โมดชนิดเอ็นและชนิดพี จะมีขบวนการสร้างเช่นเดียวกับการสร้างมอสเฟทแบบลดพาหะชนิดเอ็นและชนิดพีตามลำดับทุกประการ แต่จะแตกต่างกันเฉพาะในส่วนของการสร้างแชนเนลเท่านั้น ซึ่งมอสเฟทแบบเอ็นฮานซ์เมนท์โมดนี้จะมีส่วนปลายอิเล็กโทรดเดรนและซอร์สทั้งสองข้างต่ออยู่กับสารกึ่งตัวนำชนิดเดียวกันในลักษณะของแชนเนลซึ่งวางอยู่บนผิวหน้าของฐานรอง แต่แชนเนลดังกล่าวจะไม่ต่อถึงกันโดยที่มีระยะห่างหรือความยาวของแชนเนล (Channel Length) เกิดขึ้นเป็น L และมีความกว้างของแชนเนล (Channel Width) เป็น W ดังรูปที่ 2.2 ในการทำงานของมอสเฟทแบบเอ็นฮานซ์เมนท์โมด สามารถทำงานได้เฉพาะย่านเอ็นฮานซ์เมนท์ด้วยไบแอสตรงเท่านั้นไม่สามารถทำงานในย่านของดีเพลทชั่นด้วยไบแอสย้อนกลับได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

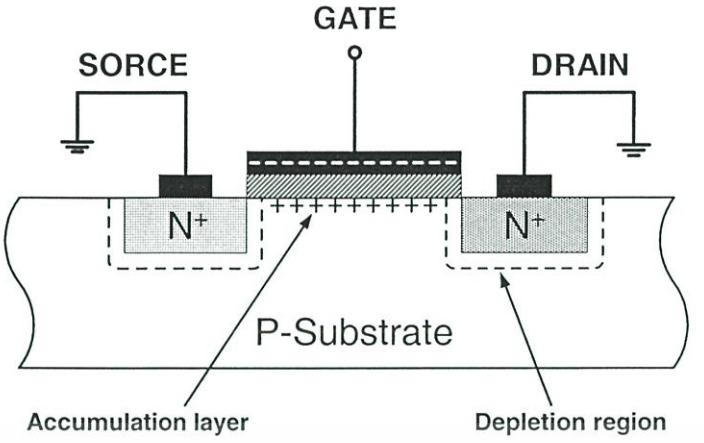
เนื่องจากมอสเฟทแบบเอ็นฮานซ์เมนท์โมด เป็นแบบที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมากกว่าแบบดีพลีชั่นโมดและเป็นแบบที่ใช้ภายในวิทยานิพนธ์นี้ ดังนั้นหัวข้อที่จะกล่าวดังต่อไปนี้เป็นรายละเอียดซึ่งอธิบายถึงทฤษฎีการทำงานของมอสเฟทชนิดเอ็นฮานซ์เมนท์โมด โดยจะพิจารณาที่มอสเฟทในช่วงทางเดินกระแสชนิดเอ็นเป็นหลัก สำหรับชนิดพีจะมีค่าแรงดัน V_{GS} และทิศทางของกระแสเดรนเป็นไปในทิศทางตรงข้าม และเพื่อความกระชับในการกล่าวอ้าง คำว่า "มอสทรานซิสเตอร์" ภายในวิทยานิพนธ์นี้จะหมายถึง "มอสเฟทชนิดเอ็นฮานซ์เมนท์"

2.2.1 คุณสมบัติการทำงาน

ในการอธิบายคุณสมบัติการทำงานของมอสเฟทชนิดเอ็น สามารถที่จะอธิบายการทำงานได้ตามโครงสร้างในรูปที่ 2.3 ซึ่งแสดงถึงการทำงานในช่วงต่างๆ ของ V_{GS} และ V_{DS} จากรูปที่ 2.3 (ก) ซอร์ส (Source) เดรน (Drain) และฐานรอง (P-Substrate) ต่อลงกราวด์ ในกรณีนี้จะมีผลทำให้ทรานซิสเตอร์ทำงานคล้ายกับตัวเก็บประจุ โดยเกทและผิวของซิลิกอนใต้ฉนวนซิลิกอนไดออกไซด์ทำหน้าที่เสมือนแผ่นระนาบ (plate) ของตัวเก็บประจุ ซึ่งมีซิลิกอนไดออกไซด์ทำหน้าที่เป็นฉนวนคั่นระหว่างกลาง ถ้า V_{GS} มีค่าเป็นลบ ประจุพาหะชนิดบวกหรือโฮลจะถูกดึงดูดเข้ามาสะสมบริเวณแชนเนล มีผลให้บริเวณแชนเนลกลายเป็น p^+ และเรียกว่า แชนเนลสะสม (Accumulated Channel) บริเวณซอร์สและเดรนที่เป็น n^+ ถูกแยกกันด้วยแชนเนล p^+ เมื่อมองในลักษณะวงจร สมมูลแล้ว จะพบว่ามีลักษณะของไดโอดสองตัวต่อหันหลังชนกัน (back-to-back diodes) ดังนั้นถ้าจะเกิดกระแสไหลได้ แรงดันที่ซอร์สและเดรน V_{DS} จะต้องมีค่ามากๆ ซึ่งกระแสที่เกิดขึ้นจะเป็นกระแสรั่วไหล (Leakage Current) หรือกรณีที่แรงดันเดรน-ซอร์ส V_{DS} มีค่ามากจนทำให้ทรานซิสเตอร์เบรคดาวน์ [29]

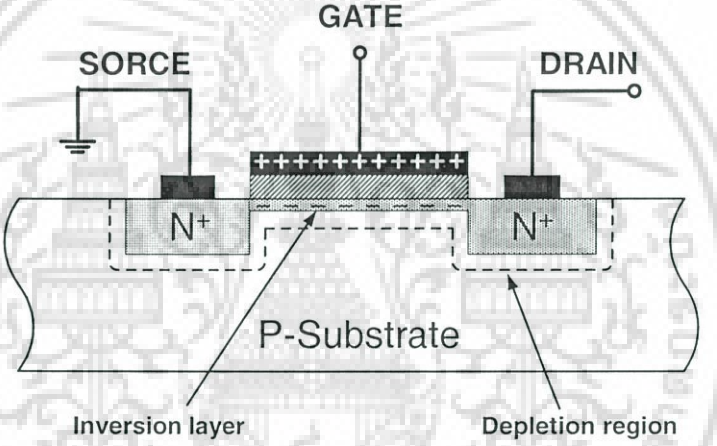
ในกรณีที่แรงดันเกทมีค่าเป็นบวกไม่มาก ประจุข้างใต้เกทจะถูกผลักออกไป ทำให้แชนเนลเปลี่ยนไปเป็น p^- และเป็นบริเวณปลอดพาหะ (Depletion region) ในที่สุด เมื่อแรงดันที่เกทเพิ่มมากขึ้น ประจุลบหรืออิเล็กตรอนจะถูกดึงดูดเข้ามาที่บริเวณแชนเนล และแชนเนลจะแปรสภาพเป็นบริเวณ n ตามรูปที่ 2.3(ข) ซึ่งเชื่อมต่อบริเวณซอร์สและเดรนเข้าด้วยกัน และเรียกว่า แชนเนลกลับ (Inverted Channel) แรงดันเกทที่ทำให้ความหนาแน่นของอิเล็กตรอนใต้เกทมีค่าเท่ากับความหนาแน่นของโฮลบริเวณฐานรอง เป็นนิยามของแรงดันขีดเริ่มของทรานซิสเตอร์ (Transistor Threshold Voltage) ใช้สัญลักษณ์ V_{TH} สำหรับค่าแรงดันเกทซอร์สมากกว่า V_{TH} จะมีแชนเนลชนิดเอ็นเกิดขึ้น และสามารถเกิดการนำไฟฟ้าระหว่างเดรนและซอร์สได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$V_{GS} < 0$

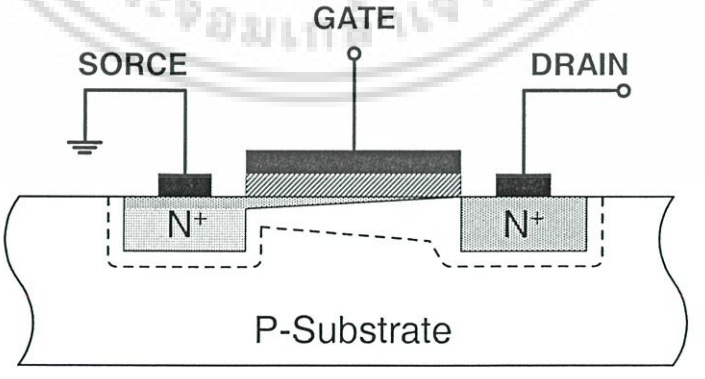
(ก)

$V_{GS} > V_{TH}$

$V_{DS} < V_{GS} - V_{TH}$

(ข)

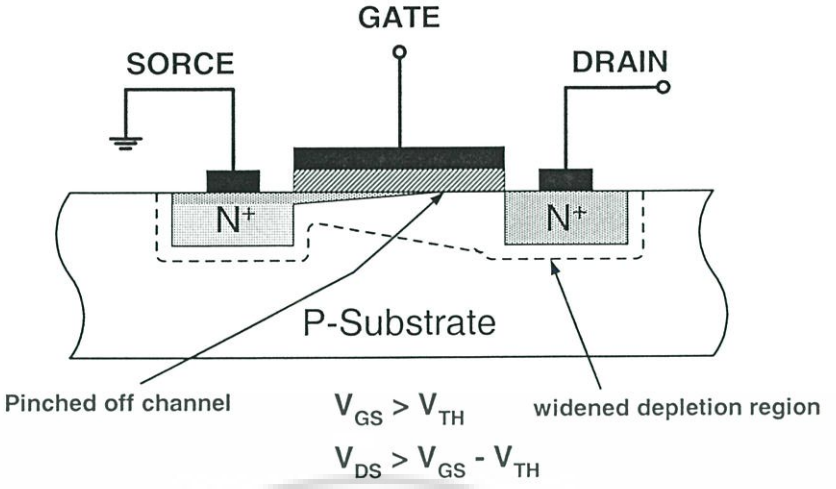

$V_{GS} > V_{TH}$

$V_{DS} = V_{GS} - V_{TH}$

(ค)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ง)

รูปที่ 2.3 การทำงานของมอสเฟทแบบเอ็นฮานซ์เมนท์โมดชนิดเอ็นแชนเนล

สำหรับกรณีค่าแรงดันที่เกท-ซอร์สน้อยกว่า V_{TH} จะไม่มีกระแสไหลระหว่างซอร์สและเดรน ซึ่งจะถือว่าทรานซิสเตอร์ไม่ทำงานหรือไม่นำกระแส (ตามความเป็นจริงแล้วจะมีกระแสไหลเล็กน้อยเมื่อแรงดันเกท-ซอร์สมีค่าเข้าใกล้ V_{TH})

เมื่อแรงดันเกท-ซอร์ส V_{GS} มีค่ามากกว่า V_{TH} ทำให้แชนเนลเกิดขึ้น ดังนั้นเมื่อ V_{GS} เพิ่มขึ้น ความหนาแน่นของอิเล็กตรอนในแชนเนลก็จะเพิ่มขึ้นด้วย และสรุปได้ว่าค่าความหนาแน่นของประจุพาหะจะแปรผันตาม $V_{GS} - V_{TH}$ ซึ่งนิยามเป็น "แรงดันเกท-ซอร์สประสิทธิผล" (Effective Gate-Source Voltage) ใช้สัญลักษณ์ V_{eff} ดังนั้นค่าความหนาแน่นของประจุอิเล็กตรอน จะเขียนได้ว่า

$$Q = C_{ox}(V_{GS} - V_{TH}) = C_{ox}V_{eff} \tag{2.1}$$

โดยที่ C_{ox} เป็นค่าความจุไฟฟ้าที่เกทต่อหนึ่งหน่วยพื้นที่

เมื่อแรงดันที่เดรนมีค่ามากกว่าศูนย์โวลต์เล็กน้อย ทำให้เกิดความต่างศักย์ที่ซอร์สและเดรน มีผลให้เกิดกระแสไหลจากเดรนไปซอร์ส ความสัมพันธ์ระหว่าง V_{DS} และกระแส I_D จะเหมือนกับกรณีของความต้านทาน โดยมีความสัมพันธ์ดังนี้

$$I_D = \mu_n Q \frac{W}{L} V_{DS} \tag{2.2}$$

ขณะที่ μ_n เป็นค่าความคล่องตัวของอิเล็กตรอนที่ผิวซิลิกอน และ Q เป็นค่าความหนาแน่นของประจุในแชนเนลต่อหนึ่งหน่วยพื้นที่ จากสมการ (2.1) และ (2.2) จะได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$I_D = \mu_n C_{ox} \frac{W}{L}(V_{GS} - V_{TH})V_{DS} \tag{2.3}$$

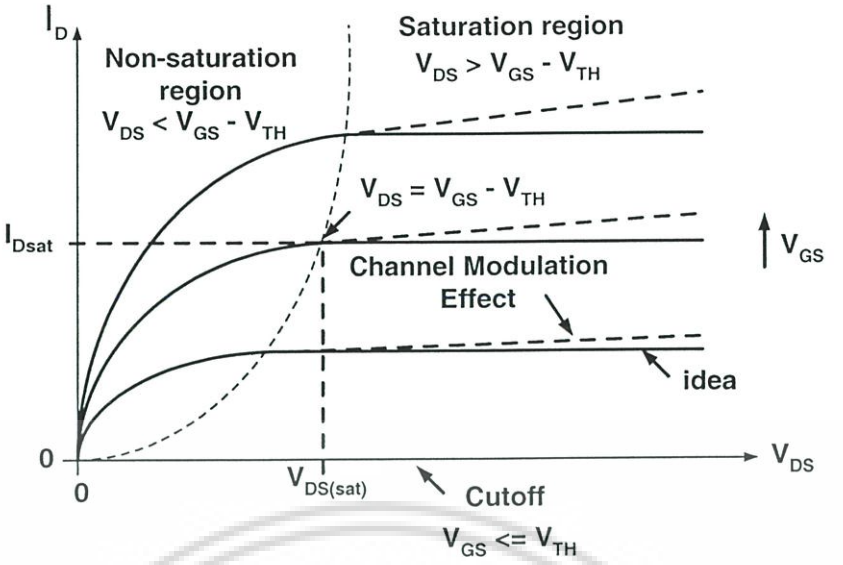
จะได้ว่าสมการ (2.3) นี้เป็นความสัมพันธ์ที่สามารถใช้ได้เฉพาะกรณีที่แรงดันเดรน-ซอร์ส V_{DS} มีค่าเข้าใกล้ศูนย์

การทำงานของทรานซิสเตอร์ในเชิงโครงสร้างอธิบายได้ตามรูปที่ 2.3(ข) โดยเมื่อ V_{GS} มากกว่า V_{TH} และ V_{DS} = 0V ซึ่งขณะนี้แชนเนลถูกเหนี่ยวนำให้เกิดขึ้นแต่ไม่มีกระแสไหล เนื่องจากแรงดันระหว่างซอร์สและเดรนมีค่าเป็นศูนย์โวลต์ และเมื่อให้แรงดัน V_{DS} ค่าน้อยๆ ค่าหนึ่งจะทำให้เกิดมีกระแสไหลผ่านแชนเนลได้ ซึ่งการทำงานของมอสทรานซิสเตอร์ในช่วงนี้ เสมือนเป็นตัวต้านทาน มีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมการ (2.3)

เมื่อแรงดันเดรน-ซอร์สเพิ่มมากขึ้น ความหนาแน่นของประจุพาหะที่แชนเนลจะลดลงตามแนวแชนเนลจากซอร์สไปเดรน ตามรูปที่ 2.3(ค) การลดลงของประจุพาหะในแชนเนลนี้มีผลให้เกิดแรงดันตกคร่อมแชนเนลที่ตำแหน่งต่างๆ ไม่เท่ากัน กล่าวคือ สมมุติว่าแรงดันที่เดรนมีค่ามากกว่าแรงดันที่ซอร์ส จะมีการเพิ่มขึ้นของแรงดันจากซอร์สไปเดรนอย่างต่อเนื่องภายในแชนเนล มีผลให้ แรงดันตกคร่อมระหว่างเกทและแชนเนลจะมีค่าสูงสุดเท่ากับ V_{GS} ที่ตำแหน่งด้านซอร์ส และแรงดันเกทแชนเนลมีค่าต่ำสุดที่ตำแหน่งปลายด้านเดรน และแรงดันเกทที่ทำให้เกิดแชนเนลคือ $V_G = V_{GS}-V_{TH}$ (เมื่อ $V_{GS}<V_{TH}$ กระแสจะไม่ไหลและไม่มีแชนเนลเกิดขึ้น) เพื่อที่จะทำให้แชนเนลจะต้องมีศักย์เป็นบวก จึงจะทำให้เกิดแชนเนล โดยในขณะนี้ทรานซิสเตอร์ทำงานและอยู่ในช่วงไม่นำกระแสอิ่มตัว กระแสเดรน I_D จะมีค่าเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มของแรงดัน V_{DS} อย่างไม่เป็นเชิงเส้นตามกราฟในรูปที่ 2.3(ค) การทำงานของทรานซิสเตอร์ในย่านนี้ ($V_{DS}<V_{GS}-V_{TH}$) เรียกว่า "ช่วงไม่นำกระแสอิ่มตัว" (Nonsaturation Region) เมื่อ V_{DS} มีค่ามากขึ้น จนกระทั่งมีค่า $V_{DS} = V_{GS}-V_{TH}$ ทรานซิสเตอร์เริ่มเข้าสู่สภาวะอิ่มตัว และลักษณะโครงสร้างของทรานซิสเตอร์ในช่วงนี้แสดงได้ดังรูปที่ 2.3(ค)

และเมื่อค่าของแรงดัน V_{DS} เพิ่มขึ้นไปอีกจนกระทั่งมีค่า $V_{DS} > V_{GS}-V_{TH}$ ในกรณีนี้แรงดันที่ตกคร่อมแชนเนลที่ปลายด้านเดรนมีค่าสูงกว่า $V_{GS}-V_{TH}$ ดังนั้นจะทำให้เกิดภาวะพินช์ออฟ (Pinch off) กล่าวคือ แชนเนลซึ่งเป็นช่องทางเดินกระแสจะขาดออก เริ่มจากบริเวณด้านเดรนทั้งนี้เนื่องจากไม่มีสนามไฟฟ้าซึ่งจะมาเหนี่ยวนำให้มีการสะสมของประจุลบ เพื่อทำหน้าที่เป็นแชนเนล ดังนั้นช่องทางเดินกระแสจึงขาดออกจากกัน แสดงดังรูปที่ 2.3(ง) และจะมีกระแสแพร่ (Diffusion Current) จากส่วนของซอร์สไปยังเดรน ช่องทางเดินกระแสจะแสดงคุณสมบัติความต้านทานสูงและคล้ายกับเป็นแหล่งจ่ายกระแสคงที่ (Constant Current Source) กระแสเดรนในภาวะนี้จึงมีค่าคงที่ แม้ว่าค่าแรงดัน V_{DS} จะมีค่าเพิ่มขึ้นก็ตามแสดงในกราฟตามรูปที่ 2.3 (ง) การทำงานของทรานซิสเตอร์ในย่านนี้เรียกว่า "ช่วงนำกระแสอิ่มตัว" (Saturation Region)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.4 กราฟคุณสมบัติการทำงานของมอสเฟทแบบเอ็นฮานซ์เมนท์โมด

2.2.2 สมการแสดงความสัมพันธ์สำหรับสัญญาณขนาดใหญ่

จากคุณสมบัติของมอสเฟทชนิดเอ็นที่ได้กล่าวมาแล้วสามารถที่จะสรุปโดยแบ่งการทำงานออกได้เป็น 3 ช่วงโดยพิจารณาจากค่า V_{GS}-V_{TH} และค่า V_{DS} ซึ่งจะสามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์สำหรับสัญญาณขนาดใหญ่ (Large-Signal Model) ได้ดังต่อไปนี้

1. ช่วงที่มอสเฟทไม่นำกระแส (Cutoff Region) จะได้

$$I_D = 0 \qquad \text{เมื่อ } V_{GS} \le V_{TH} \tag{2.4}$$

2. ช่วงนำกระแสไม่อิ่มตัวหรือช่วงเชิงเส้น (Non-saturation Region or Triode Region) จะได้

$$I_D = \frac{\mu_n C_{ox} W}{L}\left[(V_{GS} - V_{TH})V_{DS} - \frac{V_{DS}^2}{2}\right] \qquad \text{เมื่อ } V_{GS}\text{-}V_{TH} > V_{DS} \tag{2.5}$$

3. ช่วงนำกระแสอิ่มตัว (Saturation Region) จะได้

$$I_D = \frac{\mu_n C_{ox} W}{2L}(V_{GS} - V_{TH})^2(1 + \lambda V_{DS}) \tag{2.6}$$

เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์จะตัดผลของค่ามอดูเลชันพารามิเตอร์ของความยาวช่อง (λ) จึงสามารถลดรูปสมการได้เป็นสมการที่ (2.7)

$$I_D = \frac{\mu_n C_{ox} W}{2L}(V_{GS} - V_{TH})^2 \qquad \text{เมื่อ } V_{GS}\text{-}V_{TH} \le V_{DS} \tag{2.7}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยที่ I_D คือ ค่ากระแสเดรน (Drain Current)

V_{GS} คือ ค่าแรงดันตกคร่อมขาเกท-ซอร์ส (Gate-Source Voltage)

V_{DS} คือ ค่าแรงดันตกคร่อมขาเดรน-ซอร์ส (Drain-Source Voltage)

μ_n คือ ค่าสภาพความคล่องตัวของโฮลหรืออิเล็กตรอน (Surface Mobility of Carrier)

C_{OX} คือ ค่าความจุไฟฟ้าต่อพื้นที่ของเกทออกไซด์ (Capacitance Per Unit Area of the Gate Oxide)

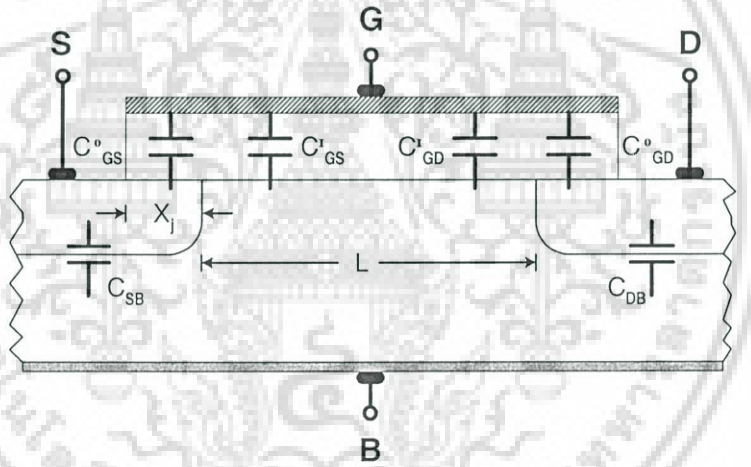
W คือ ความกว้างประสิทธิผลของแชนเนล (Effective Channel Width)

L คือ ความยาวประสิทธิผลของแชนเนล (Effective Channel Length)

V_{TH} คือ ค่าแรงดันไฟฟ้าขีดเริ่ม (Threshold Voltage)

λ คือ ค่ามอดูเลชันพารามิเตอร์ของความยาวช่อง ($volts^{-1}$)

2.2.3 ค่าความจุไฟฟ้าในมอสเฟท

รูปที่ 2.5 ค่าความจุไฟฟ้าที่เกิดขึ้นจากโครงสร้างของมอสเฟท

สำหรับค่าความจุไฟฟ้าที่เกิดขึ้นจากโครงสร้างภายในของมอสเฟท สามารถพิจารณาได้ตามโครงสร้างในรูปที่ 2.5 โดยมีค่าดังต่อไปนี้

1. C_{GS} คือ ค่าความจุไฟฟ้ารวมระหว่าง เกทและซอร์ส ซึ่งมีค่าเท่ากับ

$$C_{GS} = C_{GS}^{I} + C_{GS}^{O} \tag{2.8}$$

เมื่อ C_{GS}^{I} คือ ค่าความจุที่เกิดจากผลของชั้นออกไซด์ระหว่างเกทและสารกึ่งตัวนำบริสุทธิ์บริเวณใกล้ซอร์ส

C_{GS}^{O} คือ ค่าความจุแฝงที่เกิดจากการทับซ้อนกันระหว่างเกทและซอร์ส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยที่

$$\left.\begin{aligned} C_{GS}^{I} &= C_{OX}WL\left(1-\left[\frac{V_{GS}-V_{TH}-V_{DS}}{2(V_{GS}-V_{TH})_m V_{DS}}\right]\right) && ;\text{ ช่วงไม่นำกระแสอิ่มตัว} \\ C_{GS}^{I} &= \frac{2}{3}C_{OX}WL && ;\text{ ช่วงนำกระแสอิ่มตัว} \end{aligned}\right\} \quad (2.9)$$

และ

$$C_{GS}^{O} = C_{OX}WX_j \quad (210)$$

2. C_{GD} คือ ค่าความจุไฟฟ้ารวมระหว่างเกทและเดรน ซึ่งมีค่าเท่ากับ

$$C_{GD} = C_{GD}^{I} + C_{GD}^{O} \quad (2.11)$$

เมื่อ C_{GD}^{I} คือ ค่าความจุที่เกิดจากผลของชั้นออกไซด์ระหว่างเกทและสารกึ่งตัวนำบริสุทธิ์บริเวณใกล้เดรน

C_{GD}^{O} คือ ค่าความจุแผ่งที่เกิดจากการทับซ้อนกันระหว่างเกทและเดรน

โดยที่

$$\left.\begin{aligned} C_{GS}^{I} &= C_{OX}WL\left(1-\left[\frac{V_{GS}-V_{TH}}{2(V_{GS}-V_{TH})-V_{DS}}\right]^{-2}\right) && ;\text{ ช่วงไม่นำกระแสอิ่มตัว} \\ C_{GS}^{I} &\approx 0 && ;\text{ ช่วงนำกระแสอิ่มตัว} \end{aligned}\right\} \quad (2.12)$$

$$C_{GD}^{O} = C_{OX}WX_j \quad (2.13)$$

3. C_{SB} คือ ค่าความจุไฟฟ้าที่เกิดขึ้นระหว่างซอร์สกับซับสเตท ซึ่งมีค่าเท่ากับ

$$C_{SB}(V_{SB}) = \frac{C_{SB}(0)}{\sqrt{(1+V_{SB}/\phi_o)}} \quad (2.14)$$

เมื่อ $C_{SB}(0)$ คือ ค่าความจุที่รอยต่อพี-เอ็นระหว่างซอร์สและฐานรองขณะที่ไบแอสเป็นศูนย์

ϕ_o คือ ศักย์ขวางกั้น

4. C_{DB} คือ ค่าความจุไฟฟ้าที่เกิดขึ้นระหว่างเดรนกับซับสเตท ซึ่งมีค่าเท่ากับ

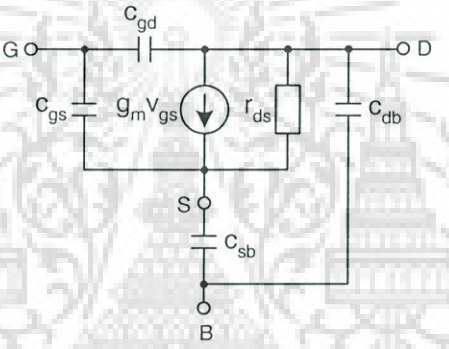
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$C_{DB}(V_{DB}) = \frac{C_{DB}(0)}{\sqrt{(1 + V_{DB}/\phi_o)}} \tag{2.15}$$

เมื่อ $C_{DB}(0)$ คือ ค่าความจุที่รอยต่อพี-เอ็นระหว่างเดรนและฐานรองขณะที่ไบแอสเป็นศูนย์

2.2.4 วงจรสมมูลและสมการแสดงความสัมพันธ์สำหรับสัญญาณขนาดเล็ก

ในรูปที่ 2.6 แสดงวงจรสมมูลสำหรับสัญญาณขนาดเล็กของมอสเฟทที่ซึ่งทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัวและไม่อิ่มตัว โดยที่มีค่าของตัวเก็บประจุแต่ละตัวจะมีค่าเป็นไปตามสมการ (2.8)-(2.15)และค่าความนำ (Transconductance) ของวงจรสามารถคำนวณหาได้จากสมการที่ (2.5) และสมการที่ (2.7) ซึ่งจะได้ว่า

รูปที่ 2.6 วงจรสมมูลสำหรับสัญญาณขนาดเล็กของมอสทรานซิสเตอร์

$$\left.\begin{aligned} g_m &= \left.\frac{dI_d}{dV_{gs}}\right|_{V_{GS}=0} = \frac{\mu_n C_{OX} W V_{DS}}{L} && ; \text{ช่วงไม่นำกระแสอิ่มตัว} \\ g_m &= \left.\frac{dI_d}{dV_{gs}}\right|_{V_{GS}=0} = \frac{\mu_n C_{OX} W}{L}(V_{GS} - V_{TH}) && ; \text{ช่วงนำกระแสอิ่มตัว} \end{aligned}\right\} \tag{2.16}$$

จากสมการที่ (2.16) สำหรับมอสทรานซิสเตอร์ที่มีการทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัว ค่าความนำของวงจรสามารถเขียนความสัมพันธ์ให้อยู่ในรูปของกระแสได้เป็น

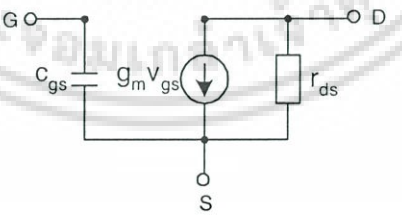
$$g_m = \sqrt{\frac{2\mu_n C_{OX} W I_D}{L}} \tag{2.17}$$

สำหรับค่าความต้านทานที่จุดออกของวงจรสามารถคำนวณหาได้ตามความสัมพันธ์ดังนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\left.\begin{aligned} \frac{1}{r_{ds}} = g_{ds} = \frac{dI_d}{dV_{DS}}\Big|_{V_{ds}=0} &= \frac{\mu_n C_{OX}\left(V_{GS} - V_{TH} - V_{DS}\right)}{L} \quad ; \text{ ช่วงไม่นำกระแสอิ่มตัว} \\ \frac{1}{r_{ds}} = g_{ds} = \frac{dI_d}{dV_{DS}}\Big|_{V_{ds}=0} &= \lambda I_D \quad ; \text{ ช่วงนำกระแสอิ่มตัว} \end{aligned}\right\} \quad (2.18)$$

จากวงจรในรูปที่ 2.6 ได้รวมถึงตัวเก็บประจุจำนวน 4 ตัวคือ C_{gs}, C_{gd}, C_{sb} และ C_{db} ซึ่งค่อนข้างยุ่งยากและซับซ้อนสำหรับการวิเคราะห์ด้วยมือ และมักถูกใช้สำหรับในการวิเคราะห์โดยใช้การจำลองการทำงานด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์เท่านั้น เนื่องจากในวิทยานิพนธ์นี้เป็นการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดสำหรับสัญญาณกระแส โดยใช้มอสทรานซิสเตอร์ที่มีการทำงานอยู่ในช่วงนำกระแสอิ่มตัวเป็นหลัก ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดสภาวะพินช์ออฟ (Pinch off) กล่าวคือแชนเนล (Channel) ซึ่งเป็นช่องทางเดินกระแสบริเวณปลายด้านเดรนขาดออกหรือแคบมาก และแรงดันที่ขาเดรนจะรบกวนแต่แชนเนลหรือประจุที่ขาเกทน้อยมาก ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าค่าความจุระหว่างเกทกับเดรน (C_{gd}) มีค่าน้อยมาก ส่วนค่าความจุระหว่างซอร์สกับซับสเตท (C_{sb}) และเดรนกับซับสเตท (C_{db}) นั้นถือว่ามีค่าน้อยมาก โดยเฉพาะเมื่อซอร์สถูกเชื่อมต่อกับฐานรอง ซึ่งจะพิจารณาเฉพาะค่าความจุระหว่างเกท-ซอร์ส (C_{gs}) ซึ่งจะมีค่าประมาณ $2/3C_{OX}WL$ และสำหรับค่าความต้านทานเนื่องจากที่ขาเกทของมอสเฟทถูกคั่นด้วยฉนวน ดังนั้นค่าความต้านทานที่เกิดขึ้นระหว่างขาเกทกับซอร์ส (R_{gs}) และขาเกทกับเดรน (R_{gd}) จึงมีค่าสูงมาก จะมีเฉพาะค่าความต้านทานระหว่างขาเดรนกับซอร์ส (R_{ds}) เท่านั้น ดังนั้นเพื่อความสะดวกสำหรับการวิเคราะห์ด้วยมือภายในวิทยานิพนธ์นี้จะใช้วงจรสมมูลของมอสทรานซิสเตอร์โดยที่กำหนดให้ C_{gd}, C_{sb} และ C_{db} มีค่าเท่ากับศูนย์ ดังแสดงในรูปที่ 2.7

รูปที่ 2.7 วงจรสมมูลของมอสทรานซิสเตอร์ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์นี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.5 เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียระหว่างมอสเฟทกับไบโพลาร์ทรานซิสเตอร์

ก. ข้อดี ของมอสเฟทเมื่อเปรียบเทียบกับไบโพลาร์ทรานซิสเตอร์

- ต้องการขั้นตอนการผลิตประมาณ 25% เมื่อเทียบกับกระบวนการสร้างไบโพลาร์ทรานซิสเตอร์ ก็เนื่องจากว่าการออกแบบสร้าง MOSFET มีโครงสร้างและกระบวนการที่ง่าย ทำให้ใช้ต้นทุนในการผลิตต่ำ (Low Cost)
- สิ่งประดิษฐ์ถูกสร้างขึ้นได้มากกว่าและสามารถบรรจุหรือถูกใส่ไปในพื้นที่ที่จำกัดได้ในปริมาณมาก และปัจจุบันเหมาะสมที่จะทำเป็นวงจร VLSI
- ขาเดรน (Drain) และขาซอร์ส (Source) ของ MOS สามารถสลับแทนที่กันได้ ซึ่งการทำงานยังคงไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก เพราะเนื่องจากว่า MOS มีความสมมาตร (Bilaterally Symmetric) ซึ่งแตกต่างกับไบโพลาร์ทรานซิสเตอร์ที่ไม่สามารถจะสลับระหว่างขาอิมิตเตอร์ (Emitter) กับขาคอลเลคเตอร์ (Collector) ได้เพราะปริมาณการโดปสารกึ่งตัวนำที่อิมิตเตอร์กับคอลเลคเตอร์จะไม่เท่ากัน โดยสารกึ่ง-ตัวนำที่อิมิตเตอร์จะมีปริมาณการโดปที่สูงกว่า ซึ่งถ้าทำการสลับขาจะทำให้อัตราการขยาย (Gain) ลดลงอย่างมาก
- จำนวนชนิดพาหะในการนำกระแส โดยมอสเฟทจะใช้ในการนำกระแสเพียงชนิดเดียว คือ โฮล (hole) ใน PMOS หรืออิเล็กตรอน (electron) ใน NMOS ดังนั้นจึงเรียกสิ่งประดิษฐ์สารกึ่งตัวนำชนิดนี้ว่า ยูนิโพลาร์ทรานซิสเตอร์ (unipolar transistor) ซึ่งต่างจากกรณีไบโพลาร์ทรานซิสเตอร์ (bipolar transistor) จะใช้จำนวนพาหะในการนำกระแส 2 ชนิด แบ่งเป็นกระแสของพาหะส่วนใหญ่ (majority carrier) ซึ่งเป็นอิเล็กตรอนสำหรับกรณี npn และเป็นโฮล สำหรับกรณี pnp และกระแสของพาหะส่วนน้อย (minority carrier) ซึ่งเป็นโฮลสำหรับ npn และเป็นอิเล็กตรอนสำหรับกรณี pnp
- การทำงาน มอสทรานซิสเตอร์ทำงานโดยใช้แรงดันไปควบคุมกระแสที่ทางออก และค่าความต้านทานที่ทางเข้า (input impedance) ของมอสเฟทมีค่ามากๆ เนื่องจากที่อินพุตขาเกทต่ออยู่กับฉนวน (ซิลิกอนไดออกไซด์) ทำให้มีอัตราการสูญเสียกำลังต่ำมาก และสามารถนำไปขับมอสเฟทตัวอื่นๆ ได้จำนวนมาก ขณะที่ไบโพลาร์ทรานซิสเตอร์ทำงาน โดยใช้กระแสทางเข้าควบคุมกระแสทางออก และความต้านทานที่ทางเข้าก็มีค่าน้อยกว่ากรณีของมอสเฟท ทำให้มีอัตราในการสูญเสียกำลังมากกว่า
- เนื่องจาก MOSFET มีการทำงานโดยการใช้แรงดันควบคุม จึงทำให้สามารถขับ (Drive) MOSFET ตัวอื่นๆ ได้มีจำนวนมาก ซึ่งมีค่าแฟนเอาท์สูง (High Fan-out) และมีอัตราสูญเสียกำลังอินพุตที่เกิดขึ้นมีค่าต่ำมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผลกระทบของอุณหภูมิต่อกระแส (Thermal Runaway) ภายใน MOSFET มีค่าน้อยมาก นั่นคือ ถ้าอุณหภูมิมีค่าเพิ่มขึ้นกระแสที่ไหลผ่าน MOS จะมีค่าค่อนข้างคงที่ จึงไม่เกิดการเสียหาย เนื่องจากผลทางความร้อน ต่างจากไบโพลาร์ทรานซิสเตอร์ซึ่งเมื่ออุณหภูมิเพิ่มขึ้นจะทำให้มีกระแสไหลเพิ่มขึ้น ผลอันนี้เองจะทำลายทรานซิสเตอร์ที่ใช้งานที่กระแสสูงๆ จึงต้องมีฟิวส์คอยป้องกันการไหลเกินของกระแสเพื่อไม่ให้ทรานซิสเตอร์เสียหาย ซึ่งใน MOS ไม่จำเป็นต้องมีวงจรป้องกัน
- การใช้งาน MOS ใช้กำลังต่อซึ่งเป็นผลให้ถูกรบกวนทางไฟฟ้าที่เกิดขึ้นต่ำไปด้วย

ข. ข้อเสีย ของมอสเฟทเมื่อเปรียบเทียบกับไบโพลาร์ทรานซิสเตอร์

- ไม่สามารถทำงานโดยการใช้กระแสควบคุมได้
- มีความเร็วในการทำงานที่ต่ำกว่าไบโพลาร์ทรานซิสเตอร์ เนื่องจากมีค่าของคาปาซิแตนท์ ทางด้านอินพุตที่สูง ซึ่งเป็นข้อจำกัดการใช้งานทางด้านความถี่สูง แต่ปัจจุบันได้มีการใช้โพลีลิกอนเกทเทคโนโลยี จึงช่วยลดค่าคาปาซิแตนท์ที่เกท ทำให้มีการทำงานเร็วขึ้น
- ค่าของทรานส์คอนดัคแตนท์ (Transconductance) หรือ g_m มีค่าต่ำ
- สมการที่ใช้วิเคราะห์การทำงาน MOSFET มีความยุ่งยากมากกว่าสมการของไบโพลาร์ทรานซิสเตอร์ อีกทั้งการพิจารณาการทำงานของ MOSFET ยังมีหลายระดับ (LEVEL) อีกด้วย ดังเช่น ในโปรแกรมสำเร็จรูป SPICE 2G.6 แบ่งการทำงานของ MOSFET เป็น 3 ระดับ คือ LEVEL1, LEVEL2 และ LEVEL3

2.3 บทสรุป

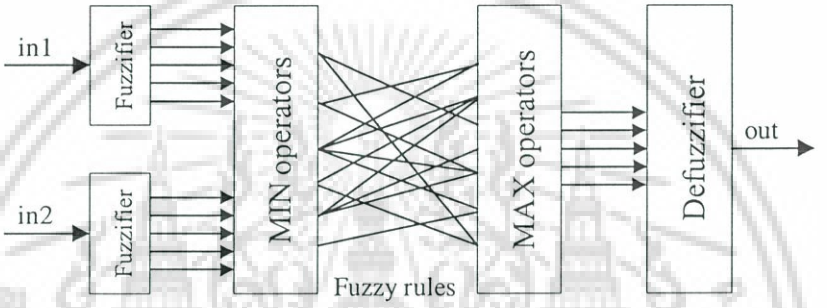
ในบทนี้ได้กล่าวถึงทฤษฎีการทำงานและสมการสำคัญๆของมอสเฟทโดยจะเน้นที่มอสเฟทแบบเอ็นฮานซ์เมนท์โมดที่มีการทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัวเป็นหลัก ซึ่งใช้ในการออกแบบวงจรสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และได้กำหนดว่าคำว่า "มอสทรานซิสเตอร์" ภายในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นการหมายถึง "มอสทรานซิสเตอร์แบบเอ็นฮานซ์เมนท์"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
วงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดทั่วไป

3.1 กล่าวนำ

วงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดสำหรับสัญญาณแอนะลอก เป็นวงจรที่มีความสำคัญวงจรหนึ่งสำหรับการประมวลผลสัญญาณในระบบควบคุม ดังตัวอย่างการใช้งานดังรูปที่ 3.1 แสดงหลักการทำงานของตัวควบคุมแบบฟัซซีที่ประยุกต์ใช้ตัวดำเนินการหาค่าสูงสุด (Max operator) และการหาค่าต่ำสุด (Min operator) ของสัญญาณ

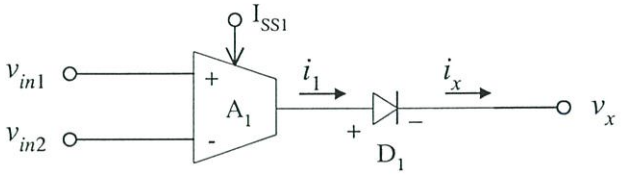
รูปที่ 3.1 การประยุกต์ใช้งานวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดในตัวควบคุมแบบฟัซซี

จากอดีตถึงปัจจุบันได้มีการพัฒนาและนำเสนอการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้วงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดที่มีคุณสมบัติที่ดี เช่น มีช่วงปฏิบัติทางขนาดและผลตอบสนองทางความถี่ที่กว้าง ใช้พลังงานต่ำ วงจรมีขนาดเล็ก และสะดวกต่อการใช้งาน เป็นต้น ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดต่อไป ควรศึกษาและทำความเข้าใจข้อดีและข้อจำกัดของหลักการออกแบบที่ได้มีการนำเสนอไว้ในอดีต ในบทนี้เป็นการกล่าวถึงตัวอย่างหลักการออกแบบบวงจรหาค่าสูงสุด, วงจรหาค่าต่ำสุด, วงจรเลือกค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด, และวงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุด สำหรับสัญญาณแอนะลอกที่สำคัญๆ 8 ตัวอย่างที่ได้มีการนำเสนอไว้ ซึ่งได้แก่ การใช้โอทีเอต่อร่วมกับไดโอด การใช้วงจรสายพานกระแสต่อกับไดโอด การใช้เทคโนโลยีมอสทรานซิสเตอร์ โดยมีรายละเอียดของแต่ละหลักการ ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 วงจรหาค่าสูงสุด

3.2.1 วงจรหาค่าแรงดันสูงสุดโดยใช้โอทีเอ [14]

รูปที่ 3.2 วงจรจำกัดกระแสแบบบวก

ในรูปที่ 3.2 แสดงวงจรจำกัดกระแสแบบบวกโดยใช้โอทีเอ A_1 ต่อร่วมกับไดโอด D_1 โดยมีกระแส I_{SS1} เป็นกระแสไบแอส (Bias Current) เพื่อใช้ควบคุมค่าความนำ g_{m1} ของโอทีเอ A_1 จะได้ความสัมพันธ์ระหว่างกระแส i_1 กับผลต่างแรงดันอินพุตทั้งสอง คือ

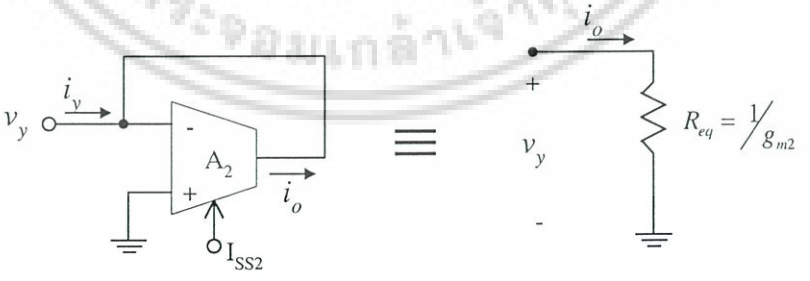
$$i_1 = g_{m1}\left(v_{in1} - v_{in2}\right) \tag{3.1}$$

จากคุณสมบัติของไดโอด D_1 จะได้ความสัมพันธ์ระหว่างกระแส i_1 กับ i_x ดังนี้

$$i_x = \begin{cases} 0 & ; \quad v_{in1} \le v_{in2} \\ i_1 & ; \quad v_{in1} > v_{in2} \end{cases} \tag{3.2}$$

เมื่อแทนค่ากระแส i_1 จากสมการที่ (3.1) ลงใน (3.2) จะได้ว่า

$$i_x = \begin{cases} 0 & ; \quad v_{in1} \le v_{in2} \\ g_{m1}\left(v_{in1} - v_{in2}\right) & ; \quad v_{in1} > v_{in2} \end{cases} \tag{3.3}$$

รูปที่ 3.3 ตัวต้านทานปรับค่าได้

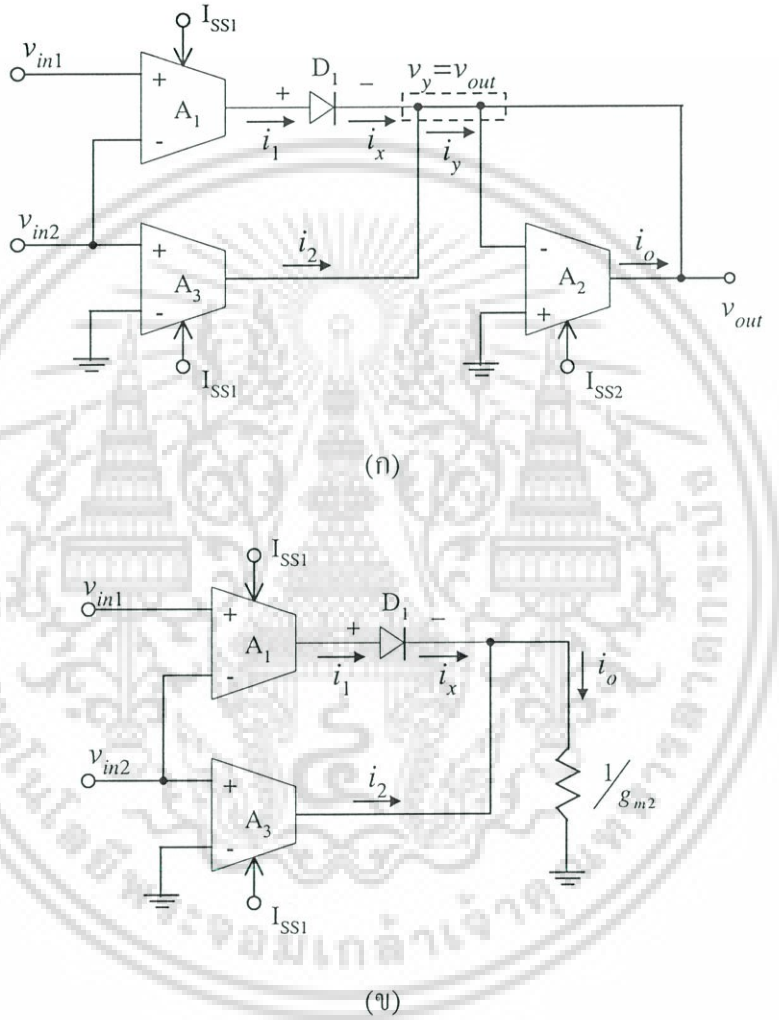
ในรูปที่ 3.3 แสดงหลักการทำงานของโอทีเอ A_2 ทำหน้าที่เป็นตัวต้านทานปรับค่าได้โดยมีกระแส I_{SS2} เป็นกระแสไบแอส เพื่อใช้ควบคุมค่าความนำ g_{m2} (หรือค่าความต้านทาน $1/g_{m2}$) จะได้ความสัมพันธ์ระหว่างค่ากระแส i_y กับ i_o คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$i_y = -i_o = g_{m2}(0 - v_y) = -g_{m2}v_y$$

ดังนั้น

$$R_{eq} = \frac{v_y}{i_o} = \frac{1}{g_{m2}} \tag{3.4}$$

รูปที่ 3.4 วงจรหาค่าแรงดันสูงสุดโดยใช้โอทีเอ

วงจรหาค่าแรงดันสูงสุดโดยใช้โอทีเอ ดังแสดงในรูปที่ 3.4(ก) ซึ่งประกอบด้วยโอทีเอ A_1-A_3 และไดโอด D_1 โดยโอทีเอ A_1 และไดโอด D_1 ทำหน้าที่เป็นวงจรจำกัดกระแส (ดังรูปที่ 3.2) และ โอทีเอ A_2 ทำหน้าที่เป็นตัวต้านทานที่ปรับค่าได้ (ดังรูปที่ 3.3) เพื่อใช้แปลงค่ากระแส i_o ให้เป็นค่าแรงดัน v_{out} เมื่อแทนวงจรสมมูลของโอทีเอ A_2 (ตัวต้านทาน R_{eq}) ลงในรูปที่ 3.4(ก) จะได้วงจรหาค่าแรงดันสูงสุด ดังรูปที่ 3.4 (ข) เมื่อพิจารณาให้โอทีเอทุกตัวมีคุณสมบัติตามอุดมคติ จะพิจารณาได้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$i_2 = g_{m1}(v_{in2} - 0) = g_{m1}v_{in2} \tag{3.5}$$

$$i_o = i_x + i_2 \tag{3.6}$$

และ

$$v_{out} = \frac{i_o}{g_{m2}} \tag{3.7}$$

พิจารณาในกรณีที่ $v_{in1} \leq v_{in2}$ จากสมการที่ (3.3) จะได้ $i_x = 0$ ดังนั้น

$$i_o = 0 + i_2 = g_{m1}v_{in2} = g_{m1}v_{out}$$

ดังนั้น

$$v_{out} = \frac{g_{m1}}{g_{m2}}v_{in2} \tag{3.8}$$

ในทางกลับกันถ้า $v_{in1} > v_{in2}$ จากสมการที่ (3.3) และ (3.6) จะได้ว่า

$$i_o = g_{m1}(v_{in1} - v_{in2}) + g_{m1}v_{in2} = g_{m1}v_{in1}$$

จากสมการที่ (3.7) จะได้แรงดัน v_{out} คือ

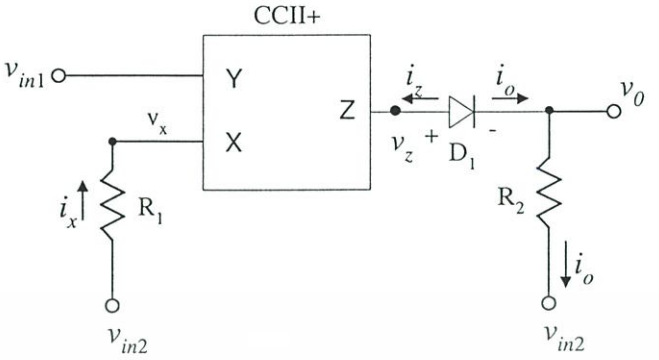
$$v_{out} = \frac{g_{m1}}{g_{m2}}v_{in1} \tag{3.9}$$

จากสมการที่ (3.8) และ (3.9) จะเห็นได้ว่าวงจรในรูปที่ 3.4 เป็นวงจรที่หาค่าแรงดันสูงสุดระหว่างค่าแรงดันอินพุต v_{in1} และ v_{in2} ถ้าออกแบบให้ $g_{m1} = g_{m2}$ สามารถเขียนได้ว่า

$$v_{out} = \max(v_{in1}, v_{in2}) = \begin{cases} v_{in2} & ; \ v_{in1} \leq v_{in2} \\ v_{in1} & ; \ v_{in1} > v_{in2} \end{cases} \tag{3.10}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 วงจรหาค่าแรงดันสูงสุดโดยใช้วงจรสายพานกระแส [1]

รูปที่ 3.5 วงจรหาค่าแรงดันสูงสุดโดยใช้วงจรสายพานกระแสแบบพื้นฐาน

จากรูปที่ 3.5 วงจรหาค่าแรงดันสูงสุดแบบพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยตัวต้านทาน R_1, R_2 และไดโอด D_1 ต่อร่วมกับวงจรสายพานกระแสรุ่นที่สอง (Second generation current conveyor : CCII) ที่มีการออกแบบให้สามารถรับสัญญาณอินพุตที่เป็นทั้งกระแสและแรงดัน โดยที่ขั้ว Y มีค่าอินพุตอิมพีแดนซ์สูงมาก ซึ่งเหมาะสำหรับอินพุตที่เป็นแรงดัน ส่วนขั้ว X มีค่าอินพุตอิมพีแดนซ์ต่ำมากซึ่งเหมาะสำหรับอินพุตที่เป็นสัญญาณกระแส และขั้ว Z มีค่าเอาต์พุตอิมพีแดนซ์สูงมากและจะให้เอาต์พุตที่เป็นสัญญาณกระแส วงจรสายพานกระแสที่มีทิศทางการไหลของกระแส i_z และ i_x มีทิศทางเดียวกัน (ดังรูปที่ 3.5 กระแส i_z และ i_x ไหลออกจากขั้วทั้งคู่) จะเรียกว่า วงจรสายพานกระแสชนิดบวก (CCII+) จากคุณสมบัติทางอุดมคติของ CCII+ จะได้ว่า

$$v_{in1} = v_x \tag{3.11}$$

$$i_z = i_x = \frac{v_{in2} - v_x}{R_1} \tag{3.12}$$

เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (3.11) ลงใน (3.12) จะได้ว่า

$$i_z = i_x = \frac{v_{in2} - v_{in1}}{R_1} \tag{3.13}$$

ถ้าค่ากระแส i_z มีค่าเป็นลบ ($V_{in1} > V_{in2}$) ไดโอด D_1 จะได้รับแรงดันแบบไบแอสตรง (Forward Bias) เป็นผลทำให้ไดโอด D_1 นำกระแส ทำให้เกิดกระแส i_o ในทางตรงกันข้าม เมื่อค่ากระแส i_z มีค่าเป็นบวก ($V_{in1} \leq V_{in2}$) ไดโอด D_1 จะได้รับแรงดันแบบไบแอสกลับ (Reward Bias) ทำให้ไดโอด D_2 ไม่สามารถนำกระแสได้ เขียนเป็นสมการได้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$i_o = \begin{cases} 0 & ; \quad v_{in1} \le v_{in2} \\ -i_z = -i_x & ; \quad v_{in1} > v_{in2} \end{cases} \tag{3.14}$$

เมื่อ

$$v_o = i_o R_2 + v_{in2} \tag{3.15}$$

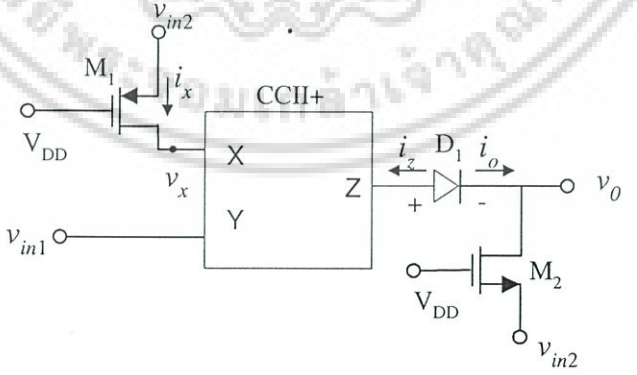
เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (3.14) ลงใน (3.15) ดังนั้น

$$v_o = \begin{cases} 0 + v_{in2} = v_{in2} & ; \quad v_{in1} \le v_{in2} \\ \left[\dfrac{v_{in1} - v_{in2}}{R_1}\right] R_2 + v_{in2} & ; \quad v_{in1} > v_{in2} \end{cases} \tag{3.16}$$

จากสมการที่ (3.16) เมื่อออกแบบให้ $R_1 = R_2$ เขียนสมการใหม่ได้ว่า

$$v_o = \begin{cases} v_{in2} & ; \quad v_{in1} \le v_{in2} \\ v_{in1} & ; \quad v_{in1} > v_{in2} \end{cases} \tag{3.17}$$

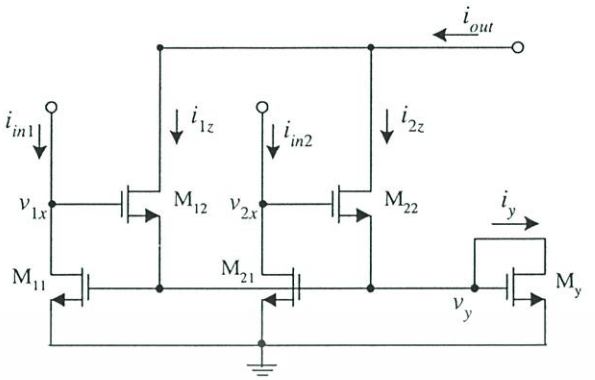
ข้อจำกัดของวงจรในรูปที่ 3.5 เนื่องจากต้องออกแบบให้ความต้านทาน R_1 และ R_2 ให้มีคุณสมบัติเหมือนกันทุกประการ และต้องใช้พื้นที่ในการสร้างเป็นวงจรรวมหรือไอซีมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการปรับปรุงคุณสมบัติของวงจรหาค่าแรงดันสูงสุดในรูปที่ 3.5 จึงได้มีการใช้มอสเฟส M_1 และ M_2 เพื่อสังเคราะห์ค่าความต้านทานแทนการใช้ตัวต้านทานจริง R_1 และ R_2 ตามลำดับ ดังรูปที่ 3.6 เมื่อแรงดัน V_{DD} คือค่าแรงดันจากแหล่งจ่ายไฟ การทำงานของวงจรดังกล่าว สามารถอธิบายได้เช่นเดียวกับวงจรหาค่าแรงดันสูงสุดดังรูปที่ 3.5

รูปที่ 3.6 วงจรหาค่าแรงดันสูงสุดโดยใช้วงจรสายพานกระแส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3 วงจรหาค่ากระแสสูงสุดโดยใช้มอสเฟส [7]

รูปที่ 3.7 วงจรหาค่ากระแสสูงสุดโดยใช้มอสเฟส

จากวงจรในรูปที่ 3.7 มอสเฟสหรือมอสทรานซิสเตอร์ M_{i1} และ M_{i2} ต่อร่วมกันสำหรับสัญญาณอินพุตลำดับที่ i (เมื่อ $i = 1, 2$) โดยทรานซิสเตอร์ M_y ใช้เพื่อสังเคราะห์เป็นตัวไดโอด ซึ่งทำหน้าที่เป็นแหล่งจ่ายกระแสไบแอสของวงจร กำหนดให้ทรานซิสเตอร์แต่ละตัวมีความสมพงษ์กันทุกประการ จากคุณสมบัติของมอสทรานซิสเตอร์ ที่มีการทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัวตามสมการที่ (2.7) จะได้ว่า เมื่อทรานซิสเตอร์ M_{11}, M_{21} และ M_y ต่อขาเกทและซอร์สร่วมกัน ดังนั้นค่าแรงดันตกคร่อมขาเกท-ซอร์ส ของทรานซิสเตอร์แต่ละตัวเท่ากัน ถ้ากำหนดให้กระแส $i_{in1} > i_{in2}$ หรือ

$$i_{in\,1} = \max\left(i_{in\,1}, i_{in\,2}\right) \tag{3.18}$$

จะได้ว่า

$$\left|v_{1x} - v_{2x}\right| > \left(\frac{2\,i_y}{K}\right)^{1/2} \tag{3.19}$$

เมื่อ K คือ ค่าพารามิเตอร์ของค่าความนำกระแสของมอสทรานซิสเตอร์

ดังนั้น

$$i_{in\,1} = i_y = i_{1z} \tag{3.20}$$

และ

$$i_{2z} = 0 \tag{3.21}$$

พิจารณาที่จุดเอาต์พุต จะได้ว่า

$$i_{out} = i_{1z} + i_{2z} \tag{3.22}$$

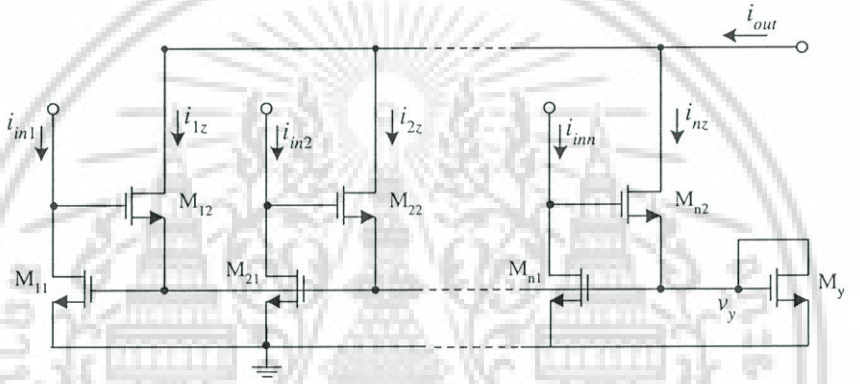
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อแทนค่าจากสมการ (3.20) และ (3.21) ลงใน (3.22) จะได้

$$i_{out} = i_{1z} = i_{in1} = \max\left(i_{in1}, i_{in2}\right) \tag{3.23}$$

จากวงจรหาค่ากระแสสูงสุดสำหรับสองอินพุตในรูปที่ 3.7 สามารถนำมาประยุกต์เป็นวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตได้ ดังรูปที่ 3.8 โดยใช้จำนวนทรานซิสเตอร์เท่ากับ $2n+1$ ตัว เมื่อ n คือ จำนวนสัญญาณอินพุต สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกระแส i_{out} กับกระแสอินพุต $i_{in1}, i_{in2}, \ldots, i_{inn}$ ของวงจร ได้ว่า

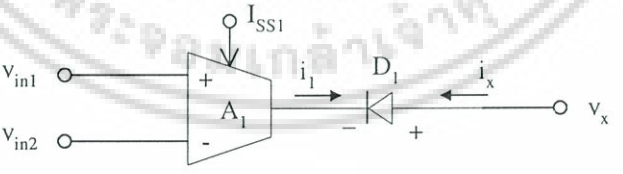
$$i_{out} = \max\left(i_{in1}, i_{in2}, \ldots, i_{inn}\right) \tag{3.24}$$

รูปที่ 3.8 วงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุต

3.3 วงจรหาค่าต่ำสุด

3.3.1 วงจรหาค่าแรงดันต่ำสุดโดยใช้โอทีเอ [14]

รูปที่ 3.9 วงจรจำกัดกระแสแบบลบ

ในรูปที่ 3.9 แสดงวงจรจำกัดกระแสแบบลบโดยใช้โอทีเอ A_1 ต่อร่วมกับไดโอด D_1 โดยมีแหล่งจ่ายกระแส I_{SS1} เป็นตัวควบคุมค่าความนำ g_{m1} จากคุณสมบัติของไดโอด D_1 จะได้ความสัมพันธ์ระหว่างค่ากระแส i_1 กับ i_x ดังนี้

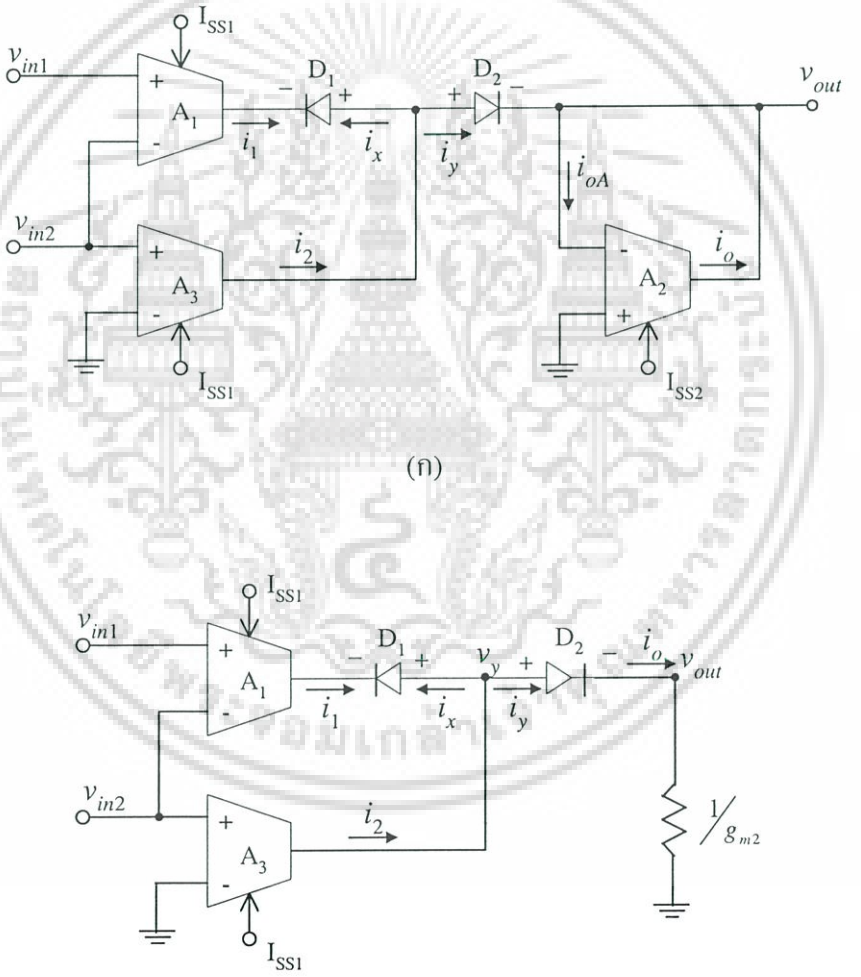
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$i_x = \begin{cases} -i_1 & ; \ v_{in1} < v_{in2} \\ 0 & ; \ v_{in1} \geq v_{in2} \end{cases} \tag{3.25}$$

เมื่อ $i_1 = g_{m1}(v_{in1} - v_{in2})$

ดังนั้น

$$i_x = \begin{cases} -g_{m1}(v_{in1} - v_{in2}) = g_{m1}(v_{in2} - v_{in1}) & ; \ v_{in1} < v_{in2} \\ 0 & ; \ v_{in1} \geq v_{in2} \end{cases} \tag{3.26}$$

(ก)

(ข)

รูปที่ 3.10 วงจรหาค่าแรงดันต่ำสุดโดยใช้โอทีเอ

จากรูปที่ 3.10(ก) วงจรหาค่าแรงดันต่ำสุด ซึ่งประกอบด้วยไดโอด 2 ตัว คือ D_1 และ D_2 ต่อร่วมกับโอทีเอ A_1 - A_3 โดยโอทีเอ A_1 และไดโอด D_1 ทำหน้าที่เป็นวงจรจำกัดกระแสแบบลบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ดังรูปที่ 3.9) และโอทีเอ A_2 ทำหน้าที่แปลงค่ากระแส i_o ให้เป็นแรงดัน v_{out} ซึ่งมีวงจรสมมูลดังรูปที่ 3.3 เมื่อแทนวงจรสมมูลของโอทีเอ A_2 ด้วยตัวต้านทานแบบปรับค่าได้ จะได้วงจรดังรูปที่ 3.10 (ข) เมื่อพิจารณาให้โอทีเอทุกตัวมีคุณสมบัติตามอุดมคติ หลักการทำงานของวงจรอธิบายได้ดังนี้

$$i_y = i_2 - i_x = g_{m1} v_{in2} - i_x \tag{3.27}$$

จากคุณสมบัติของไดโอด D_2 จะได้ความสัมพันธ์ระหว่างกระแส i_y กับ i_o ดังนี้

$$i_o = \begin{cases} 0 & ; \ v_y \le v_{out} \\ i_y = g_{m1} v_{in2} - i_x & ; \ v_y > v_{out} \end{cases} \tag{3.28}$$

ถ้ากำหนดให้แรงดัน v_y มีค่ามากกว่า v_{out} จะได้ว่า

$$v_{out} = \frac{i_o}{g_{m2}} = \frac{g_{m1} v_{in2} - i_x}{g_{m2}} \tag{3.29}$$

ถ้าแรงดัน $v_{in1} < v_{in2}$ จากสมการที่ (3.26) และ (3.29) จะได้ว่า

$$v_{out} = \frac{g_{m1} v_{in2} - \left[g_{m1} \left(v_{in2} - v_{in1} \right) \right]}{g_{m2}} = \frac{g_{m1}}{g_{m2}} v_{in1} \tag{3.30}$$

เมื่อพิจารณาในกรณีที่ $v_{in1} \ge v_{in2}$ จะได้ค่าแรงดัน v_{out} ดังนี้

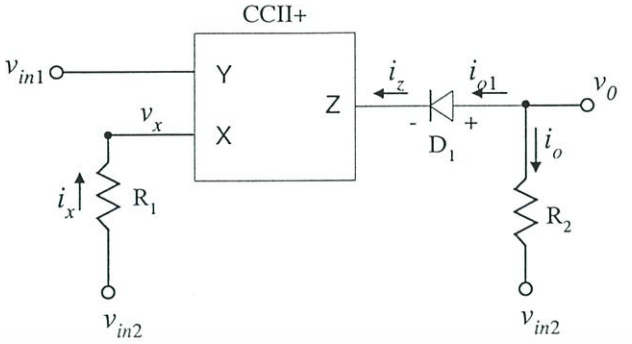
$$v_{out} = \frac{g_{m1} v_{in2} - 0}{g_{m2}} = \frac{g_{m1}}{g_{m2}} v_{in2} \tag{3.31}$$

จากสมการที่ (3.30) และ (3.31) จะเห็นได้ว่าวงจรในรูปที่ 3.10 เป็นวงจรหาค่าแรงดันต่ำสุดระหว่างค่าแรงดันอินพุต v_{in1} และ v_{in2} ถ้าออกแบบให้ $g_{m1} = g_{m2}$ จะได้

$$v_{out} = \min\left(v_{in1}, v_{in2} \right) = \begin{cases} v_{in1} & ; \ v_{in1} < v_{in2} \\ v_{in2} & ; \ v_{in1} \ge v_{in2} \end{cases} \tag{3.32}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2 วงจรหาค่าแรงดันต่ำสุดโดยวงจรสายพานกระแส [1]

รูปที่ 3.11 วงจรหาค่าแรงดันต่ำสุดโดยใช้วงจรสายพานกระแสแบบพื้นฐาน

จากรูปที่ 3.11 วงจรหาค่าแรงดันต่ำสุดแบบพื้นฐานประกอบด้วย ตัวต้านทาน R_1, R_2 และไดโอด D_1 ต่อร่วมกับวงจรสายพานกระแสชนิดบวก (CCII+) เมื่อ $v_x = v_{in1}$ จะได้ว่า

$$i_z = i_x = \frac{v_{in\,2} - v_{in\,1}}{R_1} \tag{3.33}$$

จากคุณสมบัติของไดโอด D_1 จะทำงานเมื่อค่ากระแส i_z มีค่าเป็นบวก จะได้ความสัมพันธ์ระหว่างกระแส i_z กับ i_{o1} คือ

$$i_{o1} = \begin{cases} i_z & ; \quad v_{in1} < v_{in\,2} \\ 0 & ; \quad v_{in1} \geq v_{in\,2} \end{cases} \tag{3.34}$$

เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (3.33) ลงใน (3.34) จะได้ว่า

$$i_{o1} = -i_o = \begin{cases} \dfrac{v_{in\,2} - v_{in1}}{R_1} & ; \quad v_{in1} < v_{in\,2} \\ 0 & ; \quad v_{in1} \geq v_{in\,2} \end{cases} \tag{3.35}$$

พิจารณาที่จุดเอาต์พุต จะได้แรงดัน v_o (เมื่อ $i_o = -i_{o1}$) คือ

$$v_o = i_o R_2 + v_{in\,2} = -i_{o1} R_2 + v_{in\,2} = v_{in\,2} - i_{o1} R_2 \tag{3.36}$$

เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (3.35) ลงใน (3.36) จะได้

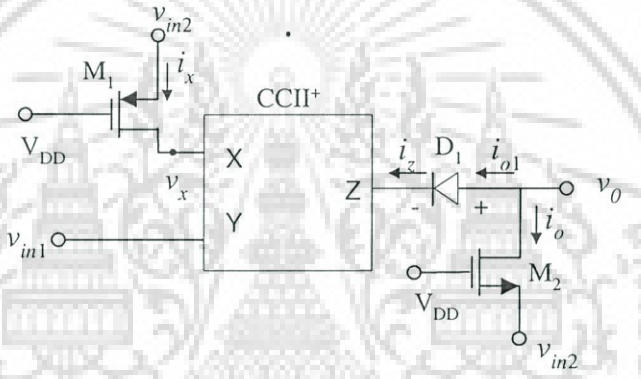
$$v_o = \begin{cases} v_{in\,2} - R_2 \left[\dfrac{v_{in\,2} - v_{in1}}{R_1} \right] & ; \quad v_{in1} < v_{in\,2} \\ v_{in\,2} - 0 = v_{in\,2} & ; \quad v_{in1} \geq v_{in\,2} \end{cases} \tag{3.37}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากสมการที่ (3.37) เมื่อกำหนดให้ $R_2 = R_1$ จะเขียนได้ว่า

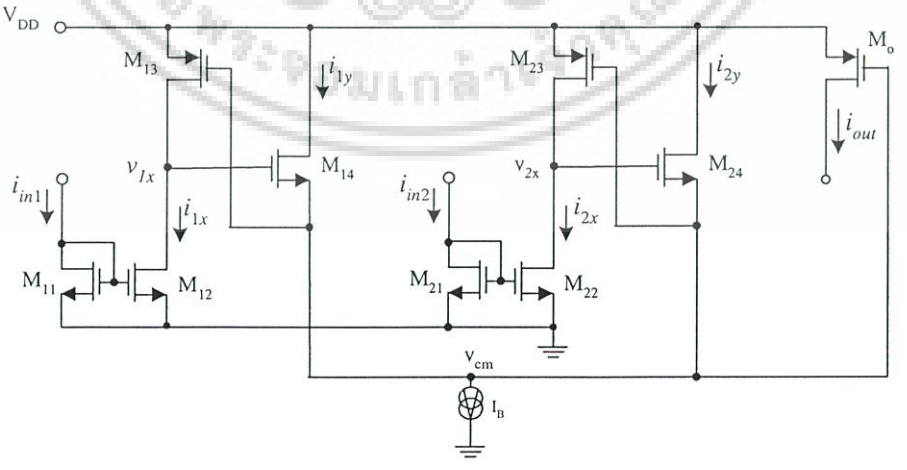
$$v_o = \begin{cases} v_{in1} & ; \quad v_{in1} < v_{in2} \\ v_{in2} & ; \quad v_{in1} \geq v_{in2} \end{cases} \tag{3.38}$$

จากสมการที่ (3.38) แสดงให้เห็นว่า วงจรในรูปที่ 3.11 ทำงานเป็นวงจรหาค่าแรงดันต่ำสุดระหว่างแรงดันอินพุต v_{in1} และ v_{in2} แต่ข้อจำกัดของวงจรดังกล่าวเช่นเดียวกับวงจรหาค่าแรงดันสูงสุดดังรูปที่ 3.5 จึงได้มีการพัฒนาวงจรโดยใช้มอสเฟส M_1, M_2 สังเคราะห์ค่าความต้านทานแทนการใช้ตัวต้านทาน R_1, R_2 ตามลำดับ ดังรูปที่ 3.12 โดยมีหลักการทำงานเช่นเดียวกับวงจรหาค่าแรงดันต่ำสุด ดังรูปที่ 3.11 เมื่อ V_{DD} แทนแหล่งจ่ายไฟของวงจร

รูปที่ 3.12 วงจรหาค่าแรงดันต่ำสุดโดยใช้วงจรสายพานกระแส

3.3.3 วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดโดยใช้ซีมอส [15]

รูปที่ 3.13 วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดโดยใช้ซีมอส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากวงจรหาค่ากระแสต่ำสุดสำหรับกระแสอินพุต i_{in1} และ i_{in2} ดังรูปที่ 3.13 มอสทรานซิสเตอร์ $M_{i1} - M_{i4}$ ต่อร่วมกันสำหรับกระแสแต่ละอินพุต (i=1, 2) โดยทรานซิสเตอร์ M_{i1} และ M_{i2} ทำหน้าที่เป็นวงจรสะท้อนกระแส ทำให้ค่ากระแส i_{1x} และ i_{2x} มีค่าเท่ากับกระแสอินพุต i_{in1} และ i_{in2} ตามลำดับ ทรานซิสเตอร์ M_{13}, M_{23} และ M_o ต่อขอซอร์สและเกทร่วมกัน ดังนั้นจะมีค่าแรงดันตกคร่อมขาซอร์ส-เกท เท่ากัน คือ $(V_{DD} - v_{cm})$ โดยที่ค่าแรงดัน v_{cm} คือแรงดันร่วมซึ่งแปรเปลี่ยนค่าตามกระแสอินพุตที่มีค่าต่ำกว่า แหล่งจ่ายกระแสคงที่ I_B ใช้เป็นกระแสไบแอสของวงจร

กำหนดให้มอสเฟสทุกตัวมีความสมพงษ์กันทุกประการ และมีการทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัว การทำงานของวงจรสามารถอธิบายได้ดังนี้

ถ้ากำหนดให้กระแสอินพุต $i_{in1} = i_{in2}$ จะได้ว่าค่าแรงดัน $v_{1x} = v_{2x}$ และค่ากระแส $i_{1y} = i_{2y} = I_B/2$ เมื่อกระแสอินพุต i_{in1} มีค่าลดลง ($i_{in1} < i_{in2}$) จะทำให้ค่าอิมพีแดนซ์ที่โนด v_{1x} มีค่าเพิ่มขึ้น จะได้ว่า

$$\left|v_{1x} - v_{2x}\right| \geq \left(\frac{I_B}{K}\right)^{1/2} \tag{3.39}$$

เมื่อ K คือ ค่าพารามิเตอร์ของค่าความนำกระแสของมอสทรานซิสเตอร์
ดังนั้น

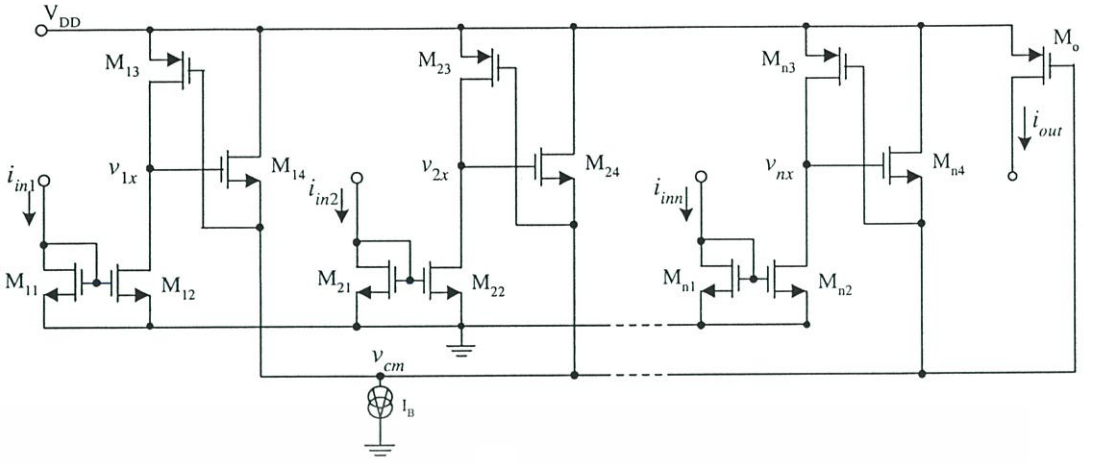
$$i_{1y} = I_B \qquad \text{และ} \qquad i_{2y} = 0 \tag{3.40}$$

จากสมการที่ (3.40) จะทำให้ค่าแรงดัน v_{cm} ของวงจรสูงขึ้น ค่าแรงดันตกคร่อมขาซอร์ส-เกท ของทรานซิสเตอร์ M_{13}, M_{23} และ M_o มีค่าลดลงตามค่ากระแส i_{in1} เป็นผลทำให้ค่ากระแสอินพุต i_{2x} มีค่าน้อยกว่า i_{in2} แต่จะมีค่าเท่ากับ i_{in1} เขียนเป็นสมการได้ว่า

$$i_o = i_{1x} = i_{in1} = \min\left(i_{in1}, i_{in2}\right) \tag{3.41}$$

จากวงจรหาค่ากระแสต่ำสุดสำหรับสองอินพุต ในรูปที่ 3.13 สามารถนำมาประยุกต์เป็นวงจรหาค่ากระแสต่ำสุดชนิดหลายอินพุตได้ ดังรูปที่ 3.14 โดยใช้จำนวนทรานซิสเตอร์เท่ากับ $4n+1$ ตัว เมื่อ n คือ จำนวนกระแสอินพุตของวงจร

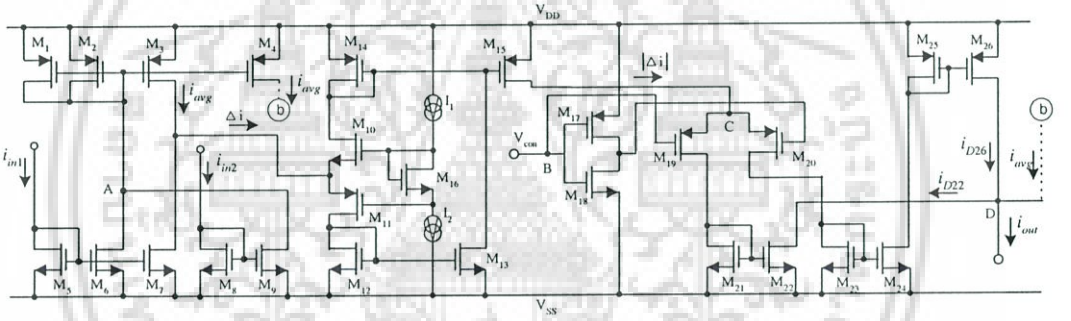
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.14 วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดชนิดหลายอินพุต

3.4 วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุด

3.4.1 วงจรเลือกหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซีมอส [16]

รูปที่ 3.15 วงจรเลือกหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซีมอส

จากรูปที่ 3.15 แสดงวงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดชนิดสองอินพุต ซึ่งแบ่งการทำงานเป็น 3 ส่วน คือ วงจรหาค่าเฉลี่ย, วงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่น และวงจรสวิทช์อิเล็กทรอนิกส์ โดยมอสทรานซิสเตอร์ M_1-M_4 ทำหน้าที่เป็นวงจรหาค่าเฉลี่ยระหว่างกระแสอินพุต i_{in1} และ i_{in2} โดยมีวงจรสะท้อนกระแส M_5-M_7 และ M_8-M_9 ทำหน้าที่สะท้อนกระแส i_{in1} และ i_{in2} มารวมกันไหลผ่านขาเดรนของทรานซิสเตอร์ M_1 และ M_2 ถ้ากำหนดให้ทรานซิสเตอร์แต่ละตัว (M_1-M_9) มีความสมพงษ์กันทุกประการ จะได้ค่ากระแสเดรนของ M_3 และ M_4 ซึ่งเป็นค่ากระแสเฉลี่ย (i_{avg}) ดังนี้คือ

$$i_{D3} = i_{D4} = i_{avg} = \frac{i_{in1} + i_{in2}}{2} \tag{3.42}$$

สำหรับในส่วนที่ 2 ของวงจรจะเป็นวงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่น ประกอบด้วยทรานซิสเตอร์ M_{10}-M_{15} และแหล่งจ่ายกระแสคงที่ I_1 และ I_2 กระแสเอาต์พุตของวงจรนี้จะได้เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าบวกของกระแสอินพุตของวงจรเสมอ เมื่อกระแสอินพุตของวงจรคือ $\Delta i = i_{avg} - i_{in1}$ ดังนั้น กระแสเอาต์พุตของวงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่นคือ

$$|\Delta i| = |i_{avg} - i_{in1}| \tag{3.43}$$

จากรูปที่ 3.15 และสมการที่ (3.43) พบว่ากระแส $|\Delta i|$ มีทิศไหลเข้าโนด C เสมอ ซึ่งเป็นอินพุตของวงจรสวิทช์อิเล็กทรอนิกส์และจะไหลผ่านทรานซิสเตอร์ M_{19} และ M_{20} ตัวใดตัวหนึ่งโดยมีสัญญาณควบคุมจากภายนอก ($V_{con} = V_{DD}$ หรือ $V_{con} = V_{SS}$) เป็นตัวตัดสินใจ เมื่อแรงดัน V_{con} เป็นสัญญาณซีกบวก ($+V_{DD}$) ทำให้แรงดันที่ขาเกทของ M_{19} เป็นบวกโดยที่ทรานซิสเตอร์ M_{17} และ M_{18} ต่อร่วมกันเป็นอินเวอร์เตอร์ทำให้แรงดันที่ขาเกทของ M_{20} มีค่าตรงกันข้าม กล่าวคือเป็นสัญญาณสะท้อนกระแส M_{23}-M_{24} และ M_{25}-M_{26} ส่งผ่านไปยังโนด D ในทางตรงกันข้ามหากสัญญาณควบคุมจากภายนอก V_{con} เป็นสัญญาณซีกลบ ($-V_{SS}$) จะทำให้แรงดันที่ขาเกทของ M_{19} และ M_{20} เป็นสัญญาณซีกลบและบวกตามลำดับ กระแส $|\Delta i|$ จะถูกส่งผ่านไปยังวงจรสะท้อนกระแส M_{21}-M_{22} เพื่อดึงกระแสออกจากโนด D เมื่อพิจารณาที่โนด D กระแสเอาต์พุตของวงจรที่ได้คือ

$$i_{out} = i_{D26} + i_{avg} - i_{D22} \tag{3.44}$$

และกระแสเดรนของทรานซิสเตอร์ M_{26} และ M_{22} สามารถเขียนอยู่ในรูปของสมการได้ดังนี้

$$i_{D26} = \begin{cases} |\Delta i| & ; \ V_{con} = V_{DD} \\ 0 & ; \ V_{con} = V_{SS} \end{cases} \tag{3.45}$$

$$i_{D22} = \begin{cases} 0 & ; \ V_{con} = V_{DD} \\ |\Delta i| & ; \ V_{con} = V_{SS} \end{cases} \tag{3.46}$$

แทนสมการ (3.45) และ (3.46) ลงในสมการ (3.44) จะได้

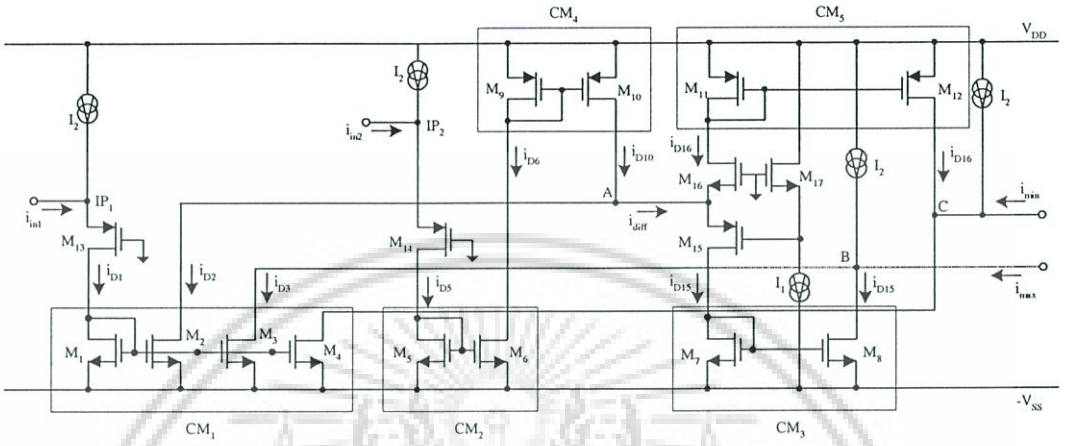
$$i_{out} = \begin{cases} i_{avg} + |\Delta i| & ; \ V_{con} = V_{DD} \\ i_{avg} - |\Delta i| & ; \ V_{con} = V_{SS} \end{cases} \tag{3.47}$$

จากสมการ (3.42) ถึง (3.47) เนื่องจาก i_{avg} คือ ค่าอยู่ตรงกลางระหว่างค่าสูงสุด ($i_{in,max}$) และค่าต่ำสุด ($i_{in,min}$) จากกระแสอินพุตทั้งสอง (i_{in1} และ i_{in2}) ส่วน $|\Delta i|$ คือขนาดความแตกต่างของ i_{avg} กับค่ากระแสอินพุต i_{in1} ดังนั้นสมการที่ (3.47) จะสามารถเขียนใหม่ได้เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$i_{out} = \begin{cases} i_{in,\max} & ; \ V_{con} = V_{DD} \\ i_{in,\min} & ; \ V_{con} = V_{SS} \end{cases} \tag{3.48}$$

3.4.2 วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซีมอส [17]

รูปที่ 3.16 วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดชนิดสองอินพุต

จากรูปที่ 3.16 แสดงวงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดชนิดสองอินพุต เมื่อพิจารณาที่โนด IP_1 และ IP_2 มอสทรานซิสเตอร์ M_{13} และ M_{14} ทำหน้าที่ผ่านกระแสอินพุต i_{in1} และ i_{in2} โดยมีกระแสไบแอส I_2 ทำให้เกิดกระแส i_{D1} และ i_{D5} ดังนี้

$$i_{D1} = i_{in1} + I_2 \tag{3.49}$$

และ

$$i_{D5} = i_{in2} + I_2 \tag{3.50}$$

วงจรสะท้อนกระแส CM_1, CM_2 และ CM_4 ซึ่งประกอบด้วยมอสทรานซิสเตอร์ M_1-M_4, M_5-M_6 และ M_9-M_{10} ตามลำดับ ทำหน้าที่สะท้อนกระแส i_{D1} และ i_{D5} ถ้ากำหนดให้มอสทรานซิสเตอร์แต่ละตัวมีความสมพงษ์กันทุกประการ จะได้ค่ากระแสเดรน ดังนี้

$$i_{D1} = i_{D2} = i_{D3} = i_{D4} = i_{in1} + I_2 \tag{3.51}$$

และ

$$i_{D5} = i_{D6} = i_{D10} = i_{in2} + I_2 \tag{3.52}$$

เมื่อพิจารณาที่โนด A จะได้ผลต่างของกระแส คือ

$$i_{Diff} = i_{in2} - i_{in1} \tag{3.53}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรณี $i_{in2} > i_{in1}$ ผลต่างของกระแส คือ i_{Diff} มีค่าเป็นบวก ทำให้กระแส i_{Diff} ผ่านมอสทรานซิสเตอร์ M_{15} วงจรสะท้อนกระแส CM_3 ซึ่งประกอบด้วยมอสทรานซิสเตอร์ M_7-M_8 ทำหน้าที่สะท้อนกระแส i_{D15} ขณะที่มอสทรานซิสเตอร์ M_{16} อยู่ในสภาวะไม่นำกระแส ถ้ากำหนดให้มอสทรานซิสเตอร์แต่ละตัวมีความสมพงษ์กันทุกประการ จะได้ค่ากระแสเดรน ดังนี้

$$i_{D15} = i_{Diff} = i_{in2} - i_{in1} \tag{3.54}$$

$$i_{D16} = 0 \tag{3.55}$$

เมื่อพิจารณาที่โนด B จะได้ i_{max} คือ

$$i_{\max} + I_2 = i_{D15} + i_{D3} \tag{3.56}$$

จากสมการ (3.51) และ (3.54) แทนค่าลงในสมการ (3.56) จะได้

$$i_{\max} = i_{in2} \tag{3.57}$$

เมื่อพิจารณาที่โนด C จะได้ i_{min} คือ

$$i_{\min} + I_2 + i_{D16} = i_{D4} \tag{3.58}$$

จากสมการ (3.51) และ (3.55) แทนค่าลงในสมการ (3.58) จะได้

$$i_{\min} = i_{in1} \tag{3.59}$$

กรณี $i_{in2} = i_{in1}$ ผลต่างของกระแส คือ i_{Diff} มีค่าเป็นศูนย์ ทำให้มอสทรานซิสเตอร์ M_{15} และ M_{16} อยู่ในสภาวะไม่นำกระแส ดังนั้น

$$i_{D15} = i_{D16} = 0 \tag{3.60}$$

เมื่อพิจารณาที่โนด B จะได้ i_{max} คือ

$$i_{\max} + I_2 = i_{D3} + i_{D15} \tag{3.61}$$

จากสมการ (3.51) และ (3.60) แทนค่าลงในสมการ (3.61) จะได้

$$i_{\max} = i_{in1} \tag{3.62}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาที่โนด C จะได้ i_{min} คือ

$$i_{\min} + I_2 + i_{D16} = i_{D4} \tag{3.63}$$

จากสมการ (3.51) และ (3.60) แทนค่าลงในสมการ (3.63) จะได้

$$i_{\min} = i_{in1} \tag{3.64}$$

กรณี $i_{in2} < i_{in1}$ ผลต่างของกระแส คือ i_{Diff} มีค่าเป็นลบ ทำให้กระแส i_{Diff} ผ่านมอสทรานซิสเตอร์ M_{16} วงจรสะท้อนกระแส CM_5 ซึ่งประกอบด้วยมอสทรานซิสเตอร์ M_{11}–M_{12} ทำหน้าที่สะท้อนกระแส i_{D16} ขณะที่มอสทรานซิสเตอร์ M_{15} อยู่ในสภาวะไม่นำกระแส ถ้ากำหนดให้มอสทรานซิสเตอร์แต่ละตัวมีความสมพงษ์กันทุกประการ จะได้ค่ากระแสเดรน ดังนี้

$$i_{D16} = -i_{Diff} = i_{in1} - i_{in2} \tag{3.65}$$

$$i_{D15} = 0 \tag{3.66}$$

เมื่อพิจารณาที่โนด B จะได้ i_{max} คือ

$$i_{\max} + I_2 = i_{D15} + i_{D3} \tag{3.67}$$

จากสมการ (3.51) และ (3.66) แทนค่าลงในสมการ (3.67) จะได้

$$i_{\max} = i_{in1} \tag{3.68}$$

เมื่อพิจารณาที่โนด C จะได้ i_{min} คือ

$$i_{\min} + I_2 + i_{D16} = i_{D4} \tag{3.69}$$

จากสมการ (3.51) และ (3.65) แทนค่าลงในสมการ (3.69) จะได้

$$i_{\min} = i_{in2} \tag{3.70}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 บทสรุป

ในบทนี้เป็นการกล่าวถึงหลักการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุด, วงจรหาค่าต่ำสุด, วงจรเลือกค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด, และวงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุด สำหรับสัญญาณแอนะลอกที่สำคัญๆ และแตกต่างกัน ซึ่งได้มีการนำเสนอไว้ในอดีต และเมื่อทำการพิจารณาเปรียบเทียบคุณสมบัติการทำงานของวงจรในแต่ละหลักการ จะได้ว่า

1. การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุด โดยใช้โอทีเอต่อร่วมกับไดโอด ในหัวข้อ 3.2.1 และ 3.3.1 ตามลำดับ เป็นวงจรที่ทำงานในโมดของแรงดัน ชนิดสองอินพุต สามารถต่อใช้งานได้ง่าย เนื่องจากโอทีเอเป็นวงจรสำเร็จที่ได้มีการผลิตออกมาจำหน่ายในท้องตลาด หาซื้อได้ง่าย ราคาไม่แพง แต่มีข้อจำกัดที่ว่า วงจรมีความผิดเพี้ยนของสัญญาณค่อนข้างมาก เนื่องจากไดโอดต้องการแรงดันตกคร่อมระหว่างขั้วประมาณ 0.6V ทำให้ไม่สามารถใช้ได้กับสัญญาณที่มีขนาดเล็กกว่าหรือใกล้เคียงกับแรงดันตกคร่อมไดโอดได้ นอกจากนั้นวงจรมีช่วงปฏิบัติการในช่วงแคบ อันเป็นผลเนื่องมาจากข้อจำกัดของตัวโอทีเอ
2. การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุด โดยใช้วงจรสายพานกระแสต่อร่วมกับไดโอดและมอสทรานซิสเตอร์ ในหัวข้อ 3.2.2 และ 3.3.2 ตามลำดับ การใช้มอสทรานซิสเตอร์ที่มีการทำงานในช่วงเชิงเส้นหรือไม่อิ่มตัว เพื่อสังเคราะห์แทนตัวต้านทานจะมีปัญหาอยู่บ้างที่ช่วงปฏิบัติการของวงจร และมีข้อจำกัดที่ว่าวงจรมีความผิดเพี้ยนของสัญญาณค่อนข้างมาก เนื่องจากการใช้งานไดโอด นอกจากนั้นการทำงานของวงจรเป็นการทำงานในโมดแรงดันที่รองรับกับจำนวนอินพุตแค่สองสัญญาณ
3. การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุด โดยใช้เทคโนโลยีมอสทรานซิสเตอร์ ในหัวข้อ 3.2.3 และ 3.3.3 ตามลำดับ การทำงานของวงจรจะทำงานในโมดกระแส เป็นวงจรที่มีขนาดเล็ก ใช้จำนวนทรานซิสเตอร์น้อย สามารถรองรับจำนวนอินพุตได้หลายสัญญาณ แต่มีข้อจำกัดในเรื่องความเร็วและความถูกต้องในการทำงานของวงจร อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนสถานะการทำงานของมอสทรานซิสเตอร์จากช่วงนำกระแสอิ่มตัวเป็นช่วงนำกระแสไม่อิ่มตัว
4. การออกแบบวงจรเลือกค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้เทคโนโลยีมอสทรานซิสเตอร์ ในหัวข้อ 3.4.1 เป็นวงจรที่ทำงานในโมดกระแส สามารถป้อนสัญญาณกระแสได้เพียงแค่สองอินพุตเท่านั้น เนื่องจากอาศัยหลักการการหาค่าเฉลี่ย ทำให้ไม่สามารถออกแบบเป็นวงจรชนิดหลายอินพุตได้ ส่วนกระแสเอาต์พุตจะเป็นค่าสูงสุดหรือค่าต่ำสุดเพียงค่าใดค่าหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสัญญาณแรงดันควบคุมจากภายนอก
5. การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดชนิดสองอินพุต โดยใช้เทคโนโลยีมอสทรานซิสเตอร์ ในหัวข้อ 3.4.2 เป็นวงจรที่ทำงานในโมดกระแส มีการใช้จำนวนทรานซิสเตอร์ค่อนข้างมาก และประกอบด้วยวงจรสะท้อนกระแสหลายวงจร ทำให้เกิดความผิดพลาดสะสมค่อนข้างสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุตที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์

4.1 กล่าวนำ

การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต โดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอสที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้ เป็นวงจรที่ทำงานในโมดกระแส วงจรมีขนาดเล็ก ใช้อุปกรณ์น้อยเพื่อรองรับกับเทคโนโลยีของวงจรรวมขนาดใหญ่ และมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงเหมาะสมที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการประมวลผลสัญญาณทางแอนะลอก ในบทนี้จะกล่าวถึงหลักการทำงานของวงจรที่ได้พัฒนาขึ้น สมรรถนะของวงจร และผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรด้วยโปรแกรม PSPICE เพื่อเป็นการทดสอบการทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดที่ได้ทำการออกแบบขึ้น

4.2 การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุต

จากรูปที่ 4.1 เป็นวงจรหาค่าสูงสุดที่นำเสนอ มีการทำงานในโมดกระแส สามารถรองรับกับจำนวนกระแสอินพุตได้หลายสัญญาณ โดยกำหนดให้ทรานซิสเตอร์ทุกตัวมีความสมพงษ์กันทุกประการ และทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัว สำหรับค่ากระแสเดรนของมอสทรานซิสเตอร์ที่ทำงานในช่วงดังกล่าว สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$i_D = \frac{\mu_n C_{ox}}{2}\frac{W}{L}\left(v_{GS} - V_{TH}\right)^2 = K\left(v_{GS} - V_{TH}\right)^2 \qquad (4.1)$$

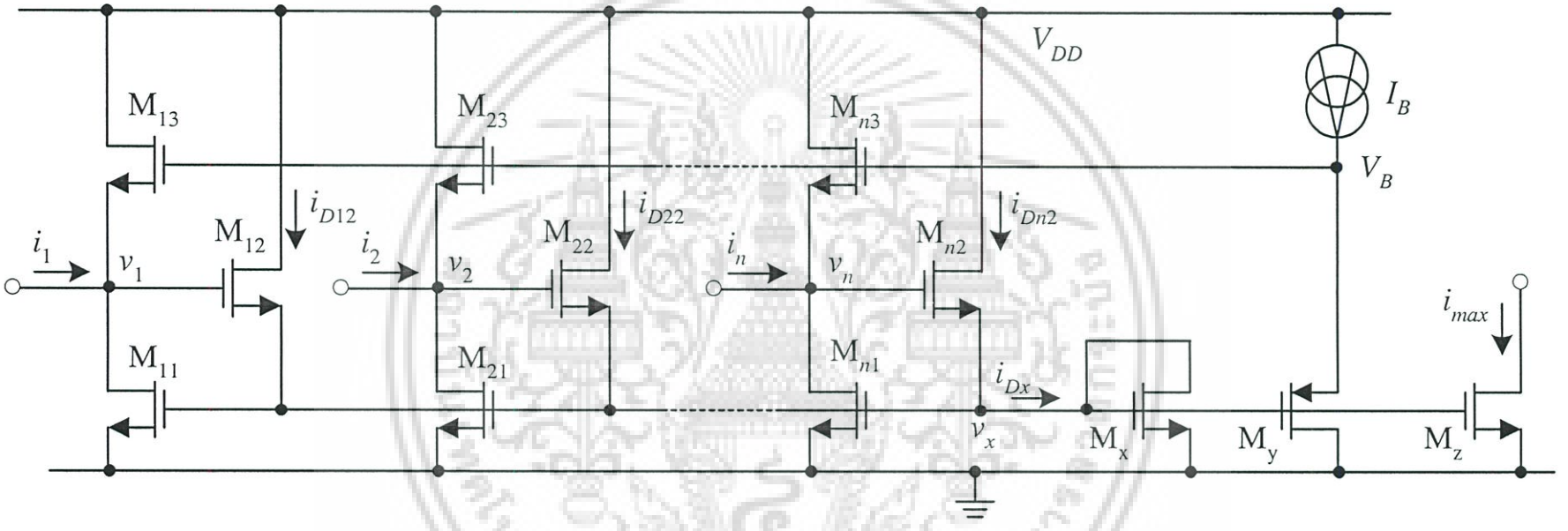
เมื่อ K คือ ค่าพารามิเตอร์ของค่าความนำกระแส (Transconductance parameter)

v_{GS} คือ แรงดันที่เกทกับซอร์ส

V_{TH} คือ แรงดันขีดเริ่มเปลี่ยน (Threshold voltage)

ภายในวงจรประกอบด้วยจำนวนทรานซิสเตอร์เท่ากับ $3n+3$ ตัว และแหล่งจ่ายกระแสไบแอส I_B เมื่อ n คือ จำนวนสัญญาณกระแสอินพุตของวงจร โดยมอสทรานซิสเตอร์ M_{j1}, M_{j2}, และ M_{j3} เป็นวงจรย่อยสำหรับสัญญาณอินพุตลำดับที่ j ส่วนทรานซิสเตอร์ M_x และ M_z ต่อเป็นวงจรสะท้อนกระแสแบบบวก (positive current mirror) ที่มีอัตราการส่งผ่านกระแสเท่ากับหนึ่ง การทำงานของวงจรในรูปที่ 4.1 สามารถอธิบายได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.1 วงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุตที่นำเสนอ

ในกรณีที่กระแสอินพุตทุกตัวมีค่าเท่ากับศูนย์ วงจรจะทำงานเป็นวงจรขยายคลาส AB โดยกระแสไบแอส I_B ที่ไหลผ่านทรานซิสเตอร์ M_y จะทำให้เกิดแรงดัน V_B ตกคร่อมระหว่างขาเกทกับขาซอร์สของทรานซิสเตอร์ M_{j1}, M_{j2} และ M_{j3} ซึ่งมีค่าประมาณ $3V_{TH}$ โดยแรงดันไบแอส V_B นี้จะทำให้ M_{j1}, M_{j2}, และ M_{j3} ทำงานอยู่ในช่วงของขอบนำกระแส สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$V_B = v_{GSj3} + v_j \approx 3V_{TH} \tag{4.2}$$

เมื่อ

$$v_j = v_{GSj1} + v_{GSj2} \tag{4.3}$$

ในกรณีที่กระแสอินพุตทุกตัวมีค่าเป็นบวกและกระแสอินพุต i_1 มีค่าสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับค่ากระแสอินพุตตัวอื่นๆ วงจรจะทำงานเป็นวงจรขยายคลาส B จากการพิจารณาสมการที่ (4.1) และสมการที่ (4.3) เมื่อกระแสอินพุต i_1 ไหลผ่าน M_{11} มีผลทำให้แรงดันระหว่างขาเกทกับขาซอร์ส (v_{GS11}) และแรงดันอินพุต v_1 มีค่าเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากขาเกทของ M_{11}, M_{21},..., M_{n1} และ M_x ต่อขนานกัน ทำให้แรงดันระหว่างขาเกทกับขาซอร์สของ M_{11}, M_{21},..., M_{n1} และ M_x มีค่าเท่ากัน เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$v_{GS11} = v_{GS21} = \ldots = v_{GSn1} = v_x \tag{4.4}$$

จากสมการที่ (4.1) และ (4.4) จะได้กระแสเดรนของ M_{11}, M_{21},..., M_{n1} และ M_x มีค่าเท่ากัน เขียนเป็นสมการได้ว่า

$$i_1 = i_{D11} = i_{D21} = \ldots = i_{Dn1} = i_{Dx} \tag{4.5}$$

จากสมการที่ (4.2) และสมการที่ (4.3) ในสภาวะที่แรงดันระหว่างขาเกทกับขาซอร์สของ M_{21}, M_{31},..., M_{n1} มีค่าเพิ่มขึ้นตามค่าแรงดัน v_{GS11} เป็นผลทำให้ M_{22}, M_{32},..., M_{n2} อยู่ในสภาวะไม่นำกระแส ดังนั้นกระแสเดรนของ M_{22}, M_{32},..., M_{n2} จะมีค่าเท่ากับศูนย์ เขียนเป็นสมการได้ว่า

$$i_{D22} = i_{D32} = \ldots = i_{Dn2} = 0 \tag{4.6}$$

พิจารณาที่โนด v_x จะได้กระแสเดรนของ M_x เป็นผลรวมของกระแสเดรนของ M_{12}, M_{22},..., M_{n2} เขียนเป็นสมการได้ ดังนี้

$$i_{Dx} = i_{D12} + i_{D22} + \ldots + i_{Dn2} \tag{4.7}$$

ถ้าแทนค่ากระแสเดรนของ M_{22}, M_{32},..., M_{n2} ในสมการที่ (4.6) ลงในสมการที่ (4.7) จะได้ค่ากระแสเดรนของ M_x มีค่าเป็น

$$i_{Dx} = i_{D12} \tag{4.8}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากสมการที่ (4.5) และสมการที่ (4.8) จะได้ว่า

$$i_1 = i_{D12} = i_{Dx} \tag{4.9}$$

เมื่อทรานซิสเตอร์ M_x และ M_z ต่อเป็นวงจรสะท้อนกระแสแบบบวกที่มีอัตราการส่งผ่านกระแสเท่ากับหนึ่ง จะได้กระแสเอาต์พุต i_{max} คือ

$$i_{max} = i_{Dx} \tag{4.10}$$

จากสมการที่ (4.9) และ (4.10) สามารถสรุปได้ว่ากระแสเอาต์พุตสูงสุด i_{max} จะมีค่าเท่ากับ

$$i_{max} = i_1 = \max\left(i_1, i_2, \ldots, i_n\right) \tag{4.11}$$

จากสมการที่ (4.11) จะได้ว่าวงจรในรูปที่ 4.1 เป็นวงจรที่ทำหน้าที่หาค่าสูงสุดของสัญญาณกระแสทั้งหมดจำนวน n อินพุต

4.3 การออกแบบวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต

วงจรหาค่าสูงสุดที่ได้นำเสนอดังรูปที่ 4.1 สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุตได้ ด้วยกฎของเดอ มอแกน (De Morgan's law) โดยเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\min\left(i_1, i_2, \ldots, i_n\right) = \overline{\max\left(\bar{i}_1, \bar{i}_2, \ldots, \bar{i}_n\right)} \tag{4.12}$$

เมื่อ — คือ ฟัซซีคอมพลีเมนต์

การปฏิบัติการฟัซซีคอมพลีเมนต์ [11] สำหรับสัญญาณกระแส สามารถเขียนได้ว่า

$$\bar{i}_j = I_R - i_j \tag{4.13}$$

เมื่อ i_j คือ ค่ากระแสอินพุตลำดับที่ j

I_R คือ ค่ากระแสคงที่

จากสมการที่ (4.12) และ (4.13) จะได้กระแสเอาต์พุตต่ำสุด i_{min} คือ

$$i_{min} = I_R - i_{max} \tag{4.14}$$

ในรูปที่ 4.2 เป็นวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุตที่มีพื้นฐานการออกแบบมาจากการประยุกต์ใช้งานวงจรหาค่าสูงสุดดังรูปที่ 4.1 วงจรหาค่าต่ำสุดที่นำเสนอประกอบด้วยมอสทรานซิสเตอร์ M_{j1}-M_{j5} ใช้เป็นวงจรย่อยสำหรับสัญญาณอินพุตลำดับที่ j และแหล่งจ่ายค่ากระแส คงที่ I_R จำนวน n+1 ตัว ทำงานร่วมกับวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรสะท้อนกระแสแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บวกที่มีอัตราการส่งผ่านกระแสเท่าหนึ่ง จำนวนวงจรสะท้อนกระแสมีค่าเท่ากับ n เมื่อ n คือ จำนวนกระแสอินพุตของวงจร

การทำงานของวงจรหาค่าต่ำสุดดังรูปที่ 4.2 สามารถอธิบายได้ดังนี้ กำหนดให้มอสทรานซิสเตอร์ทุกตัวมีความสมพงษ์กันทุกประการและทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัว ทรานซิสเตอร์ M_{j4} และ M_{j5} ทำงานเป็นวงจรสะท้อนกระแสแบบบวกที่มีอัตราการส่งผ่านกระแสเท่ากับหนึ่ง ซึ่งจะสะท้อนกระแสอินพุต i_j ไปที่โนด v_j จะได้ค่ากระแสเดรนของ M_{j5} คือ

$$i_{Dj5} = i_j \tag{4.15}$$

เมื่อพิจารณาที่โนด v_j จะได้กระแสอินพุตของแต่ละวงจรย่อย M_{j1}-M_{j3} เพื่อหาค่ากระแสสูงสุด คือ

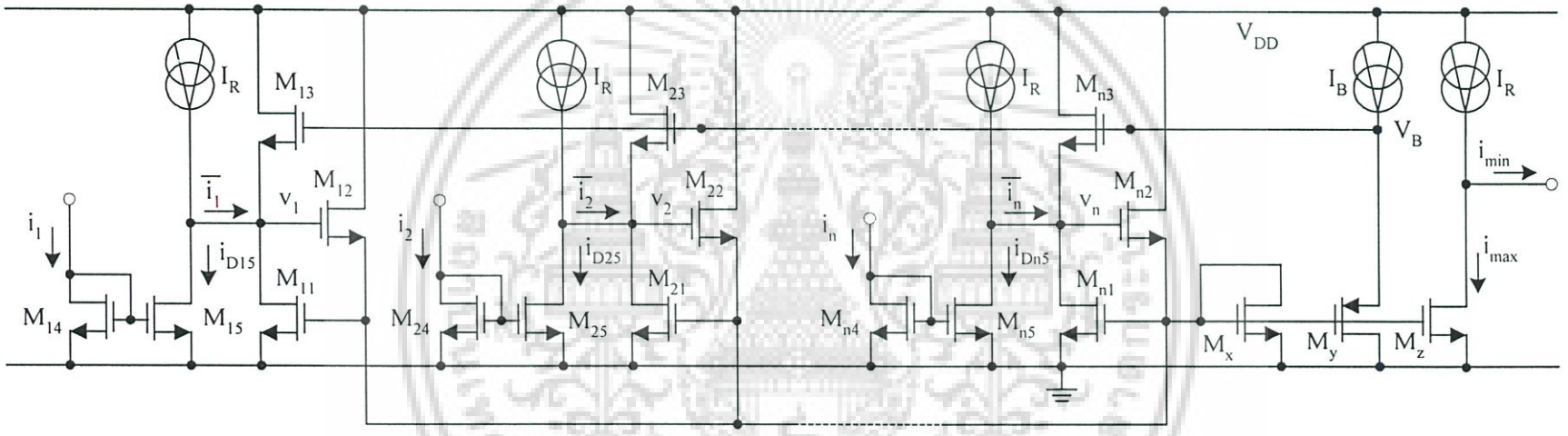
$$\overline{i_j} = I_R - i_j \tag{4.16}$$

ที่โนดเอาต์พุต จะได้กระแสเอาต์พุตต่ำสุด i_{min} คือ

$$i_{\min} = I_R - i_{\max} \tag{4.17}$$

จากสมการที่ (4.16) และ (4.17) จะสอดคล้องกับสมการที่ (4.13) และ (4.14) ดังนั้นวงจรในรูปที่ 4.2 เป็นวงจรที่ทำหน้าที่หาค่าต่ำสุดของสัญญาณกระแสทั้งหมดของวงจร โดยใช้กฎของเคอ มอแกนในการออกแบบวงจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.2 วงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุตที่มีพื้นฐานการทำงานมาจากวงจรหาค่าสูงสุด

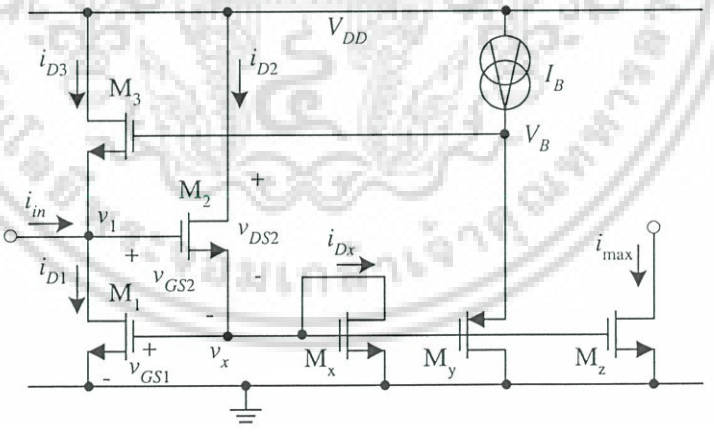
4.4 การวิเคราะห์คุณสมบัติการทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุต

การทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุตสำหรับสัญญาณกระแสที่ได้พัฒนาออกแบบในหัวข้อที่ 4.2 เป็นการกำหนดให้มอสทรานซิสเตอร์แต่ละตัวมีคุณสมบัติเป็นไปตามอุดมคติ และทรานซิสเตอร์ทุกตัวมีการทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัว สำหรับในทางปฏิบัติทรานซิสเตอร์แต่ละตัวไม่สมพงษ์กันทุกประการและค่าความนำ (g_m) ของทรานซิสเตอร์ไม่มีค่าเป็นอนันต์ เป็นผลทำให้สมรรถนะของวงจรไม่เป็นไปตามทฤษฎี ในหัวข้อนี้จะเป็นการวิเคราะห์คุณสมบัติของวงจรหาค่าสูงสุดที่ได้นำเสนอ ซึ่งได้แก่ ช่วงปฏิบัติการของกระแสอินพุต ค่าความผิดพลาดของวงจร และผลตอบสนองความถี่

4.4.1 การวิเคราะห์หาช่วงปฏิบัติการของกระแสอินพุต

จากวงจรในรูปที่ 4.3 เป็นวงจรหาค่าสูงสุดที่นำเสนอ เมื่อป้อนกระแสอินพุตเพียงแค่สัญญาณเดียว ถ้ากระแสอินพุต i_{in} มีค่าเป็นบวก หรือ $i_{in} > 0$ มอสทรานซิสเตอร์ M_3 อยู่ในสภาวะไม่นำกระแส ($i_{D3} = 0A$) ดังนั้นกระแสเดรนของ M_1 (i_{D1}) จะมีค่าเท่ากับกระแสอินพุต i_{in} เนื่องจากขาเกทและซอร์สของ M_1 และ M_x ต่อขนานกัน จะได้ค่ากระแส i_{Dx} และ i_{D2} มีค่าเท่ากับกระแส i_{D1} (หรือค่ากระแสอินพุต i_{in}) จากการทำงานของ M_x และ M_z ที่ต่อเป็นวงจรสะท้อนกระแสแบบบวก โดยมีอัตราการส่งผ่านกระแสเท่ากับหนึ่ง จะได้ว่า

$$i_{\max} = i_{Dx} = i_{D2} = i_{D1} = i_{in} \tag{4.18}$$

รูปที่ 4.3 การทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดที่นำเสนอ เมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับหนึ่ง

เมื่อกำหนดให้ $i_{in(\max)}$ คือ ค่ากระแสอินพุตสูงสุดที่วงจรยังคงสามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง จะพบว่าค่าแรงดันที่ขาเกทของ M_1 จะมีค่าสูงสุดได้ไม่เกินค่าที่ทำให้ M_2 ไม่สามารถจ่ายกระแสได้ ซึ่งเปรียบเสมือนขาเดรนกับขาซอร์สของ M_2 ถูกต่อถึงกัน (Short circuit) จากรูปที่ 4.3 ถ้าพิจารณาที่ M_1 และ M_2 จะได้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$v_{DS2} = V_{DD} - v_{GS1} \tag{4.19}$$

เงื่อนไขที่ทำให้การทำงานของ M_2 อยู่ในช่วงนำกระแสอิ่มตัว คือ

$$v_{DS2} \geq v_{GS2} - V_{TH} \tag{4.20}$$

เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (4.19) ลงใน (4.20) จะได้ว่า

$$V_{DD} - v_{GS1} \geq v_{GS2} - V_{TH} \tag{4.21}$$

จากความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเดรนและค่าแรงดันระหว่างขาเกทกับขาซอร์สของทรานซิสเตอร์ในช่วงนำกระแสอิ่มตัว ดังสมการที่ (4.1) จะได้ว่า

$$v_{GSj} = V_{TH} + \sqrt{\frac{i_{Dj}}{\beta_j}} \tag{4.22}$$

โดยที่ v_{Gsj} คือ ค่าแรงดันระหว่างขาเกทกับขาซอร์สของทรานซิสเตอร์ตัวที่ j

i_{Dj} คือ ค่ากระแสเดรนของทรานซิสเตอร์ตัวที่ j

β_j คือ ค่าพารามิเตอร์ของค่าความนำกระแสของทรานซิสเตอร์ตัวที่ j

เมื่อ
$$\beta_j = \frac{\mu_n C_{ox}}{2}\left(\frac{W}{L}\right)_j \tag{4.23}$$

เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (4.22) ลงใน (4.21) จะได้

$$V_{DD} - \left(V_{TH} + \sqrt{\frac{i_{D1}}{\beta_1}}\right) \geq \left(V_{TH} + \sqrt{\frac{i_{D2}}{\beta_2}}\right) - V_{TH}$$

เมื่อ i_{D1} และ i_{D2} มีค่าเท่ากับกระแสอินพุต i_{in} ดังสมการที่ (4.18) จะเขียนได้ว่า

$$\left(V_{DD} - V_{TH}\right)^2 \geq \left(\sqrt{\frac{i_{in}}{\beta_1}} + \sqrt{\frac{i_{in}}{\beta_2}}\right)^2$$

จัดรูปแบบสมการใหม่ จะได้

$$i_{in} \leq \frac{\beta_1\beta_2\left(V_{DD} - V_{TH}\right)^2}{\beta_1 + \sqrt{\beta_1\beta_2} + \beta_2} \tag{4.24}$$

ดังนั้นช่วงปฏิบัติการของกระแสอินพุตของวงจรหาค่าสูงสุดที่นำเสนอ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$0 < i_{in} \le \frac{\beta_1\beta_2\left(V_{DD}-V_{TH}\right)^2}{\beta_1+\sqrt{\beta_1\beta_2}+\beta_2} \tag{4.25}$$

จากสมการที่ (4.24) จะได้ ค่ากระแสอินพุตสูงสุด $i_{in(\max)}$ คือ

$$i_{in(\max)} = \frac{\beta_1\beta_2\left(V_{DD}-V_{TH}\right)^2}{\beta_1+\sqrt{\beta_1\beta_2}+\beta_2} \tag{4.26}$$

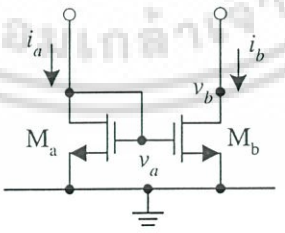
จากสมการที่ (4.26) จะเห็นได้ว่า ถ้ากำหนดให้ ค่าแรงดัน V_{TH} เป็นค่าคงที่ เมื่อต้องการออกแบบให้ค่ากระแส $i_{in(\max)}$ มีค่าสูง สามารถทำได้โดยการออกแบบให้มีค่าแหล่งจ่ายไฟ V_{DD} มีค่าสูง และกำหนดอัตราส่วนความกว้างและความยาวของแชนเนล (W/L) ของทรานซิสเตอร์ M_1 และ M_2 ให้มีค่าสูง ตัวอย่างเช่น ถ้ากำหนดให้ V_{DD} = 2.5V, V_{TH} = 0.7V, $(W/L)_1 = 0.5(W/L)_2$ หรือ β_1 =220μA/V, และ β_2 =440μA/V จะได้ค่ากระแสอินพุตสูงสุด $i_{in(\max)}$ โดยประมาณ คือ 323μA

4.4.2 การวิเคราะห์หาค่าความผิดพลาดของวงจร

สำหรับการวิเคราะห์หาค่าความผิดพลาดของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดที่ออกแบบจะเกิดจากวงจรสะท้อนกระแสเป็นหลัก โดยที่วงจรสะท้อนกระแสที่ใช้ในการออกแบบจะเป็นวงจรสะท้อนกระแสแบบพื้นฐานที่มีอัตราการส่งผ่านกระแสเท่ากับหนึ่ง โดยพิจารณาจากสมการดังต่อไปนี้

$$i_b = \left(1-\varepsilon_{CM}\right)i_a \tag{4.27}$$

โดยที่ i_b คือ กระแสเอาต์พุตของวงจรสะท้อนกระแส
ε_{CM} คือ ค่าความผิดพลาดที่เกิดจากวงจรสะท้อนกระแส
i_a คือ กระแสอินพุตของวงจรสะท้อนกระแส

รูปที่ 4.4 วงจรสะท้อนกระแสแบบพื้นฐานโดยใช้มอสเฟท

จากวงจรสะท้อนกระแสแบบพื้นฐานที่มีอัตราการส่งผ่านกระแสเท่ากับหนึ่ง ดังแสดงในรูปที่ 4.4 ซึ่งจะได้ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเอาต์พุต i_b และกระแสอินพุต i_a สำหรับสัญญาณขนาดเล็ก [18] ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$i_b = \frac{g_{mb}}{g_{ma}} i_a \tag{4.28}$$

โดยที่ g_{ma} และ g_{mb} คือ ค่าอัตราขยายความนำของสัญญาณขนาดเล็กในทรานซิสเตอร์ M_a และ M_b ตามลำดับ

จากสมการที่ (4.27) จัดรูปสมการใหม่จะเขียนได้ว่า

$$\varepsilon_{CM} = \frac{i_a - i_b}{i_a} = 1 - \frac{i_b}{i_a} \tag{4.29}$$

เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (4.28) ลงใน (4.29) จะได้ค่าความผิดพลาด ε_{CM} ที่เกิดจากวงจรสะท้อนกระแสแบบพื้นฐาน จะมีค่าเท่ากับ

$$\varepsilon_{CM} = 1 - \frac{g_{mb}}{g_{ma}} \tag{4.30}$$

ความผิดพลาดของวงจรหาค่าสูงสุดที่ออกแบบ ($\varepsilon_{\max}$) เมื่อจำนวนสัญญาณอินพุตเท่ากับหนึ่ง ดังรูปที่ 4.3 จะพิจารณาได้จาก

$$i_{\max} = \left(1 - \varepsilon_{\max}\right) i_{in} \tag{4.31}$$

ถ้ากระแสอินพุต i_{in} มีค่าเป็นบวก หรือ $i_{in} > 0$ มอสทรานซิสเตอร์ M_3 จะอยู่ในสภาวะไม่นำกระแส ดังนั้นกระแสเดรน i_{D1} ของ M_1 จะมีค่าเท่ากับกระแสอินพุต i_{in} เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$i_{D3} = 0 \qquad \text{และ} \qquad i_1 = i_{in} \tag{4.32}$$

จากสมการที่ (4.28) จะได้ว่า การทำงานของ M_x และ M_z ที่ต่อเป็นวงจรสะท้อนกระแสแบบบวก โดยมีอัตราการส่งผ่านกระแสเท่ากับหนึ่ง จะได้ว่า

$$i_{out} = \frac{g_{mz}}{g_{mx}} i_{Dx} = \frac{g_{mz}}{g_{mx}} i_{D2} \tag{4.33}$$

เนื่องจากขาเกทและขาซอร์สของ M_1 และ M_x ต่อขนานกัน ทำให้แรงดันระหว่างขาเกทกับขาซอร์สของ M_1 และ M_x มีค่าเท่ากัน ดังนั้นกระแสเดรนของ M_1 และ M_x จะมีค่าเท่ากัน เขียนเป็นสมการได้ว่า

$$i_{Dx} = i_{D1} = i_1 \tag{4.34}$$

จากสมการที่ (4.32) ถึง (4.34) จะเขียนสมการได้ว่า

$$i_{out} = \frac{g_{mz}}{g_{mx}} i_{in} \tag{4.35}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากสมการที่ (4.31) และ (4.35) จะได้ความผิดพลาดของวงจรหาค่าสูงสุดที่ออกแบบดังรูปที่ 4.3 ที่เกิดจากวงจรสะท้อนกระแสเป็นหลัก ดังนี้

$$\varepsilon_{\max} = 1 - \frac{g_{mz}}{g_{mx}} \tag{4.36}$$

จากสมการที่ (4.36) สามารถคำนวณหาเปอร์เซนต์ความผิดพลาดของวงจรหาค่าสูงสุดได้ดังนี้

$$\varepsilon_{\max} = \left(1 - \frac{g_{mz}}{g_{mx}}\right) \times 100\% \tag{4.37}$$

จากสมการที่ (4.37) จะเห็นได้ว่าค่าความผิดพลาดของวงจรสะท้อนกระแส จะขึ้นอยู่กับค่า g_{mz} และ g_{mx} และจากผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรด้วยโปรแกรม PSPICE โดยกำหนด $\left(W/L\right)_x = \left(W/L\right)_z = 5/2$ ตามตารางที่ 4.1 (g_{mz} และ g_{mx} มีค่าไม่เท่ากันเนื่องจากผลกระทบของ λ) เมื่อป้อนค่า i_a = 20 μA จะได้ g_{mx} = 1.553 μA/V, และ g_{mz} = 1.557 μA/V จะได้ความผิดพลาดที่เกิดจากวงจรสะท้อนกระแส M_x-M_z เท่ากับ –0.258 %

4.4.3 การวิเคราะห์หาผลตอบสนองความถี่

จากวงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุตที่นำเสนอในรูปที่ 4.1 ถ้ากำหนดให้กระแสอินพุตทุกตัวมีค่าเป็นบวกและกระแสอินพุต i_1 มีค่าสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับค่ากระแสอินพุตตัวอื่นๆ และกำหนดให้ $i_1 = i_{in}$ การวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่าสูงสุดจะสามารถวิเคราะห์ด้วยวงจรสมมูลของสัญญาณขนาดเล็กได้ดังรูปที่ 4.5 โดยที่

$$g_{dt} = \sum_{j=1}^{n} g_{dj1} \tag{4.38}$$

$$g_{mt} = \sum_{j=1}^{n} g_{mj1} \tag{4.39}$$

$$C_t = \sum_{j=1}^{n} C_{gsj1} \tag{4.40}$$

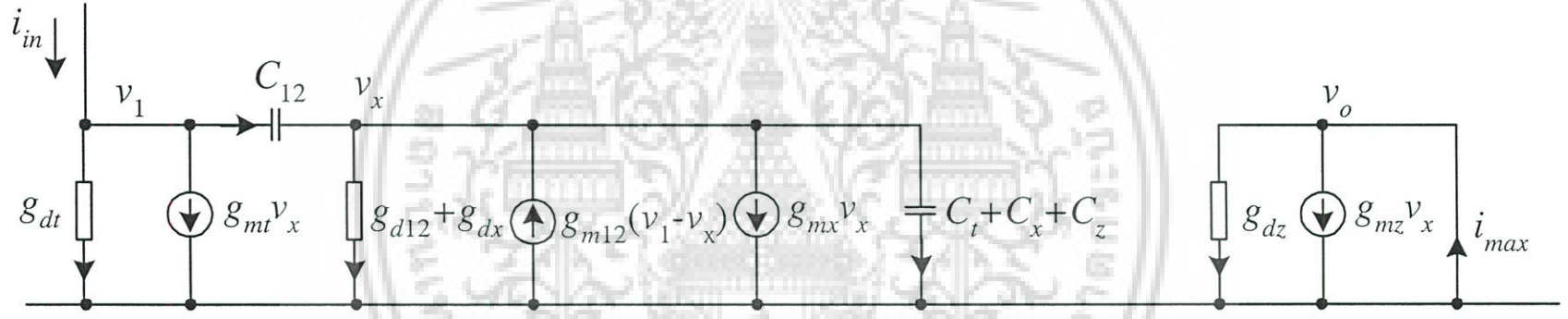
เมื่อ g_{dj1} คือ ค่าความนำระหว่างขาเดรนกับขาซอร์สของทรานซิสเตอร์ M_{j1}

g_{mj1} คือ ค่าความนำของทรานซิสเตอร์ M_{j1}

C_{gsj1} คือ ค่าความจุไฟฟ้าระหว่างขาเกทกับขาซอร์สของทรานซิสเตอร์ M_{j1}

n คือ จำนวนสัญญาณกระแสอินพุตทั้งหมดของวงจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.5 วงจรสมมูลสำหรับการวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่สำหรับวงจรหาค่าสูงสุด

จากวงจรสมมูลสำหรับการวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่สำหรับวงจรหาค่าสูงสุด ดังรูปที่ 4.5

ที่โนด v_1 $$i_{in} = \left(g_{dt} + sC_{12}\right)v_1 + \left(g_{mt} - sC_{12}\right)v_x \tag{4.41}$$

ที่โนด v_x $$\left(g_{m12} + sC_{12}\right)v_1 = \left(g_{m12} + g_{d12} + g_{dx} + g_{mx} + s\left(C_{12} + C_t + C_x + C_z\right)\right)v_x$$

เมื่อ $C_p = C_{12} + C_t + C_x + C_z$

จะได้ว่า $$\left(g_{m12} + sC_{12}\right)v_1 = \left(g_{m12} + g_{d12} + g_{dx} + g_{mx} + sC_p\right)v_x \tag{4.42}$$

ที่โนด v_o $$i_{\max} = g_{dz}v_o + g_{mz}v_x \tag{4.43}$$

เมื่อกำหนดให้ $g_m >> g_d$ เขียนสมการที่ (4.41) ถึง (4.43) ใหม่ได้ว่า

$$i_{in} = sC_{12}v_1 + \left(g_{mt} - sC_{12}\right)v_x \tag{4.44}$$

$$v_1 = \left(\frac{g_{m12} + g_{mx} + sC_p}{g_{m12} + sC_{12}}\right)v_x \tag{4.45}$$

$$v_x = \frac{i_{\max}}{g_{mz}} \tag{4.46}$$

แทนค่าจากสมการที่ (4.45) ลงใน (4.44) จะได้

$$i_{in} = \left(\frac{s^2\left(C_pC_{12} - C_{12}^2\right) + s\left(g_{mx}C_{12} + g_{mt}C_{12}\right) + \left(g_{mt}g_{m12}\right)}{sC_{12} + g_{m12}}\right)v_x \tag{4.47}$$

แทนค่าจากสมการที่ (4.46) ลงใน (4.47) พร้อมทั้งจัดรูปสมการใหม่ จะได้ว่า

$$\frac{i_{\max}}{i_{in}} = \left(\frac{g_{mz}\left(sC_{12} + g_{m12}\right)}{s^2\left(C_pC_{12} - C_{12}^2\right) + s\left(g_{mx}C_{12} + g_{mt}C_{12}\right) + \left(g_{mt}g_{m12}\right)}\right) \tag{4.48}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือ
$$\frac{i_{\max}}{i_{in}} = \left(\frac{\dfrac{g_{mz}\left(sC_{12} + g_{m12}\right)}{g_{mt}\,g_{m12}}}{s^2\left(\dfrac{C_p C_{12} - C_{12}^2}{g_{mt}\,g_{m12}}\right) + s\left(\dfrac{g_{mx}C_{12} + g_{mt}C_{12}}{g_{mt}\,g_{m12}}\right) + 1} \right) \tag{4.49}$$

กำหนดให้
$$\frac{i_{\max}}{i_{in}} = \frac{N(s)}{D(s)} \tag{4.50}$$

เมื่อ $N(s) = 0$ จะได้ค่าซีโร่ (Zero) ของวงจร คือ

$$\frac{g_{mz}\left(sC_{12} + g_{m12}\right)}{g_{mt}\,g_{m12}} = 0 \Rightarrow z_1 = s = -\frac{g_{m12}}{C_{12}} \tag{4.51}$$

ในการวิเคราะห์ค่าโพล (Pole) ของวงจรอันดับสอง [12] จะกำหนดให้

$$D(s) = \left(1 - \frac{s}{p_1}\right)\left(1 - \frac{s}{p_2}\right) \tag{4.52}$$

หรือ
$$D(s) = 1 - s\left(\frac{1}{p_1} + \frac{1}{p_2}\right) + s^2\left(\frac{1}{p_1 p_2}\right) \tag{4.53}$$

โดยที่ p_1 คือ ค่าโพลที่ความถี่ต่ำกว่า หรือ โพลโดดเด่น (The lower frequency pole)
p_2 คือ ค่าโพลที่ความถี่สูงกว่า หรือ โพลไม่โดดเด่น (The higher frequency pole)

เมื่อ $|p_2| >> |p_1|$ จากสมการที่ (4.53) จะเขียนได้ว่า

$$D(s) = 1 - s\left(\frac{1}{p_1}\right) + s^2\left(\frac{1}{p_1 p_2}\right) \tag{4.54}$$

จากสมการที่ (4.50) เมื่อเปรียบเทียบสัมประสิทธิ์ของสมการที่(4.49) และ (4.54) จะได้

$$p_1 = -\frac{g_{mt}\,g_{m12}}{g_{mx}C_{12} + g_{mt}C_{12}} \tag{4.55}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และ $$p_2 = \frac{1}{p_1}\left(\frac{g_{mt}g_{m12}}{C_pC_{12} - C_{12}^2}\right) \quad (4.56)$$

เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (4.55) ลงใน (4.56) จะได้ว่า

$$p_2 = -\frac{g_{mx} + g_{mt}}{C_t + C_x + C_z} \quad (4.57)$$

จากสมการที่ (4.51) และ (4.55) จะเห็นได้ว่าคุณสมบัติของทรานซิสเตอร์ M_{12} มีผลต่อค่าซีโร่ z_1 และค่าโพล p_1 ของวงจรหาค่าสูงสุด จากผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดด้วยโปรแกรม PSPICE จะได้ $g_{mt} = g_{m11}$ = 1.82 μA/V, g_{m12} = 2.3 μA/V, g_{mx} = 1.55 μA/V, C_{12} = 1.1145 x 10^{-15} F จะได้ p_1 = 177.15 MHz

เนื่องจากในการวิเคราะห์หาผลตอบสนองความถี่ได้กำหนดให้กระแสอินพุต i_1 มีค่าสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับค่ากระแสอินพุตตัวอื่นๆ ดังนั้นเมื่อเขียนสมการที่ (4.51) และ (4.55) ใหม่ ให้อยู่ในรูปสมการที่แสดงค่าซีโร่ z_1 และค่าโพล p_1 ของวงจรหาค่าสูงสุด เมื่อสัญญาณลำดับที่ j เป็นสัญญาณสูงสุดของวงจร จะได้ว่า

$$Z_1 = -\frac{g_{mj2}}{C_{j2}} \quad (4.58)$$

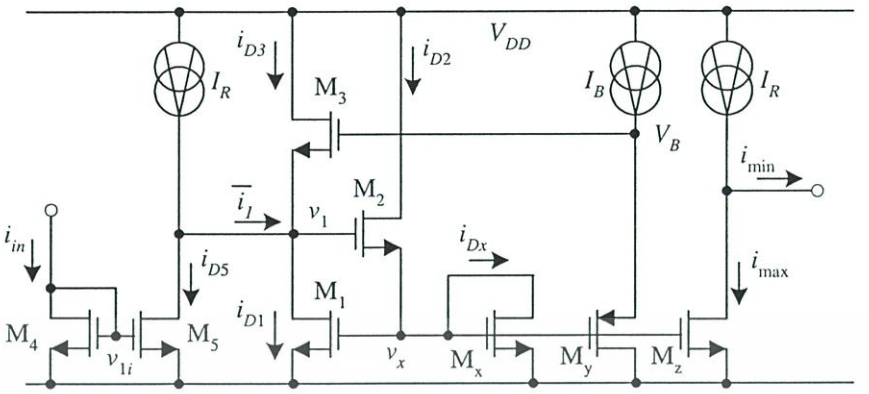
$$p_1 = -\frac{g_{mt}g_{mj2}}{g_{mx}C_{j2} + g_{mt}C_{j2}} \quad (4.59)$$

4.5 การวิเคราะห์คุณสมบัติการทำงานของวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต

การทำงานของวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุตสำหรับสัญญาณกระแสที่ได้นำเสนอในหัวข้อที่ 4.3 เป็นการกำหนดให้มอสทรานซิสเตอร์แต่ละตัวมีคุณสมบัติเป็นไปตามอุดมคติ และทรานซิสเตอร์ทุกตัวมีการทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัว สำหรับในทางปฏิบัติค่าความนำของทรานซิสเตอร์ไม่มีค่าเป็นอนันต์และทรานซิสเตอร์แต่ละตัวไม่สมพงษ์กันทุกประการ เป็นผลทำให้คุณสมบัติ การทำงานหรือสมรรถนะของวงจรไม่เป็นไปตามทฤษฎี ในหัวข้อนี้จะเป็นการวิเคราะห์คุณสมบัติ ของวงจรหาค่าต่ำสุด ซึ่งได้แก่ ช่วงปฏิบัติการของกระแสอินพุต ค่าความผิดพลาดของวงจร และผลตอบสนองความถี่ เช่นเดียวกับหัวข้อที่ 4.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5.1 การวิเคราะห์หาช่วงปฏิบัติการของกระแสอินพุต

รูปที่ 4.6 การทำงานของวงจรหาค่าต่ำสุดที่นำเสนอ เมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับหนึ่ง

วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดที่ออกแบบในวิทยานิพนธ์นี้ เป็นวงจรที่มีพื้นฐานมาจากการประยุกต์ใช้วงจรหาค่าสูงสุดด้วยกฎของเดอ มอแกน เมื่อจำนวนกระแสอินพุตของวงจรเท่ากับหนึ่ง จะได้วงจรดังรูปที่ 4.6 จากหลักการทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุด ดังที่ได้อธิบายในหัวข้อ 4.2 และ 4.3 ตามลำดับ จะได้ว่า

มอสทรานซิสเตอร์ M_4 และ M_5 ทำงานเป็นวงจรสะท้อนกระแสแบบบวกที่มีอัตราการส่งผ่านกระแสเท่ากับหนึ่ง จะสะท้อนกระแสอินพุต i_{in} ไปที่โนด v_1 ดังนั้น $i_{D5} = i_{in}$ เมื่อพิจารณาที่โนด v_1 จะได้

$$\overline{i_1} = I_R - i_{D5} = I_R - i_{in} \tag{4.60}$$

เมื่อค่ากระแส $\overline{i_1}$ มีค่าเป็นบวก ($\overline{i_1} > 0$) ทรานซิสเตอร์ M_3 จะอยู่ในสภาวะไม่นำกระแส ($i_{D3} = 0$) ดังนั้น $i_{D1} = \overline{i_1}$ เมื่อแทนค่านี้ลงในสมการที่ (4.60) จะได้ว่า

$$i_{D1} = I_R - i_{in} \tag{4.61}$$

จากการทำงานของวงจรในส่วนที่หาค่ากระแสสูงสุด ซึ่งประกอบด้วย M_1-M_3, M_x, M_y, M_z, และ I_B จะได้ว่า

$$i_{max} = i_{Dx} = i_{D1} \tag{4.62}$$

จากสมการที่ (4.61) และ (4.62) จะได้ว่า

$$i_{max} = I_R - i_{in} \tag{4.63}$$

พิจารณาที่โนดเอาต์พุต จะได้กระแสเอาต์พุตต่ำสุด i_{min} คือ

$$i_{min} = I_R - i_{max} \tag{4.64}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (4.63) ลงใน (4.64) จะได้

$$i_{\min} = I_R - i_{\max} = I_R - \left(I_R - i_{in}\right) = i_{in} \tag{4.65}$$

จากสมการที่ (4.64) และ (4.65) จะได้ว่าค่ากระแสเอาต์พุต $i_{\min}$ หรือค่ากระแสอินพุต i_{in} จะมีค่าได้สูงสุด คือ

$$i_{\min(\max)} = i_{in(\max)} = I_R \tag{4.66}$$

เช่น เมื่อกำหนดให้ I_R = 50 μA จากสมการที่ (4.66) จะได้ว่า ค่ากระแสอินพุตสูงสุด คือ 50 μA จากข้อจำกัดของวงจรสะท้อนกระแสแบบบวก M_4 และ M_5 ค่ากระแสที่จุดอินพุตของวงจรสะท้อนกระแสจะต้องมีค่าเป็นบวก นั่นคือ ค่ากระแส $i_{in}>0$ ดังนั้นช่วงปฏิบัติของกระแสอินพุตของวงจรหาค่าต่ำสุดที่ออกแบบ คือ

$$0 < i_{in} \le I_R \tag{4.67}$$

จากสมการที่ (4.66) และ (4.67) จะเห็นได้ว่า เมื่อต้องการออกแบบให้ค่า $i_{in(\max)}$ มีค่าสูงหรือช่วงปฏิบัติการของกระแสอินพุตให้มีช่วงกว้าง สามารถทำได้โดยการออกแบบให้มีค่าแหล่งจ่ายกระแส I_R มีค่าสูง

4.5.2 การวิเคราะห์หาค่าความผิดพลาดของวงจร

สำหรับการวิเคราะห์หาค่าความผิดพลาดของวงจรหาค่ากระแสต่ำสุดที่ออกแบบจะเกิดจากวงจรสะท้อนกระแสเป็นหลักเช่นเดียวกับวงจรหาค่าสูงสุด เนื่องจากวงจรหาค่าต่ำสุดที่ได้ออกแบบในวิทยานิพนธ์นี้ได้นำเอาวงจรหาค่าสูงสุดมาประยุกต์ใช้เป็นวงจรหาค่าต่ำสุดด้วยกฎของเดอ มอแกน ความผิดพลาดของวงจรหาค่าต่ำสุดดังรูปที่ 4.6 ($\varepsilon_{\min}$) จะพิจารณาได้จาก

$$\varepsilon_{\min} = 1 - \frac{i_{\min}}{i_{in}} \tag{4.68}$$

จากสมการที่ (4.28) เมื่อทรานซิสเตอร์ M_4 และ M_5 ทำงานเป็นวงจรสะท้อนกระแสแบบบวกที่มีอัตราการส่งผ่านกระแสเท่ากับหนึ่ง จะสะท้อนกระแสอินพุต i_{in} ไปที่โนด v_1 จะได้ว่า

$$i_{D5} = \frac{g_{m5}}{g_{m4}} i_{in} \tag{4.69}$$

พิจารณาที่โนด v_1 เมื่อค่ากระแส $\overline{i_1} > 0$ ทำให้ทรานซิสเตอร์ M_3 จะอยู่ในสภาวะไม่นำกระแส ($i_{D3} = 0$) ดังนั้น

$$i_{D1} = \overline{i_1} = I_R - i_{D5} \tag{4.70}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อแทนค่าจากสมการ (4.69) ลงใน (4.70) จะได้ว่า

$$i_{D1} = I_R - \frac{g_{m5}}{g_{m4}} i_{in} \tag{4.71}$$

จากการทำงานของวงจรในส่วนที่หาค่ากระแสสูงสุด ทรานซิสเตอร์ M_x และ M_z ทำงานเป็นวงจรสะท้อนกระแสแบบบวกที่มีอัตราการส่งผ่านกระแสเท่ากับหนึ่ง ดังนั้น

$$i_{\max} = \frac{g_{mz}}{g_{mx}} i_{Dx} = \frac{g_{mz}}{g_{mx}} i_{D1} \tag{4.72}$$

เมื่อแทนค่าจากสมการ (4.71) ลงใน (4.72) จะได้ว่า

$$i_{\max} = \frac{g_{mz}}{g_{mx}} \left(I_R - \frac{g_{m5}}{g_{m4}} i_{in} \right) \tag{4.73}$$

ที่โนดเอาต์พุต จะได้กระแสเอาต์พุตต่ำสุด i_{min} คือ

$$i_{\min} = I_R - i_{\max} \tag{4.74}$$

เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (4.73) ลงใน (4.74) จะได้

$$i_{\min} = I_R - \frac{g_{mz}}{g_{mx}} \left(I_R - \frac{g_{m5}}{g_{m4}} i_{in} \right) = \left(1 - \frac{g_{mz}}{g_{mx}} \right) I_R + \left(\frac{g_{mz} g_{m5}}{g_{mx} g_{m4}} \right) i_{in} \tag{4.75}$$

เมื่อแทนค่าจากสมการ (4.75) ลงใน (4.68) จะได้ความผิดพลาดของวงจรหาค่าต่ำสุดที่ออกแบบดังรูปที่ 4.3 ที่เกิดจากวงจรสะท้อนกระแสเป็นหลัก ดังนี้

$$\varepsilon_{\min} = 1 - \left(1 - \frac{g_{mz}}{g_{mx}} \right) \frac{I_R}{i_{in}} - \left(\frac{g_{mz} g_{m5}}{g_{mx} g_{m4}} \right) \tag{4.76}$$

จากสมการที่ (4.30) และ (4.36) จะเขียนสมการ (4.76) ใหม่ ได้ว่า

$$\varepsilon_{\min} = 1 - (\varepsilon_{\max}) \frac{I_R}{i_{in}} - (1 - \varepsilon_{\max})(1 - \varepsilon_{CM(M_4, M_5)}) \tag{4.77}$$

โดยที่ $\varepsilon_{\max}$ คือ ความผิดพลาดของกวงจรหาค่าสูงสุด

$\varepsilon_{CM(M_4, M_5)}$ คือ ความผิดพลาดของวงจรสะท้อนกระแส M_4-M_5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

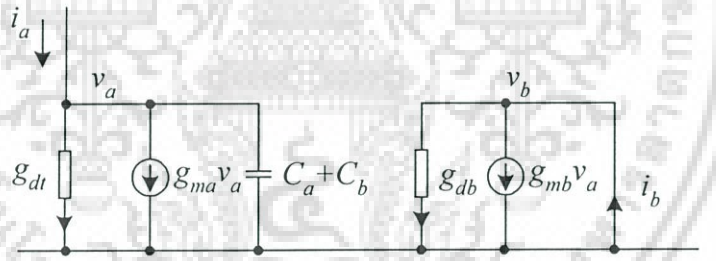
จากสมการที่ (4.77) จะเห็นได้ว่าความผิดพลาดของวงจรหาค่าต่ำสุดที่ออกแบบ จะขึ้นอยู่กับความผิดพลาดของวงจรหาค่าสูงสุดและค่าความผิดพลาดของวงจรสะท้อนกระแส M_4-M_5 เมื่อต้องการคำนวณหาเปอร์เซ็นต์ความผิดพลาดของวงจรหาค่าต่ำสุด จะได้ว่า

$$\varepsilon_{\min} = \left[1 - \left(1 - \frac{g_{mz}}{g_{mx}}\right)\frac{I_R}{i_{in}} - \left(\frac{g_{mz}g_{m5}}{g_{mx}g_{m4}}\right)\right] \times 100\% \tag{4.78}$$

จากผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าต่ำสุดด้วยโปรแกรม PSPICE เมื่อป้อนค่า I_R = 50 μA, i_{in} = 50 μA จะได้ g_{mx} = 1.553 μA/V, g_{mz} = 1.557 μA/V, g_{m4} = 1.487 μA/V, g_{m5} = 1.476 μA/V จะได้ความผิดพลาดที่เกิดจากวงจรหาค่าต่ำสุด เท่ากับ 0.135 %

4.5.3 การวิเคราะห์หาผลตอบสนองความถี่

การออกแบบวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุตที่นำเสนอดังรูปที่ 4.2 เป็นวงจรที่ประกอบด้วยวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรสะท้อนกระแสแบบพื้นฐาน ดังนั้นการวิเคราะห์ผลตอบ สนองทางความถี่ของวงจรหาค่าต่ำสุดที่ออกแบบ จะสามารถแยกวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ออกเป็นสองส่วน คือ ผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่าสูงสุดดังที่ได้วิเคราะห์ในหัวข้อ 4.4.3 และผลตอบสนองความถี่ของวงจรสะท้อนกระแสแบบพื้นฐาน

รูปที่ 4.7 วงจรสมมูลขนาดเล็กของวงจรสะท้อนกระแสแบบพื้นฐาน

ในรูปที่ 4.7 เป็นวงจรสมมูลขนาดเล็กของวงจรสะท้อนกระแสแบบพื้นฐานที่มีอัตราการส่งผ่านกระแสเท่ากับหนึ่ง (ดังรูปที่ 4.4) การหาผลตอบสนองความถี่ของวงจรสะท้อนกระแส สามารถหาได้ดังนี้

ที่โนด v_a $$i_a = \left(g_{da} + g_{ma} + C_a s + C_b s\right)v_a \tag{4.79}$$

ที่โนด v_b $$i_b = g_{mb}v_a + g_{db}v_b \tag{4.80}$$

ถ้ากำหนดให้ $g_d << g_m$ สมการที่ (4.79) และ (4.80) จะเขียนได้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$i_a = \left(g_{ma} + C_a s + C_b s\right) v_a \tag{4.81}$$

$$v_a = \frac{i_b}{g_{mb}} \tag{4.82}$$

เมื่อแทนค่า (4.82) ลงใน (4.81) จะได้ว่า

$$i_a = \left(\frac{g_{ma} + C_a s + C_b s}{g_{mb}}\right) i_b$$

ดังนั้น

$$\frac{i_b}{i_a} = \frac{g_{mb}}{g_{ma} + C_a s + C_b s} \tag{4.83}$$

หรือ

$$\frac{i_b}{i_a} = \frac{g_{mb}}{g_{ma}} \left(\frac{1}{1 + \left(\frac{C_a + C_b}{g_{ma}}\right) s}\right) \tag{4.84}$$

ถ้าพิจารณาที่ความถี่ต่ำๆ หรือ s มีค่าน้อยมากๆ สมการที่ (4.84) เขียนได้ว่า

$$\frac{i_b}{i_a} = \frac{g_{mb}}{g_{ma}} \tag{4.85}$$

จากวงจรหาค่าต่ำสุดในรูปที่ 4.6 ถ้ากำหนดให้กระแสอินพุตทุกตัวมีค่าเป็นบวกและกระแสอินพุต i_1 มีค่าต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับค่ากระแสอินพุตตัวอื่นๆ การวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่าต่ำสุดจะสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

$$\frac{i_{\min}}{i_1} = \left(\frac{g_{m15}}{g_{m14} + C_{14} s + C_{15} s}\right) \left(\frac{\frac{g_{mz}\left(sC_{12} + g_{m12}\right)}{g_{mt} g_{m12}}}{s^2 \left(\frac{C_p C_{12} - C_{12}^2}{g_{mt} g_{m12}}\right) + s\left(\frac{g_{mx} C_{12} + g_{mt} g_{m12}}{g_{mt} g_{m12}}\right) + 1}\right) \tag{4.86}$$

จากสมการที่ (4.86) เทอมแรกในด้านขวาจะเป็นผลตอบสนองความถี่ที่เกิดจากวงจรสะท้อนกระแส M_{14}-M_{15} ส่วนเทอมหลังจะเป็นผลตอบสนองที่เกิดจากวงจรหาค่าสูงสุด ดังนั้นวงจรหาค่าต่ำสุดจะมีโพล และซีโร่ เดียวกับวงจรหาค่าสูงสุดและมีโพล p_3 เพิ่มขึ้นมา คือ

$$p_3 = -\frac{g_{m14}}{C_{14} + C_{15}} \tag{4.87}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าต่ำสุดด้วยโปรแกรม PSPICE จะได้ g_{14} = 1.487 μA/V, C_{14} = 1.1201 x 10^{-15} F , C_{15} = 1.1245 x 10^{-15} F จะได้ p_3 = 105.39 MHz

เนื่องจากในการวิเคราะห์หาผลตอบสนองความถี่ได้กำหนดให้กระแสอินพุต i_1 มีค่าต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับค่ากระแสอินพุตตัวอื่นๆ ดังนั้นเมื่อเขียนสมการที่ (4.87) ใหม่ ให้อยู่ในรูปสมการที่แสดงค่าโพล p_3 ของวงจรหาค่าต่ำสุด เมื่อสัญญาณลำดับที่ j เป็นสัญญาณต่ำสุดของวงจร จะได้ว่า

$$p_3 = -\frac{g_{mj4}}{C_{j4} + C_{j5}} \tag{4.88}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

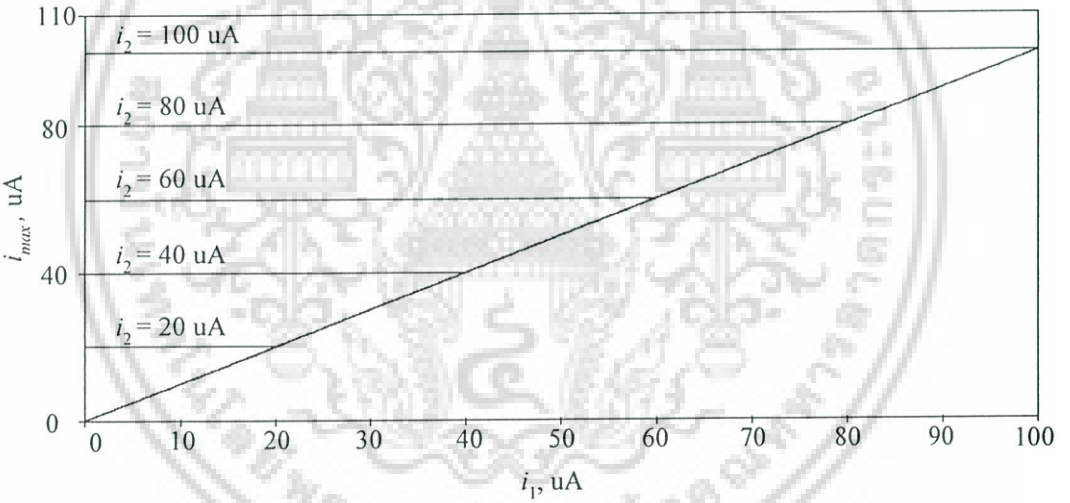
4.6 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรด้วยโปรแกรม PSPICE

4.6.1 วงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุต

เพื่อทดสอบสมรรถนะการทำงานของวงจรที่ได้พัฒนาขึ้น จะทำการทดสอบโดยเลียนแบบการทำงานของวงจรในรูปที่ 4.1 ด้วยโปรแกรม PSPICE โดยใช้เทคโนโลยีซีมอส BSIM ขนาด 0.5μm โดยภายในอุปกรณ์มอสทรานซิสเตอร์แต่ละตัวได้กำหนดให้มีอัตราส่วนความกว้างและความยาวของแชนเนล (W/L) ดังตารางที่ 4.1 และกำหนดแหล่งจ่ายไฟ V_{DD} เท่ากับ 2.5V ส่วนแหล่งจ่ายกระแสไบแอส I_B เท่ากับ 10μA

ตารางที่ 4.1 ความกว้างและความยาวของแชนเนลของมอสทรานซิสเตอร์ในวงจรรูปที่ 4.1

มอสทรานซิสเตอร์	W (μm)	L (μm)
M_{j2}, M_{j3}, M_y	5	1
M_{j1}, M_x, M_z	5	2

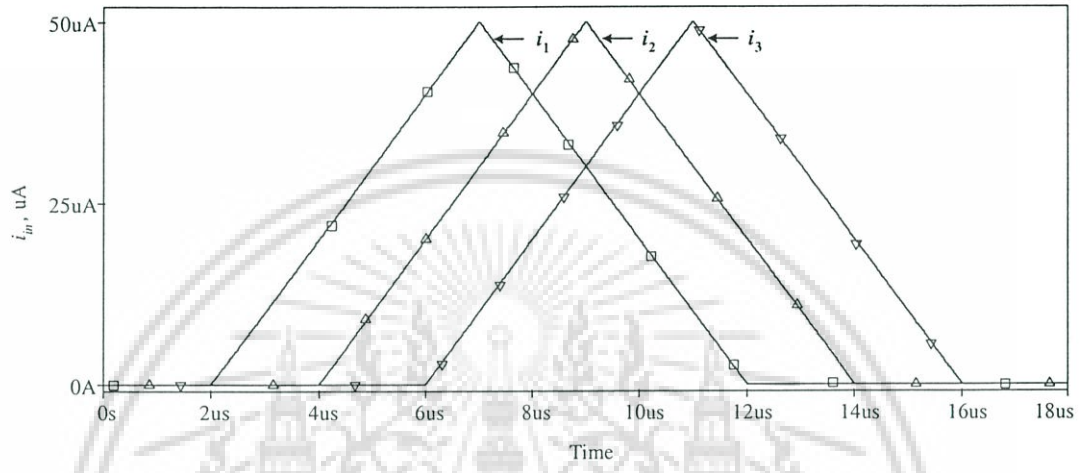

รูปที่ 4.8 คุณลักษณะของวงจรหาค่าสูงสุด เมื่อกระแสอินพุตทั้งสองเป็นสัญญาณไฟตรง

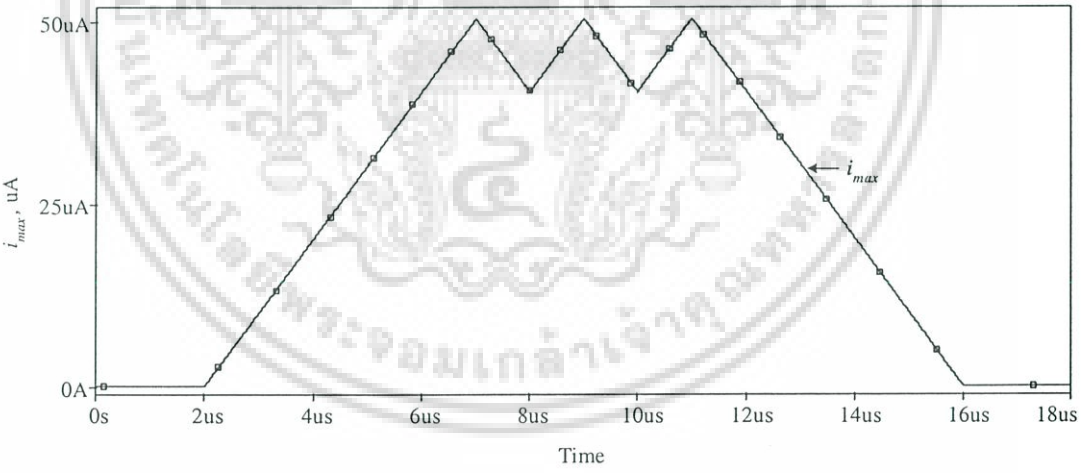
ในรูปที่ 4.8 แสดงคุณลักษณะของวงจรที่ได้จากการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดในรูปที่ 4.1 เมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับสอง โดยป้อนกระแสอินพุต i_1 และ i_2 เป็นสัญญาณไฟตรง (DC) เมื่อทำการเพิ่มค่ากระแสอินพุต i_1 ขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 0μA ถึง 100μA ส่วนกระแสอินพุต i_2 เพิ่มขึ้นทีละขั้นๆ ละ 20μA เพื่อทำการทดสอบความเป็นเชิงเส้นของวงจรที่ได้นำเสนอจากผลการเลียนแบบดังรูปที่ 4.8 จะเห็นได้ว่ากระแสเอาต์พุต i_{max} ที่จุดตัดระหว่างกระแสอินพุตทั้งสองมีความคมหรือมีการผิดเพี้ยนของสัญญาณต่ำมาก ทั้งนี้เนื่องจากวงจรที่ได้พัฒนาขึ้นได้มีการออกแบบให้วงจรมีโครงสร้างเป็นวงจรขยายคลาส AB/B ทำให้มอสทรานซิสเตอร์ถูกไบแอสให้อยู่ในสภาวะขอบนำกระแส ซึ่งจะเป็นการลดเวลาหน่วงของสัญญาณเอาต์พุต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในรูปที่ 4.9 และรูปที่ 4.10 เป็นผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรในรูปที่ 4.1 เมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับสามและห้า ตามลำดับ โดยป้อนสัญญาณอินพุตต่างๆ เป็นรูปสามเหลี่ยมขนาด 0μA ถึง 50 μA ที่มีช่วงคาบของแต่ละสัญญาณเท่ากับ 10μs พบว่ามีความผิดพลาดของวงจรประมาณ -0.267%

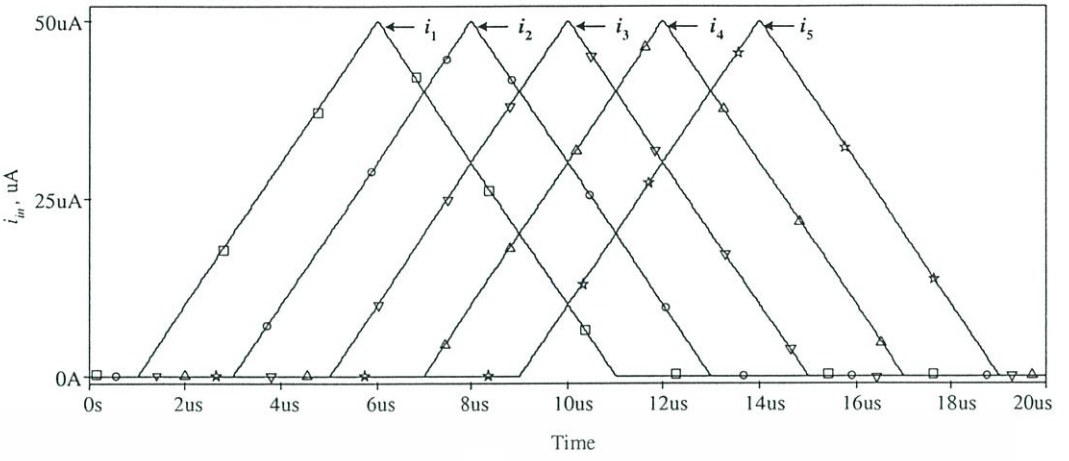
(ก) กระแสอินพุต i_1, i_2, และ i_3

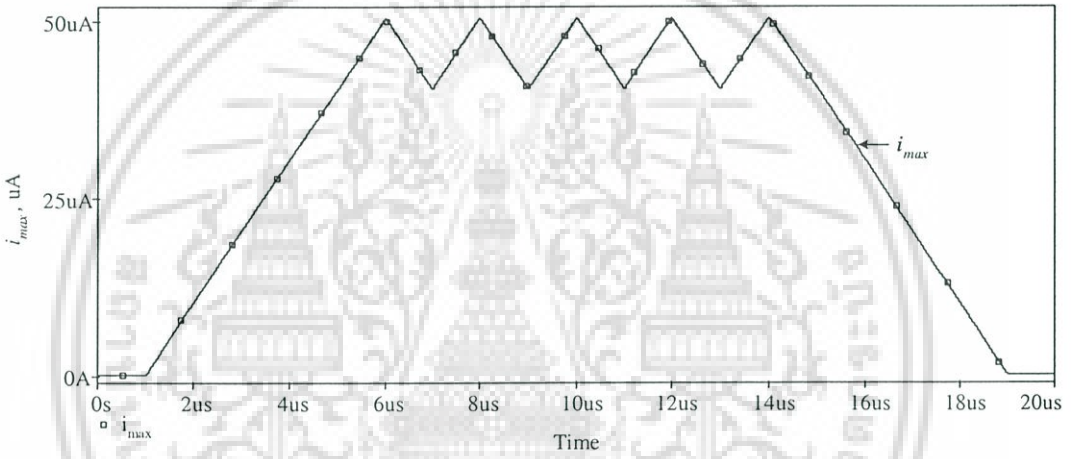
(ข) กระแสเอาต์พุต i_{max}

รูปที่4.9 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าสูงสุด เมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับสาม โดยป้อนสัญญาณอินพุตเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีขนาด 0μA ถึง 50μA

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ก) กระแสอินพุต i_1, i_2, i_3, i_4, และ i_5

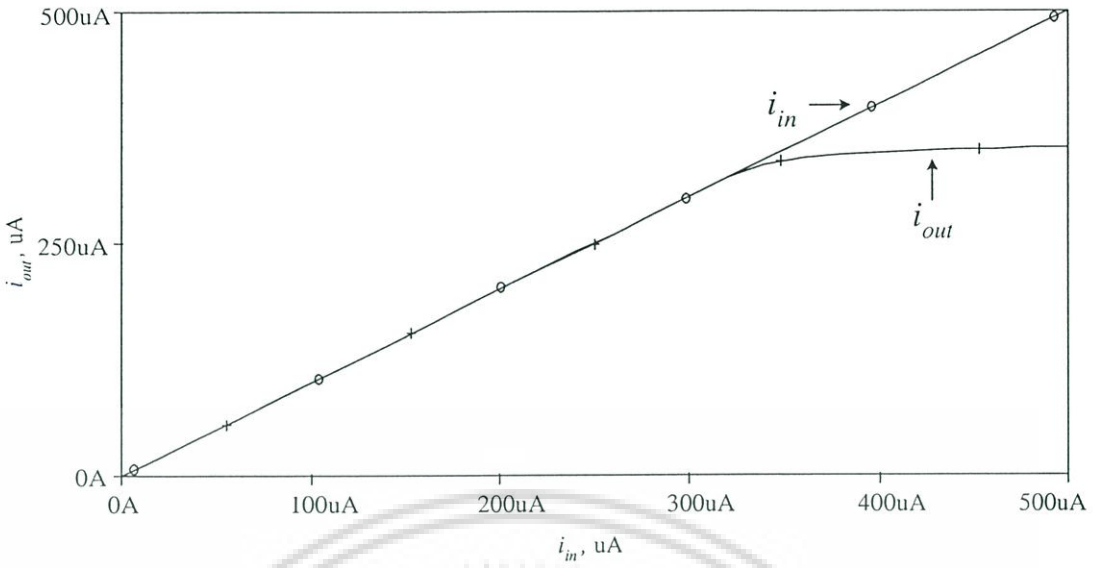

(ข) กระแสเอาต์พุต i_{max}

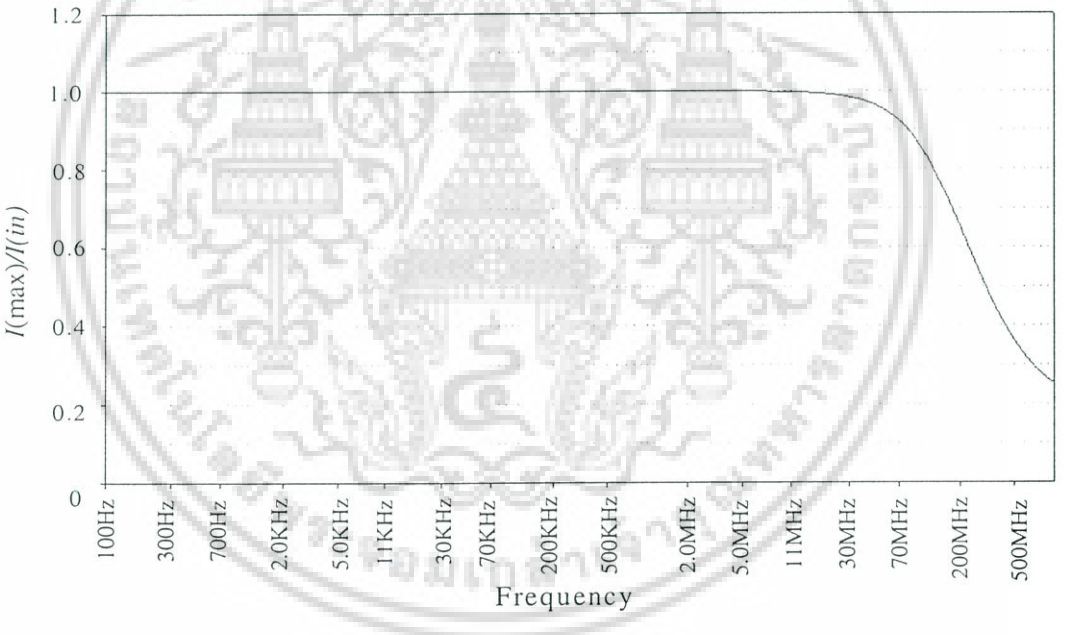
รูปที่ 4.10 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าสูงสุด เมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับห้า โดยป้อนสัญญาณอินพุตเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีขนาด 0μA ถึง 50μA

ในรูปที่ 4.11 และรูปที่ 4.12 เป็นผลการทดสอบช่วงปฏิบัติการของกระแสอินพุตและผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่าสูงสุดในรูปที่ 4.1 ตามลำดับ เมื่อป้อนกระแสอินพุตเพียงสัญญาณเดียว โดยผลการเลียนแบบในรูปที่ 4.11 ป้อนค่ากระแสอินพุตตั้งแต่ 0μA ถึง 500μA จะเห็นได้ว่าวงจรที่ออกแบบมีช่วงปฏิบัติการในย่านกว้าง ตั้งแต่ค่า 0μA ถึง 320μA ส่วนผลตอบสนองความถี่ในรูปที่ 4.12 จะเห็นได้ว่าความถี่ที่ได้อยู่ที่ประมาณ 180MHz

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.11 ผลตอบสนองของวงจรหาค่าสูงสุด เมื่อป้อนกระแสอินพุตเพียงสัญญาณเดียว

รูปที่ 4.12 ผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่าสูงสุด เมื่อป้อนกระแสอินพุตเพียงสัญญาณเดียว

4.6.2 วงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต

การทดสอบสมรรถนะการทำงานของวงจรค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุตในรูปที่ 4.2 โดยเลียนแบบการทำงานของวงจรด้วยโปรแกรม PSPICE ด้วยการใช้แบบจำลองมอสทรานซิสเตอร์ BSIM โดยใช้เทคโนโลยีซีมอส ขนาด 0.5μm ซึ่งภายในอุปกรณ์มอสทรานซิสเตอร์แต่ละตัว ได้กำหนดให้มีอัตราส่วนความกว้างและความยาวของแชนเนล (W/L) ดังแสดงในตารางที่ 4.2 และ

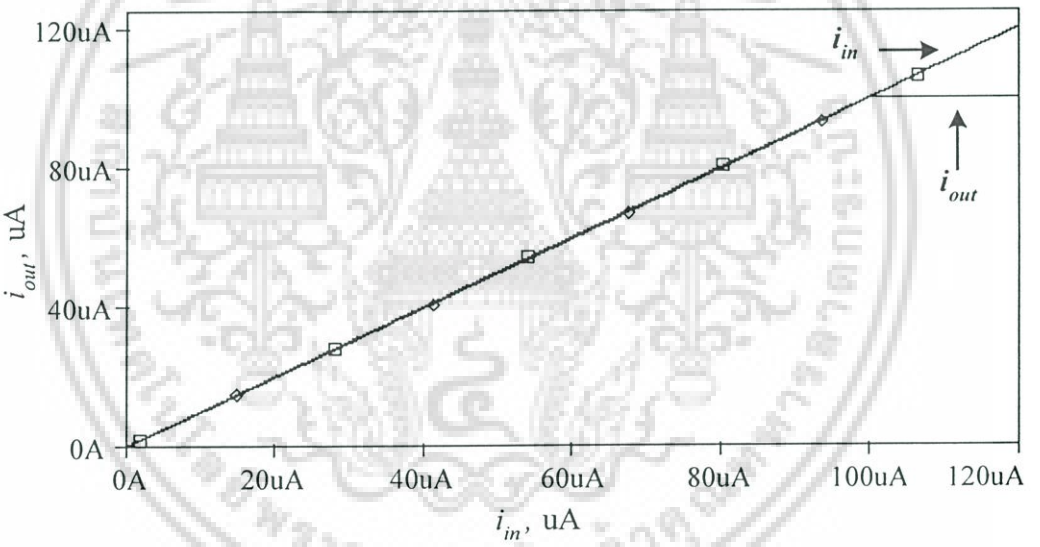
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งจ่ายไฟ V_{DD} เท่ากับ 2.5 V แหล่งจ่ายกระแสไบแอส I_B และแหล่งจ่ายกระแสคงที่ I_R เท่ากับ 10μA

ตารางที่ 4.2 ความกว้างและความยาวของแชนเนลของมอสทรานซิสเตอร์ในวงจรรูปที่ 4.2

มอสทรานซิสเตอร์	W (μm)	L (μm)
M_{j2}, M_{j3}, M_y	5	1
M_{j1}, M_{j4}, M_{j5}, M_x, M_z	5	2

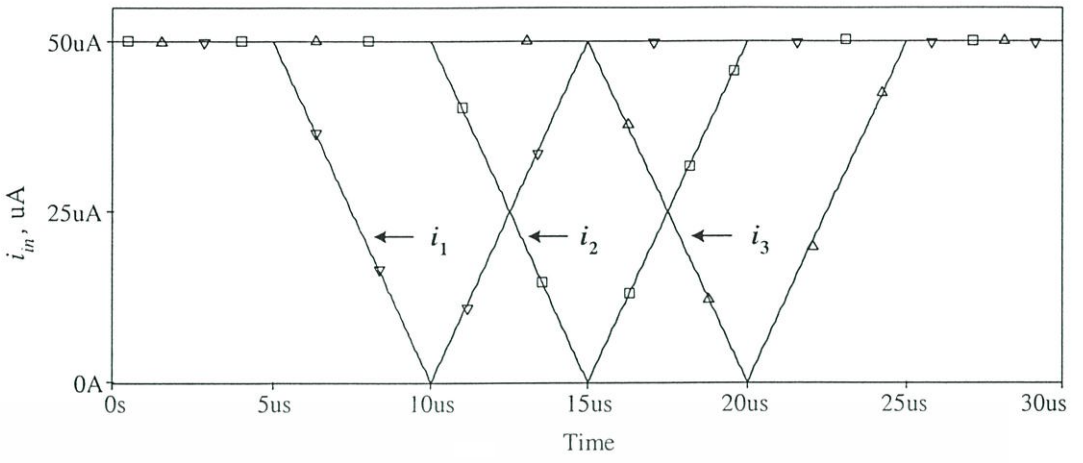
ในรูปที่ 4.13 เป็นผลการตอบสนองของวงจรในรูปที่ 4.2 เมื่อป้อนกระแสอินพุตเพียงแค่สัญญาณเดียว โดยกระแสอินพุตมีค่าตั้งแต่ 0μA ถึง 120μA และกำหนดให้แหล่งจ่ายกระแสคงที่ I_R มีค่าเท่ากับ 100μA เพื่อทำการทดสอบผลปฏิบัติการทางขนาดของสัญญาณอินพุต จะเห็นได้ว่าวงจรที่ออกแบบมีช่วงปฏิบัติการตั้งแต่ค่า 0μA ถึง 100μA โดยค่ากระแสอินพุตสูงสุดที่วงจรสามารถตอบสนองได้จะมีค่าเท่ากับแหล่งจ่ายกระแสคงที่ I_R

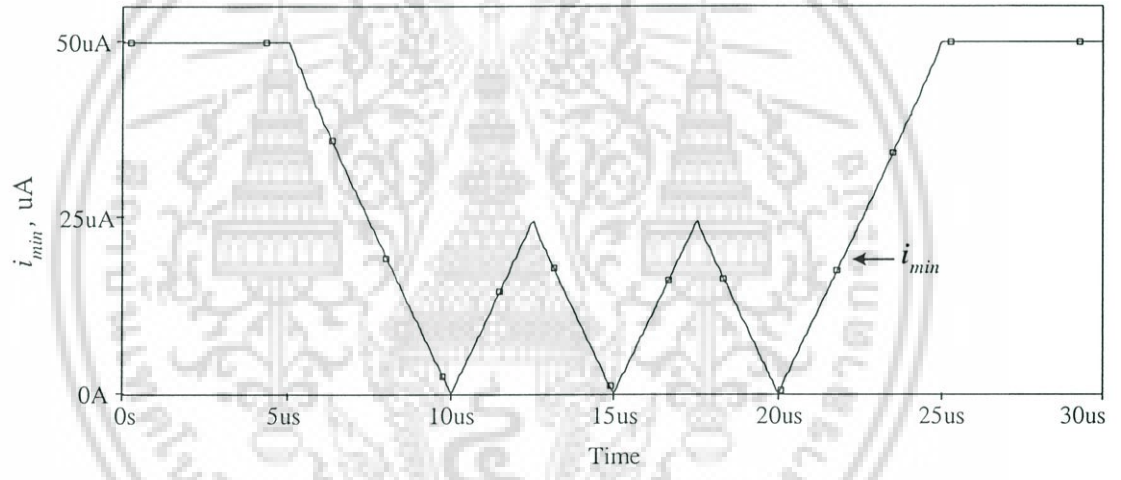
รูปที่ 4.13 ผลตอบสนองของวงจรหาค่าต่ำสุด เมื่อป้อนกระแสอินพุตเพียงสัญญาณเดียว

ในรูปที่ 4.14 และรูปที่ 4.15 เป็นผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าต่ำสุดดังรูปที่ 4.2 เมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับสามและห้า ตามลำดับ โดยทำการป้อนสัญญาณอินพุตต่างๆ เป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีขนาด 50μA ถึง 0μA และช่วงคาบของแต่ละสัญญาณมีค่าเท่ากับ 10μs พบว่ามีความผิดพลาดของวงจรประมาณ 0.134%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

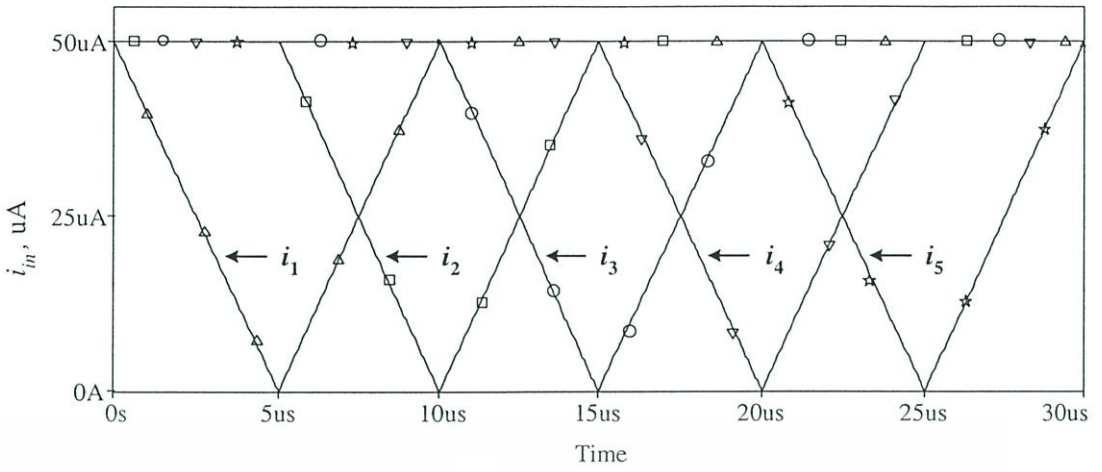
(ก) กระแสอินพุต i_1, i_2, และ i_3

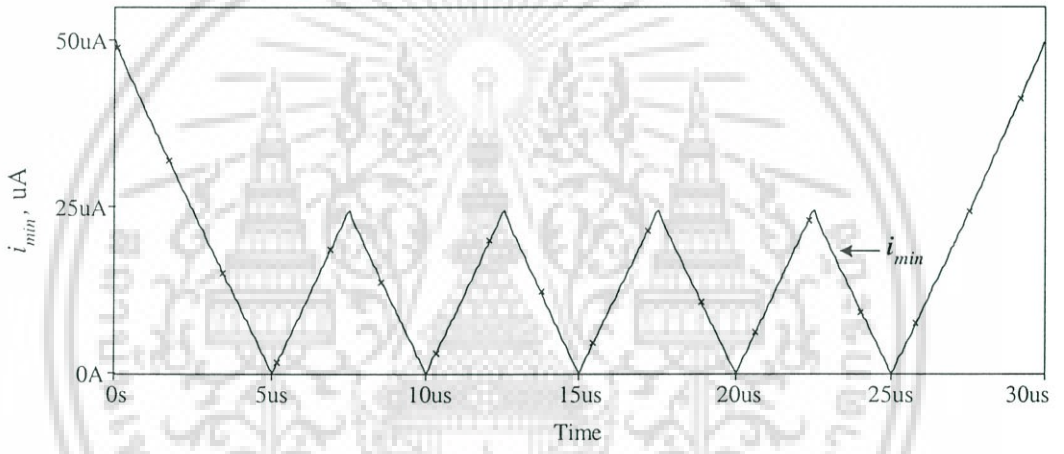
(ข) กระแสเอาต์พุต i_{min}

รูปที่ 4.14 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าต่ำสุด เมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับสาม โดยป้อนสัญญาณอินพุตเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีขนาด 50μA ถึง 0μA

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ก) กระแสอินพุต $i_1, i_2, i_3, i_4,$ และ i_5

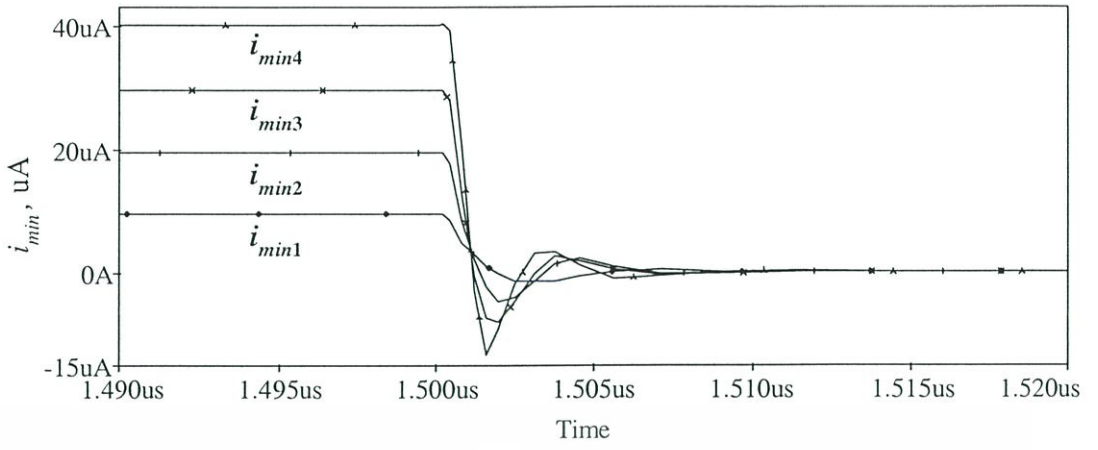

(ข) กระแสเอาต์พุต i_{min}

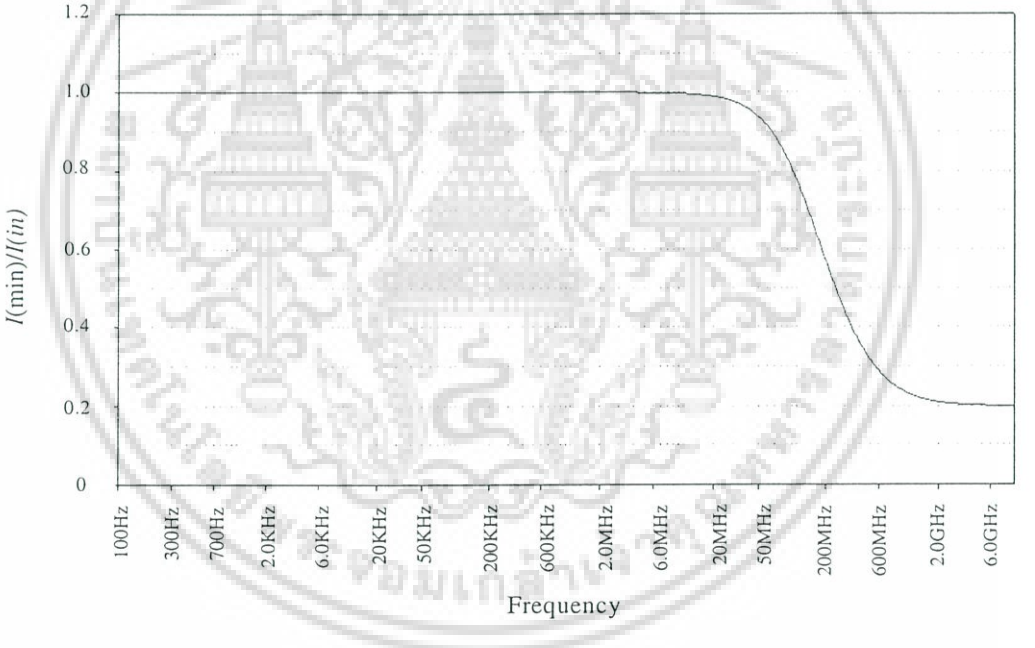
รูปที่ 4.15 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าต่ำสุด เมื่อจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับห้า โดยป้อนสัญญาณอินพุตเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีขนาด 50μA ถึง 0μA

ในรูปที่ 4.16 เป็นผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรในรูปที่ 4.2 เมื่อจำนวนอินพุตเท่ากับสอง โดยทำการป้อนกระแสอินพุต i_1 เป็นฟังก์ชันขั้นบันได (Step function) ที่มีค่าลดลงจาก 10μA - 0μA, 20μA - 0μA, 30μA - 0μA และ 40μA - 0μA ตามลำดับ ส่วนค่ากระแสอินพุต i_2 กำหนดให้มีค่าคงที่ 0μA เพื่อทำการทดสอบการหน่วงเวลาของการหาค่าต่ำสุดของวงจรในรูปที่ 4.2 จากผลการเลียนแบบดังกล่าวจะเห็นได้ว่า วงจรหาค่าต่ำสุดที่ออกแบบมีค่าหน่วงเวลาประมาณ 7ns ในรูปที่ 4.17 แสดงผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่าต่ำสุด จะเห็นได้ว่าความถี่อยู่ที่ประมาณ 130MHz

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.16 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรหาต่ำสุด เมื่อจำนวนอินพุตเท่ากับสอง โดยป้อนสัญญาณแบบขั้นบันได

รูปที่ 4.17 ผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่าต่ำสุด เมื่อป้อนกระแสอินพุตเพียงสัญญาณเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.7 บทสรุป

วงจรหาค่าสูงสุดในโมดกระแสชนิดหลายอินพุตที่ได้นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้ วงจรประกอบไปด้วยมอสเฟทจำนวน $3n+3$ ตัว เมื่อ n คือจำนวนของกระแสอินพุต วงจรที่ได้นำเสนอนี้มีขนาดเล็ก ใช้อุปกรณ์น้อย ทำให้สามารถนำไปสร้างเป็นวงจรรวมได้ง่าย และมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงตลอดจนให้ค่าความแม่นยำในการทำงานที่ดี นอกจากนั้นวงจรที่ออกแบบสามารถนำมาประยุกต์เป็นวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุตได้ โดยใช้กฎของเดอ มอแกน วงจรหาค่าต่ำสุดนี้จะประกอบไปด้วยมอสเฟทจำนวน $5n+3$ ตัว จากผลการเลียนแบบการทำงานของ วงจรที่ได้พัฒนาขึ้นสามารถยืนยันถึงความเหมาะสมสำหรับนำไปประยุกต์ใช้งานในการประมวลผลสัญญาณทางด้านแอนะลอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
ตัวอย่างการประยุกต์ใช้งาน

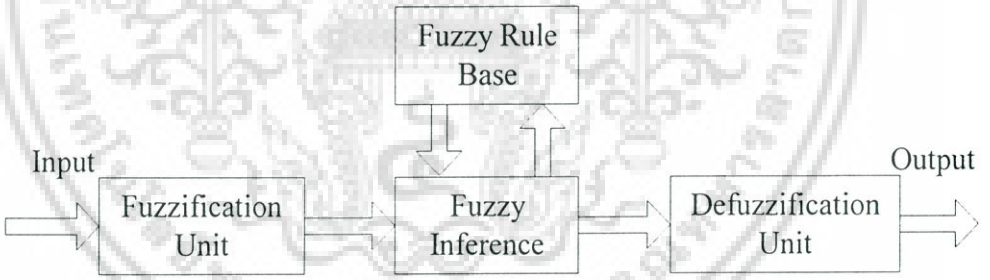
5.1 กล่าวนำ

วงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดสำหรับสัญญาณแอนะลอก เป็นวงจรหนึ่งที่มีการประยุกต์ใช้งานอย่างกว้างขวาง เช่น การประมวลผลสัญญาณทางแอนะลอก การประมวลผลสัญญาณภาพ และการควบคุมแบบฟัซซี สำหรับในบทนี้จะกล่าวถึงตัวอย่างการใช้งานวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุด สำหรับตัวควบคุมแบบฟัซซี

5.2 ตัวอย่างการประยุกต์ใช้งาน [19]

จากรูปที่ 5.1 แสดงโครงสร้างของตัวควบคุมแบบฟัซซี ซึ่งประกอบด้วย 4 หน่วย คือ

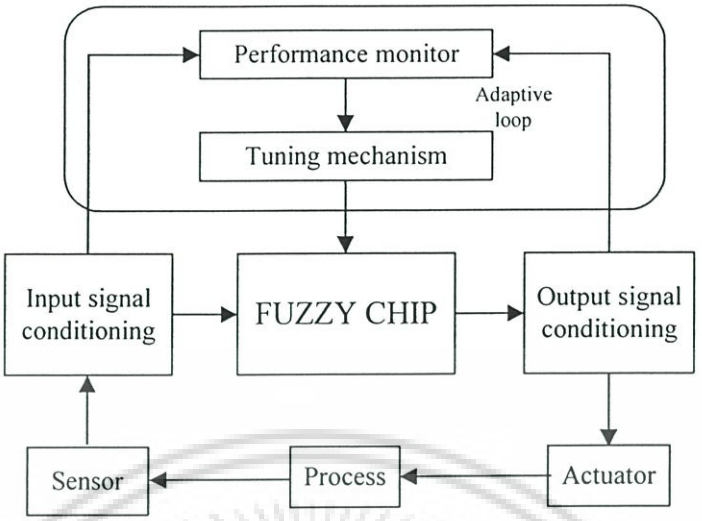
1. หน่วยฟัซซิฟิเคชัน ทำหน้าที่แปลงตัวแปรอินพุต ให้เป็นตัวแปรฟัซซี
2. หน่วยอินเฟอเรนซ์ ทำหน้าที่หาค่าเอาต์พุตของระบบฟัซซีจากค่าตัวแปรอินพุตฟัซซี
3. ฐานการควบคุมฟัซซี กำหนดรูปแบบของกฎการควบคุม
4. หน่วยดีฟัซซิฟิเคชัน ทำหน้าที่แปลงตัวแปรเอาต์พุต ให้เป็นเอาต์พุตของตัวควบคุม

รูปที่ 5.1 โครงสร้างของตัวควบคุมแบบฟัซซี

จากรูปที่ 5.2 แสดงสภาพแวดล้อมการทำงานของตัวควบคุมแบบฟัซซีชนิดอะแด็ปทีฟออนไลน์ (An on-line adaptive fuzzy controller) โดยใช้เทคโนโลยีของซีมอสในการออกแบบตัวควบคุมแบบฟัซซีถูกออกแบบให้ใช้เทคนิคการดำเนินการในรูปแบบผสมกันทั้งสัญญาณแอนะลอกคือโมดกระแสและสัญญาณแบบดิจิตอล เพื่อให้ตัวควบคุมสามารถปรับค่าพารามิเตอร์ที่ใช้ในการควบคุมกระบวนการได้เมื่อสภาวะของกระบวนการมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่คงที่ และสามารถต่อร่วมกับอุปกรณ์ทั้งที่เป็นแบบแอนะลอก และแบบดิจิตอลได้ ซึ่งสามารถทำควบคุมกระบวนการได้ทั้งจากผู้ใช้งาน (Manual Control) และการควบคุมแบบอัตโนมัติ (Automatic Control)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

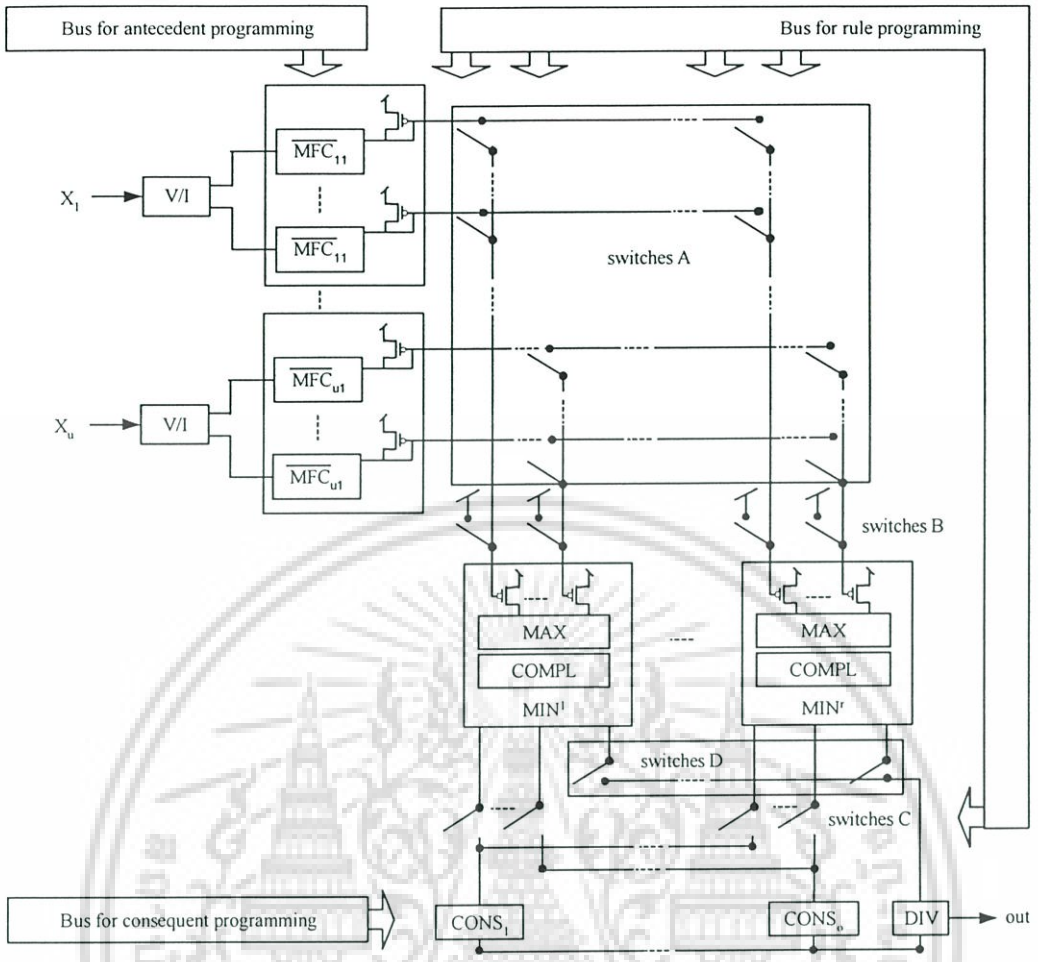

รูปที่ 5.2 สภาพแวดล้อมการทำงานของตัวควบคุมแบบฟัซซีชนิดอะแด็ปทีฟออนไลน์

จากรูปที่ 5.3 แสดงสถาปัตยกรรมแบบคล้ายเมตริกซ์ของชิปฟัซซีชนิดโปรแกรมได้สำหรับตัวควบคุมแบบฟัซซีชนิดหลายอินพุต โดยมีส่วนของวงจรแปลงแรงดันเป็นกระแส (Voltage-to-Current Converter : V/I) ทำหน้าที่เปลี่ยนสัญญาณอินพุตที่อยู่ในโมดแรงดันให้เป็นโมดกระแส ก่อนเข้าสู่หน่วยฟัซซิฟิเคชันเพื่อแปลงค่าสัญญาณอินพุต X_1 ถึง X_n ให้เป็นตัวแปรฟัซซี โดยการสังเคราะห์ฟังก์ชันการเป็นสมาชิกของฟัซซีเซต (Membership Function Circuit : MFC) ส่วนฐานการควบคุมของฟัซซีจะใช้การประมวลผลสัญญาณดิจิตอล ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนกฎ ในหน่วยอินเฟอเรนซ์จะทำหน้าที่หาค่าเอาต์พุตของระบบ ฟัซซีโดยการประยุกต์ใช้วงจรหาค่าสูงสุด (MAX) และวงจรหาค่าต่ำสุด (MIN) ซึ่งเป็นวงจรที่มีการประมวลผลทางสัญญาณแอนะลอกเพื่อเพิ่มความเร็วในการทำงานให้แก่ตัวควบคุม ในส่วนของวงจรแปลงสัญญาณแอนะลอก (Digital-to-Analog Converter : D/A) จะใช้หลักการของวงจรสะท้อนกระแสทำงานร่วมกับสวิตซ์ต่างๆ (Switches)

การประยุกต์ใช้งานวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดที่ใช้ในหน่วยอินเฟอเรนซ์ของตัวควบคุมดังรูปที่ 5.3 จะเห็นได้ว่า วงจรหาค่าต่ำสุดสามารถออกแบบได้โดยการประยุกต์ใช้วงจรหาค่าสูงสุดทำงานร่วมกับวงจรคอมพลีเมนต์ (Complement : COMP) ซึ่งสอดคล้องกับวงจรหาค่าต่ำสุดที่ได้นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.3 สถาปัตยกรรมแบบคล้ายเมตริกซ์ของชิปฟัซซีชนิดโปรแกรมได้สำหรับการใช้งานทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6
บทสรุปและวิจารณ์

6.1 บทสรุปและวิจารณ์

ในการนำเสนอหลักการและวิธีการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต ที่มีการทำงานในโมดกระแส โดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอสในวิทยานิพนธ์นี้ เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ได้วิจัยและพัฒนาขึ้นโดยการออกแบบวงจรอาศัยหลักการทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัวของมอสทรานซิสเตอร์เป็นหลัก โครงสร้างของวงจรที่ออกแบบเป็นวงจรขยายคลาส AB/B โดยการทำงานของวงจรในคลาส AB จะเป็นการเพิ่มความเร็วในการทำงานที่สูงขึ้น โดยลดผลของช่วงเวลาหน่วง (delay time) เป็นผลทำให้มีความผิดเพี้ยนของสัญญาณเอาต์พุตต่ำ และการทำงานของวงจรในคลาส B จะเป็นการลดขนาดของวงจรให้เล็กลง เพื่อรองรับกับเทคโนโลยีของวงจรรวมขนาดใหญ่ และใช้กับแหล่งจ่ายไฟแรงดันต่ำ ผลการทำงานของวงจรสามารถยืนยันได้ด้วยผลการวิเคราะห์คุณสมบัติของวงจรในทางทฤษฎีและผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรด้วยโปรแกรม PSPICE โดยวงจรที่ได้ทำการออกแบบนี้มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงตลอดจนให้ค่าความแม่นยำในการทำงานที่ดี และสามารถรับกระแสอินพุตได้หลายสัญญาณ

จากตารางที่ 6.1 และ 6.2 เป็นการเปรียบเทียบคุณสมบัติของวงจรหาที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้กับที่ได้มีการนำเสนอไว้ในอดีต

ตารางที่ 6.1 เปรียบเทียบคุณสมบัติของวงจรหาค่าสูงสุดที่นำเสนอกับวงจรหาค่าสูงสุดที่มีการนำเสนอไว้ในอดีต

คุณสมบัติของวงจรหาค่าสูงสุด	วงจรที่นำเสนอ ในวิทยานิพนธ์นี้	วงจรที่มีในอดีต [7]
จำนวนทรานซิสเตอร์	3n+3	2n+1
V_{DD} (V)	2.5	5
ช่วงเวลาหน่วง	6 ns	16 ns
ความผิดพลาด	0.267 %FS (50uA)	~1%FS (20uA)
ผลตอบสนองความถี่	180 MHz	-
คลาสของวงจรขยาย	AB/B	B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6.2 เปรียบเทียบคุณสมบัติของวงจรหาค่าต่ำสุดที่นำเสนอกับวงจรหาค่าต่ำสุดที่มีการนำเสนอไว้ในอดีต

คุณสมบัติของวงจรหาค่าต่ำสุด	วงจรที่นำเสนอ ในวิทยานิพนธ์นี้	วงจรที่มีในอดีต [15]
จำนวนทรานซิสเตอร์	5n+3	4n+1
V_{DD} (V)	2.5	3.3
ช่วงเวลาหน่วง	7 ns	7 ns
ความผิดพลาด	0.134 % FS (50uA)	1%FS (120uA)
ผลตอบสนองความถี่	130 MHz	-
คลาสของวงจรขยาย	AB/B	B

6.2 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการทำวิจัยและพัฒนาต่อ

วงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุตที่ได้นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้ แยกเป็นสองวงจร ซึ่งแต่ละวงจรสามารถใช้เป็นวงจรหาค่าสูงสุดหรือหาค่าต่ำสุดได้เพียงอย่างเดียว การหาค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดได้ด้วยวงจรเพียงวงจรเดียวสำหรับสัญญาณกระแสหลายๆ สัญญาณเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการพัฒนาต่อไป อีกทั้งเป็นวงจรที่สามารถรองรับกับสัญญาณอินพุตที่มีขนาดน้อยกว่าศูนย์ได้

จากการทำวิจัยยังพบอีกประการหนึ่งคือการสะท้อนกระแสที่ผิดพลาดของวงจรสะท้อนกระแส ถ้าสามารถปรับปรุงวงจรสะท้อนกระแสให้มีค่าผิดพลาดน้อยลง ก็จะทำให้วงจรนี้มีค่าความผิดพลาดน้อยลงด้วยเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

[1] S. I. Liu, Y. S. Hwang and J. H. Tsay, "CCII-Based Fuzzy Membership Function and Max/Min Circuit", Electronics Lett., vol. 29, no. 1. pp. 116-118. 1993.

[2] K. Tsukano and T. Inoue, "Synthesis of Operational Transconductance Amplifier-Based Analog Fuzzy Functional Blocks and Its Application", IEEE. Trans. Fuzzy System, vol. 3, no.1, Feb. 1995.

[3] R.G. Carvajal, J. Ramirez-Angulo and J. Martinez-Heredia, "High-speed high-precision min/max circuits in CMOS technology" Electronic Lett., vol. 36, no. 8, pp. 697-699, Apr. 2000.

[4] V. Riewruja, T. Chimpalee, A. Chaikla, and S. Supaph, "A High-speed Max/Min Circuit" KACC 2000, Proceedings of the 15th Korea Automatic Control Conference, Seoul, Korea, Abstract book, pp. 513, October 19-21, 2000.

[5] T. Yamakawa and T. Miki, "The current-mode fuzzy logic integrated circuits fabricated by the standard CMOS process", IEEE Trans. Comput., vol. 35, no.2, pp.161-167, 1986.

[6] I. Batruone J.L. Huertas, A. Barriga and S. Sanchez-Solano, "Current-mode multiple-input Max circuit" Electronic Lett., vol. 30, no. 9, pp. 678-680, May 1994.

[7] C.Y. Hung, B. D. Liu, "Current-mode multiple input maximum circuit for fuzzy logic controllers", Electronic Lett., vol. 30, no. 23, pp. 1924-1925, Nov. 1994.

[8] Richard S. Muller, Theodore I. Kamins. Device Electronics for Integrated Circuits, 2nd Ed., John Wiley & Sons, Inc. 1986.

[9] Sze S.M., Physics of Semiconductor Devices., 2nd Ed. John Wiley & Sons, Inc. 1981.

[10] Ong D.G., Modern MOS Technology, Mc Graw-Hill Book Co., Inc. New York, 1986.

[11] Toumazou C., Lidgey F.J. and Haigh D.G. Analogue IC Design: The Current Mode Approach., London: Peter Peregrinus, 1990.

[12] Paul R. Gray and Robert G. Meyer, Analysis and Design of Analog Integrated Circuit, John Wiley &Sons, Inc., 1993.

[13] Greeneich E.W. Analog Integrated Circuits., Chapman & Hall., 1997

[14] T.Inoue, F. Ueno, T. Motomura, O. Setoguchi, R. Matsuo, "New High-speed analogue max and min circuits using OTA-Based bouned-difference operations," Electronics Lett., vol. 27, no. 12, 1991, pp.1034-1035.

[15] Chun-Yueh Huang, Ching-Jone, and Bin-Da Liu, "Modular Current-mode multiple input minimum circuit for fuzzy logic controllers", Electronics Lett., vol.32, no.12, June 1996, pp.1067-1069.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

[16] ธวัชชัย ฉิมภาลี, "การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดความเร็วสูงชนิดสองอินพุท โดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอส" วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

[17] พรชัย หลายพสุ, "วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดชนิด 2 อินพุท สำหรับการอินเฟอเรนซ์แบบฟัซซี" วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

[18] วันชัย ริ้วรุจา, "การออกแบบและสังเคราะห์วงจรอนาลอกฟังก์ชันโดยหลักการวงจรรวม" วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

[19] I. Baturone, S. Sanchez-Solano, A. Barriga, and J.L. Huertas, "Flexible Fuzzy Controller Using Mixed-Signal Current-Mode Techniques" 6th IEEE Int. Conference on Fuzzy Systems (FUZZIEEE 97), Barcelona, July 1997.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.
ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์

บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ลงในวารสาร มี 2 บทความดังนี้

[1] C.Pojanasuwanchai, C.Wangwiwattana, A.Chaikla, V.Riewruja, and P.Julsereewong, "Fuzzy Multiple-Input Maximum Circuit in Current-mode", SICE Annual Conference in Fukui, Japan, pp. 571-575, 2003.

[2] Y.Mettasitthikorn, C.Pojanasuwanchai, V.Riewruja, A.Jaruwanawat, and P.Julsereewong. "A Current-mode Multiple-Input Minimum Circuit For Fuzzy Logic Controllers" ICCAS Annual Conference in Gyeongju, Korea, pp. 69-72, 2003.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SICE

SICE Annual Conference 2003 in Fukui

Final Program and Abstracts

Fukui University

August 4-6, 2003, Fukui, Japan

SICE 2003

Sponsored by
The Society of Instrument and Control Engineers (SICE),

technically cosponsored by
The IEEE Industrial Electronics Society, The IEEE Robotics and Automation Society,
The IEEE Control Systems Society, The IEEE Systems, Man and Cybernetics Society,
The Instrumentation, Systems, and Automation Society,

in cooperation with
IEEE Japan Council / The Institute of Control, Automation and Systems Engineers, Korea
Chinese Automatic Control Society / China Instrument Society/ IFAC Japan Council

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

WPI-2 **Wednesday, August 6 13:20-15:00 room2**
Applied Signal Processing
Chairperson: S.Tanaka (Yamaguchi Univ.)

WPI-2-1[English] Electrical Properties of PIP Anti-fuse for the Logic Circuit Configuration

*Philjung Kim *Sunghwa College* Daeseong Ku *Chosun University* Laeseong Jeong *Chosun University* Junghyun Yun *Chosun University* Sinyoung Choi *Sunghwa College* Jongbin Kim *Chosun University*

Anti-fuse is used as the program switch element that selectively connects the logic blocks and the wire channels in FPGAs A novel PIP anti-fuse structure consists of Poly-Si/ONO/Poly-Si layers. The anti-fuse showed a low on-state resistance of 140-200ohm.For the anti-fuse, the rupture voltage was about 7V. The rupture time was very short time of 100-500ms.

WPI-2-2[English] Realization of Lowpass and Bandpass Leapfrog Filters using OAs and OTAs

*Worapong Tangsrirat *King Mongkuts Institute of Technology Ladkrabang (KMITL)* Teerasilapa Dumawipata *King Mongkut Institute of Technology North-Bangkok (KMITNB)* Surnalee Unhavanich *King Mongkut Institute of Technology North-Bangkok (KMITNB)* Wanlop Surakampontorn *King Mongkut Institute of Technology Ladkrabang (KMITL)*

The systematic procedure for realizing lowpass and bandpass leapfrog ladder filters using only active elements is presented. The proposed architecture is composed of only two fundamental active building blocks, i.e., an operational amplifier (OA) and an operational transconductance amplifier (OTA), without external passive element requirement, making the approach conveniently for further integrated circuit implementation with systematic design and dense layout. As illustrations to demonstrate the systematic realization of current-mode ladder filters, a 3rd-order Butterworth low-pass filter and a 6th-order Chebyshev bandpass filter are designed and simulated using PSPICE.

WPI-2-3[English] Fuzzy Multiple-Input Maximum Circuit in Current-mode

Chainaiporn Pojanasuwanchai *KMITL* Chaleompun Wangwiwattana *KMITL* *Amphawan Chaikla *KMITL* Vanchai Riewruja *KMITL* Prasit Julsereewong *KMITL*

A multiple-input maximum circuit in current-mode is described. The realization method is suitable for fabrication using CMOS technology. The proposed circuit has a very sharp transfer characteristic and is useful building block for a real-time fuzzy controller. The performances of the circuit were studied using PSPICE program. The simulation results verified the circuit performances are agreed with the expected values.

WPI-2-4[English] A Low-voltage CMOS Instrumentation Amplifier

Sukhum Luiktumsongkol *KMITL* Wandee Petchmaneelumka *KMITL* Vanchai Riewruja *KMITL* Chaleompun Wangwiwattan *KMITL* *Amphawan Chaikla *KMITL*

An instrumentation amplifier with the low supply voltage is proposed in this paper. The proposed circuit consists of two voltage-to-current converters in a balancing circuit. This converter combines accuracy with differential signal handling and a high common-mode rejection ratio. Moreover, high differential gain and bandwidth can be achieved simultaneously. PSPICE simulation results, demonstration the characteristic of this circuit, are included.

เอกสารนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SICE Annual Conference in Fukui, August 4-6, 2003
Fukui University, Japan

Fuzzy Multiple-Input Maximum Circuit in Current-mode

Chamaiporn Pojanasuwanchai, Chaleompun Wangwiwattana, Amphawan Chaikla
Vanchai Riewruja, Prasit Julsereewong

Faculty of Engineering, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang,
Ladkrabang, Bangkok 10520, Thailand
(Tel: 66-2-739-2406-7; Fax: 66-2-739-2406-7 ext. 103; Email:vanchai@cs.eng.kmitl.ac.th)

Abstract: A modular current-mode circuit, which provides the maximum of n analog inputs, is described. The realization method is suitable for fabrication using CMOS technology. The proposed circuit has a very sharp transfer characteristic and is useful building block for a real-time fuzzy controller and a fuzzy computer. The performances of the proposed circuit were studied by the use of the PSPICE analog simulation program. The simulation results verified the circuit performances are agreed with the expected values.

Keywords: Current-mode circuit, Maximum circuit, Fuzzy Control

1. Introduction

Since fuzzy mathematics was established, it has found applications in expert system, pattern recognition, robotics, and industry control, etc. Fuzzy systems were implemented using software or hardware. The conventional software approach is large in size and its operation speed is low particularly in real-time applications. It always needs ADC and DAC interface for input and output to deal with real-time problems. This interface slows down the whole system and makes its accuracy dependent on this ADC and DAC. For this reason, hardware implementation of fuzzy systems with high speed and high efficiency will be need for real-time use such as image and speech recognition. The fuzzy operation circuits proposed so far can be categorized into the digital approach [1] and the analog approach [2, 3, 4]. The digital approach is superior to the analog approach in extension, and ease of design. On the other hand, the analog circuits have higher speed and lower power consumption than their digital counterparts.

The most significant fuzzy logic functions for realizing fuzzy systems are the maximum and minimum functions. Fuzzy systems employing these two functions are used in many applications [2, 3, 4]. The realizations of maximum and minimum functions in analog circuit form so far have been implemented using either a second generation current conveyor (CCII) [2] or an operational transconductance amplifier (OTA) [3] as a basic active circuit element. These approaches require diode function as an electronic switch to eliminate undesirable signal to provide maximum and minimum operations. However, the high-speed performance of these approaches is limited by the delay caused by the transition between "on" and "off" state of diodes. The dynamic ranges of the maximum and minimum circuits using OTA are also limited by the input stage of an OTA. Other approaches are based on the use of CMOS circuit technique to perform maximum and minimum circuits [4, 8, 9].

For implementing a fuzzy logic controller or fuzzy processor by employing maximum and minimum functions, the multiple-input maximum and minimum circuits are needed [5, 6]. The problems associated with the current-mode two-input maximum and minimum circuit for fuzzy logic controller [7] are accumulated error and low operation speed as a result of using the binary tree structure to implement the multiple-input maximum circuit. To reduce the accumulated error, the one-stage n-input maximum circuits have been proposed in the literature [8, 9]. These approaches are taking the advantage of the fact that MOS transistor operated in saturation region conducts the maximum current for a given gate-to-source voltage.

This paper aims to present another hardware realization of the multiple-input maximum circuit based on the same principle as in [8, 9]. However, we exploit this idea in a difference way to provide high accuracy, high speed and wide dynamic range. Simulation results confirming the characteristics of the proposed maximum circuit are also included.

2. Circuit Description

A common approach for maximum circuits is the common-source configuration as shown in Fig. 1. This implementation is very popular in bipolar designs [10, 11]. The two-transistor version of this implementation is the well-known differential pair. The common node X follows the maximum input voltage with an offset that can be

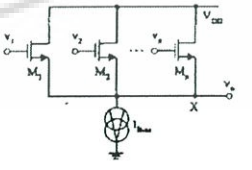

Fig. 1 Common-source implement of maximum circuit

PR0001/03/0000-0571 ¥400 © 2003 SICE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

compensated for by various circuit techniques, such as a replica bias. This maximum voltage-follower gives rise to a blunt DC transfer characteristic, with important crossover distortion.

The principle of the multiple-input maximum circuit in current-mode [9] is shown in Fig. 2. Each maximum cell for an input current is composed of two-transistor current-controlled current conveyor [12], M_{i1} and M_{i2}. The current i_{Dx} of the diode connected transistor M_x is used as the current source for this circuit. The maximum operation of this circuit, based on the shared gate-to-source voltage corresponding to the saturation value imposed by the maximum input current, can be discussed as following

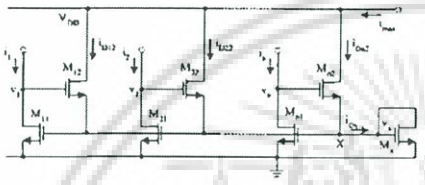

Fig. 2 Principle of the multiple-input maximum circuit

The basically design of the maximum circuit, the transistors are all matched and operated in their saturation regions. The drain current of a MOS transistor operated in saturation region is expressed as [13]

$$i_D = \frac{\mu_n C_{ox}}{2}\frac{W}{L}(v_{GS}-V_T)^2 = K(v_{GS}-V_T)^2 \qquad (1)$$

where K, v_{GS} and V_T are the device transconductance parameter, the gate-to-source voltage and the threshold voltage, respectively. Suppose that i_1 is the largest input current among all of currents, $i_1 = \max(i_1, i_2,\ldots,i_n)$. The drain-source voltages $v_1, v_2,\ldots, v_n$ of the transistors M_{11}, $M_{21},\ldots, M_{n1}$, established by the input currents $i_1, i_2,\ldots, i_n$, respectively. The drain-source voltage v_1 is established by the maximum input current i_1, thus the voltage v_1 is the maximum voltage. The matched transistors M_{11}, $M_{21},\ldots, M_{n1}$ and M_x have the same gate-to-source voltage v_X, so they should also have the same drain current, i_{Dx} in saturation. At node X, this current is compared with the $M_{12}, M_{22},\ldots, M_{n2}$ drain currents, $i_{D12}, i_{D22},\ldots, i_{Dn2}$.

At steady state, the output current i_{max} is a replica of the maximum input current, in this is case i_1. The corresponding transistor M_{12} is in saturation. In another branch, the input voltages $v_2, v_3,\ldots, v_n$ are high, transistors $M_{22}, M_{32},\ldots, M_{n2}$ are in the non-saturation region. The differential voltage v_{Diff} between the drain-source voltage v_1 and v_i fulfills the relation as

$$v_{Diff} = |v_1 - v_i| > \left(\frac{2i_{Dx}}{K}\right)^{1/2} \quad ;i = 2,3,\ldots,n \qquad (2)$$

The drain currents of transistors $M_{12}, M_{22},\ldots, M_{n2}$ are

$$i_{D12} = i_{Dx} \qquad (3)$$

and

$$i_{D22} = i_{D32} = \ldots = i_{Dn2} = 0 \qquad (4)$$

Because the output current is

$$i_{max} = i_{D12} + i_{D22} + \ldots + i_{Dn2} \qquad (5)$$

It follows that

$$i_{max} = i_{D12} = i_{Dx} = i_1 = \max(i_1, i_2,\ldots,i_n) \qquad (6)$$

The above discussion confirms the maximum operation. However, the large voltage swings at input nodes induce distortion on the output signal and limit the operating speed.

The proposed multiple-input maximum circuit, with a very sharp corner in the transfer characteristic, is shown in Fig. 3. The circuit makes use of a MOS class B/AB configuration. Each maximum cell for one input variable is composed of three transistors, M_{i1}, M_{i2} and M_{i3}. The transistors M_{i1} and M_{i2} function as the current maximum selector. The transistor M_y and the bias current source I_B provide the bias voltage V_B approximately equal to $3V_T$. Therefore, the transistors M_{i1}-M_{i3} are forced to the edge of conduction to minimize the crossover distortion. The transistor M_x acts as a diode. The transistor M_Z is used to capture the maximum current to output node. The operation of the proposed circuit can be explained as follow.

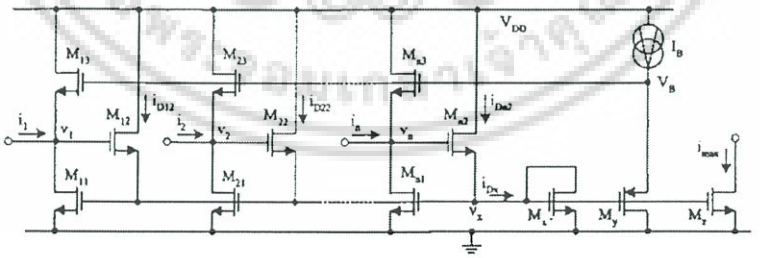

Fig. 3 The proposed multiple-input maximum circuit

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Suppose that the input current i_1 is the maximum current among $i_1, i_2, \ldots, i_n$. The drain-source voltages v_1, $v_2, \ldots, v_n$ of the transistors $M_{11}, M_{21}, \ldots, M_{n1}$ are established by the input currents $i_1, i_2, \ldots, i_n$, respectively. The drain-source voltage v_1 is established by the maximum input current i_1, hence the voltage v_1 is the maximum voltage. The transistors $M_{21}, M_{31}, \ldots, M_{n1}$ are regarded as the differential circuits. Then the current i_{Dx} will flow through the transistors of the differential circuits with maximum input voltage, the drain current i_{D12} of transistor M_{12} is equal to i_{Dx} and another drain current i_{D22} of transistor M_{12} is equal to zero. Because the gates of transistor M_{i1} of the maximum cells are connected together, the voltage v_x is related to the maximum voltage v_1. Therefore the voltage v_x is equal to the gate-source voltage of the transistor M_{11}. In this situation, the transistors M_{11} and M_z form as the unity gain current mirror, so the output current i_{max} is equal to the input current i_1, which is the maximum input current. Therefore the output current can be written as

$$i_{max} = \max(i_1, i_2, \ldots, i_n) = i_1 \qquad (7)$$

It is clearly seen that the proposed circuit has the maximum operation of the multiple current inputs.

3. Simulation Results

The performances of the proposed circuit were studied by the use of PSPICE analog simulation program. The BSIM MOS model of the 0.5μm CMOS process was used for the circuit simulation. The dimensions W/L of the devices are shown in Table 1. The bias current I_B and the supply voltage V_{DD} are set to 10μA and 2.5V, respectively.

Table 1 The ratio of channel widths and lengths

Device	W/L (μm)
M_{i2}, M_{i3}, M_y	5/1
M_{i1}, M_x, M_z	5/2

The DC transfer characteristic of the proposed two-input maximum circuit with the input current i_1 continuously changing and the other input current i_2 changing in steps of 20μA is shown in Fig. 4. It confirms very small distortion on the output signal. Fig. 5 and Fig. 6 show the simulated transient response of the proposed three-input and five-input maximum circuits, respectively. The triangular input currents are 50μA peak amplitude and 10μs time period. To compare the propagation delay of the maximum operation of the two-input maximum circuits as shown in Fig. 2 and Fig. 3, the simulation results are given in the Fig. 7. The input currents of each circuit are shown in Fig. 7(a), where the input current i_1 is 1MHz sinusoidal wave with 20μA peak-amplitude and the input current i_2 is kept at zero. The simulated curves in Fig. 7(b) and the comparison results in Fig. 7(c), where i_{max} (Fig. 2) and i_{max} (Fig. 3) are the maximum output current of the circuits as shown in Fig. 2 and Fig. 3, respectively. Referring Fig. 7(c), it can be seen that the propagation delay of the maximum operation of the two-input maximum circuits as shown in Fig. 2 and Fig. 3 are about 16ns and 6ns, respectively. The crossover delay is reduced using the MOS class B/AB configuration in Fig. 3.

4. Conclusion

The current-mode multiple-input maximum circuit for fuzzy logic controller has been proposed. The proposed circuit designed with 3n+3 transistors, where n is the number of inputs. This structure is simple and modular, so it can be easily expanded to meet the requirement of the number of multiple-input signals. From the simulation results, it is evident that the proposed circuit has the correct function and good performances.

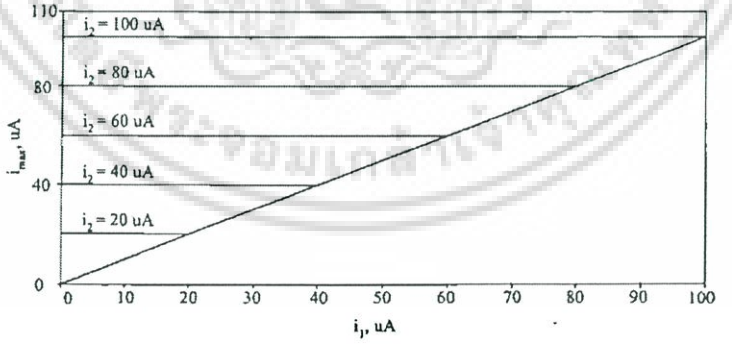
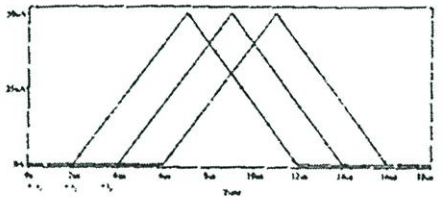
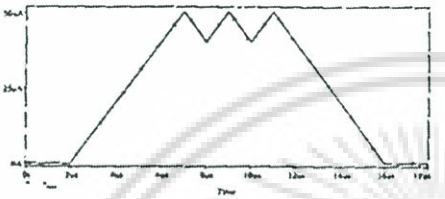

Fig. 4 DC characteristic of the proposed 2-input maximum circuit

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

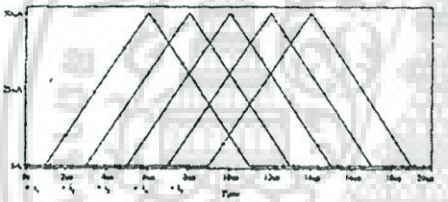

(a)

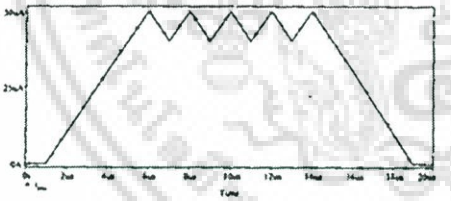

(b)

Fig. 5 Transient response of the 3-input maximum circuit
(a) the triangular input currents
(b) the maximum output current

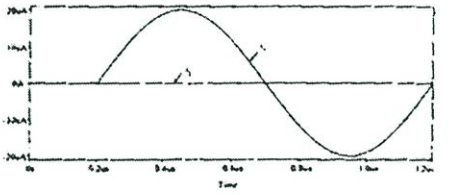

(a)

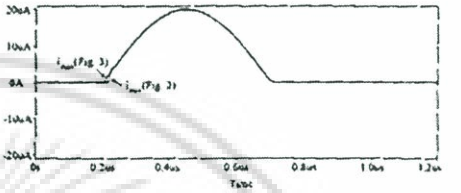

(b)

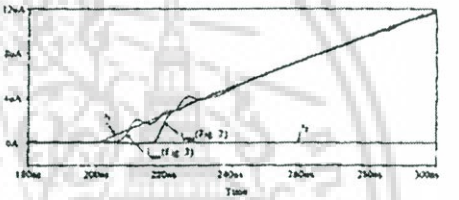
Fig. 6 Transient response of the 5-input maximum circuit
(a) the triangular input currents
(b) the maximum output current

(a)

(b)

(c)

Fig. 7 Simulated results for speed performance
(a) the input currents
(b) the maximum output currents
(c) the crossover region

References

1) H. Watanabe, W.D. Dettloff, and K.E. Yount, " A VLSI fuzzy logic controller with reconfigurable cascadable architecture", IEEE J. Solid-State Circuits, vol.25, no.2, pp.53-62, Jan. 1990
2) S. I. Liu, Y. S. Hwang and J. H. Tsay, "CCII-Based Fuzzy Membership Function and Max/Min Circuit", Electronics Lett., vol. 29, no. 1, pp. 116-118. 1993
3) K. Tsukano and T. Inoue, "Synthesis of Operational Transconductance Amplifier-Based Analog Fuzzy Functional Blocks and Its Application", IEEE. Trans. Fuzzy System, vol. 3, no.1, Feb. 1995
4) R.G. Carvajal, J. Ramirez-Angulo and J. Martinez-Heredia, "High-speed high-precision min/max circuits in CMOS technology" Electronic Lett., vol. 36, no. 8, pp. 697-699, Apr. 2000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) T. Yamakawa, "Fuzzy microprocessors rule chip and defuzzifier chip" Proc. Int. Workshop Fuzzy Syst. Appl., pp.51-52, Aug. 1988
6) L. Liu, Z. Li and B. Shi, "A multi-input fuzzy processor for pattern recognition", Solid-State and Integrated Circuit Technology, 1995 4th International Conference on, pp. 112 –114, 24-28 Oct 1995
7) T. Yamakawa and T. Miki, "The current-mode fuzzy logic integrated circuits fabricated by the standard CMOS process", IEEE Trans. Comput., vol. 35, no.2, pp.161-167, 1986
8) I. Batruone J.L. Huertas, A. Barriga and S. Sanchez-Solano, "Current-mode multiple-input Max circuit" Electronic Lett., vol. 30, no. 9, pp. 678-680, May 1994
9) C.Y. Hung, B. D. Liu, "Current-mode multiple input maximum circuit for fuzzy logic controllers", Electronic Lett., vol. 30, no. 23, pp. 1924-1925, Nov. 1994
10) K. Yamamoto, S. Fujii, and K. Matsuoka, "A single ship FSK modem", IEEE J. Solid-State Circuits, vol. SC-19, pp. 855-861, June 1984
11) T. Yamakawa, "A fuzzy inference engine in nonlinear analog mode and its applications to a fuzzy logic control", IEEE. Trans. Neural Networks, vol. 4, pp. 496-522, May, 1993
12) A. G. Andreou, K. A. Boahen, P. O. Pouliquen, A. Pavasovic, R. E. Jenkins and K. Strohbehn, "Current-Mode Subthreshold MOS Circuits for Analog VLSI Neural Systems", IEEE. Trans. Neural Networks, vol. 2, no. 2, pp. 205-213, March, 1991
13) Paul R. Gray and Robert G. Meyer, "Analysis and Design of Analog Integrated Circuit", charter 1, John Wiley &Sons, Inc., 1993

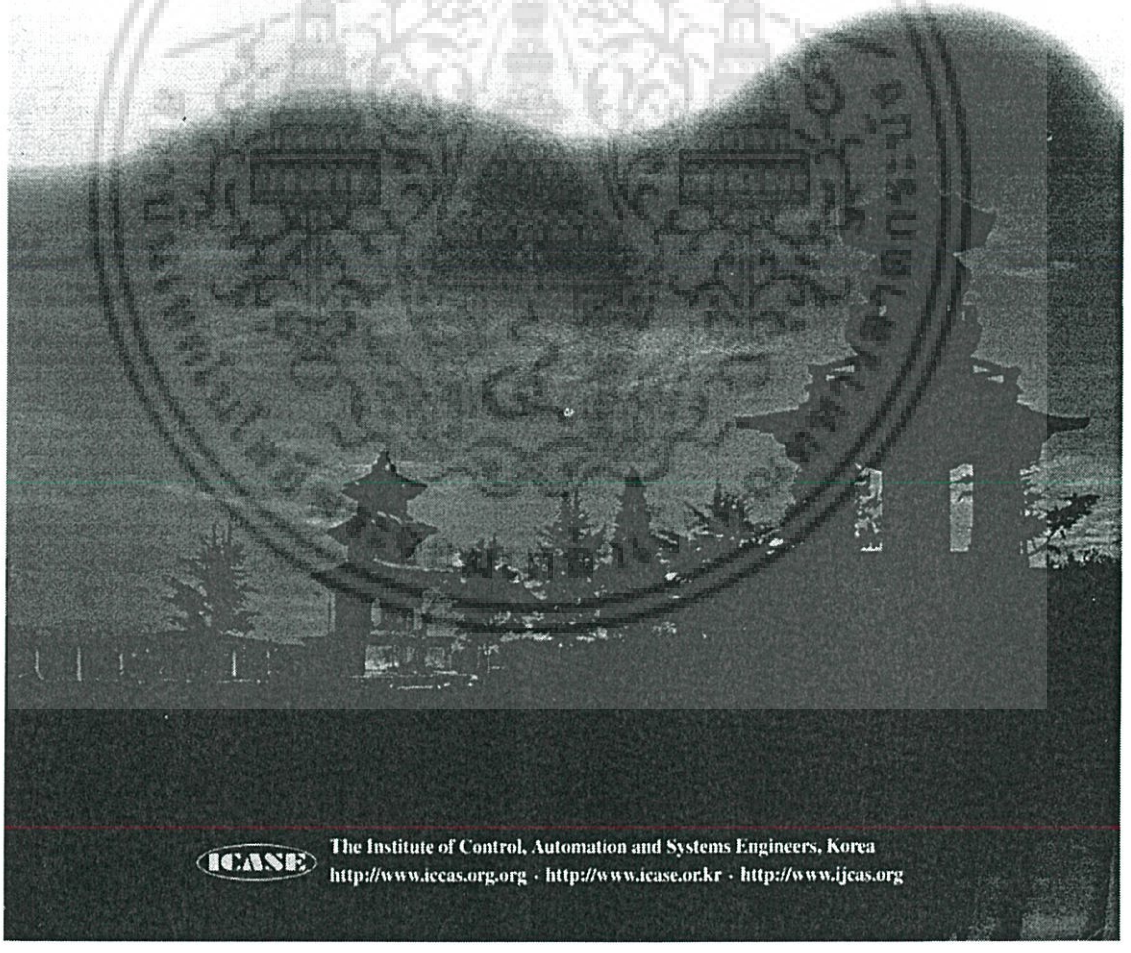
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Final Program & Digest Book

ICCAS 2003 International Conference on Control, Automation and Systems

October, 22 ~ 25, 2003

Gyeongju TEMF Hotel, Gyeongju, Korea

The Institute of Control, Automation and Systems Engineers, Korea
http://www.iccas.org.org · http://www.icase.or.kr · http://www.ijcas.org

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

TA03

Signal Processing I

Time : 09:00 - 11:00 **Chairs : Prof. Ohyama Shinji(Tokyo Institute of Technology)**
Room : Hyangbipa A **Dr. Dal Hwan Yoon(Semyung Univ., Korea)**

09:00 ~ 09:20 TA03-1

Analysis of Knit Fabric Structure with its Voxel Data

Toshihiro Shinohara, Jun-Ya Takayama, Shinji Ohyama, Akira Kobayashi(Tokyo Institute of Technology)

For identifying how a sample knit fabric is woven a method to obtain positional information of each yarn of the sample from voxel data made out of its x-ray CT images is newly proposed in this paper. The positional information is obtained by tracing the each yarn. The each yarn is traced by estimating a direction of the yarn in a certain small region in which the yarn can be regarded as straight and moving the region slightly along the estimated direction alternately. The yarn direction is estimated by correlating the voxel data in the region with a three-dimensional yarn model. The ...

09:20 ~ 09:40 TA03-2

Adaptive Noise Reduction on the Frequency Domain using the Sign Algorithm.

Dalhwan Yoon, Jaekyung Lee(Semyung Univ., Korea)

The proposed structure using the modified DFT(MDFT) has the minimum quantity of operations to enable nonblock in order to process from the stable convergence. In order to improve the convergence speed is applied to Sign algorithm that the input auto-correlation matrix is approximately diagonalized by using the discrete Fourier transform(DFT) and normalized by the time-variable step size algorithm. In General, the normalizing by spectral power effect to improve the convergence speed.

09:40 ~ 10:00 TA03-3

Search Vector Algorithm for BMPC method

Fujio Toriumi, Jun-Ya Takayama, Shinji Ohyama, Akira Kobayashi(Tokyo Institute of Technology, Japan)

- Introduction
- Algorithm of BMPC method
- Search vector method
- Simulation
- Conclusion

10:00 ~ 10:20 TA03-4

Design and Implementation of IIR Multiple Notch Filter with Modified Pole Zero Placement Algorithm

Kobchai Dejhan, Payao Thooluang(King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang., Thailand), Surapun Yimman, Watcharapong Hinjit, Weerasak Ussawongaraya(King Mongkut's Institute of Technology North Bangkok, Thailand)

- A design and construction of IIR multiple notch filter
- The design IIR Notch Filter with Modified Pole Zero Placement Algorithm
- The design IIR notch filter by applying least square approximation technique
- Algorithm design and system simulation are performed on MATLAB
- Implemented on TMS320C31 DSP board

10:20 ~ 10:40 TA03-5

A Current-mode Multiple-Input Minimum Circuit For Fuzzy Logic Controllers

Yot Mettasilthikorn, Chamaiporn Pojanasuwanchai, Vanchai Riewruja, Anuchai Jaruwanawat, Prasit Julsereewong(KMITL)

This paper presents a current-mode multiple-input minimum circuit. The proposed circuit can be implemented by applying De Morganis law. The circuit diagram is simple and modular, it operates using a single 2.5V supply and has very low dissipation. The realization method is suitable for fabrication using CMOS technology and all transistors are operated in their saturation region. The performances of this proposed circuit were studied using the PSPICE analog simulation program. The simulation results show the approval of this circuit that it has adequate basic performances for a real-time fuzzy controller and a fuzzy computer.

10:40 ~ 11:00 TA03-6

A high-speed algorithmic ADC based on Maximum Circuit

Amphawan Chaikla, Tattaya Pukkalanun, Vanchai Riewruja, Chaleompun Wangwiwattana, Ruedee Masuchun(KMITL)

This paper presents a high-speed algorithmic analog-to-digital converter(ADC), which is based on gray coding. The realization method makes use of a two-input maximum circuit to provide a high-speed operation and a low-distortion in the transfer characteristic. The proposed ADC based on the CMOS integrated circuit technique is simple and suitable for implementing a high-resolution ADC. The performances of the proposed circuit were studied using the PSPICE analog simulation program. The simulation-results verifying the circuit performances are agreed with the expected values.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ICCAS2003 October 22-25, Gyeongju TEMF Hotel, Gyeongju, Korea

A Current-mode Multiple-Input Minimum Circuit For Fuzzy Logic Controllers

Yot Mettasitthikorn, Chamaiporn Pojanasuwanchai ,Vanchai Riewruja,
Anuchit Jaruwanawat, and Prasit Julsereewong

Faculty of Engineering, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Ladkrabang, Bangkok, Thailand
(Tel: +66-2-739-2406-7; E-mail: vanchai@cs.eng.kmitl.ac.th)

Abstract: This paper presents a current-mode multiple-input minimum circuit. The proposed circuit can be implemented by applying De Morgan's law. The circuit diagram is simple and modular. It operates using a single 2.5V supply and has very low dissipation. The realization method is suitable for fabrication using CMOS technology and all transistors are operated in their saturation region. The performances of this proposed circuit were studied using the PSPICE analog simulation program. The simulation results show the approval of this circuit that it has adequate basic performances for a real-time fuzzy controller and a fuzzy computer.

Keywords: current-mode circuit, minimum circuit, CMOS-based circuit, fuzzy logic controller

1. INTRODUCTION

The applications of fuzzy logic and fuzzy algorithm in real-time systems are accepting much attention [1]. In recent years, the demand of the real time systems in term of high-speed operation, high-efficiency performance, and lower power consumption arises causing a strong motivation to implement fuzzy based hardware. In literature, the hardware implementation of fuzzy systems can be categorized into the digital approach [2] and the analog approach [3-5]. The digital approach is superior to the analog approach in accuracy, extension, and ease of design. On the other hand, the analog circuits have higher speed and lower power consumption than their digital counterparts. The most significant fuzzy logic functions for realizing fuzzy systems are the maximum and minimum circuits. For fuzzy systems employing, these two functions are used in many applications [3-5]. In the past, the realization of maximum and minimum functions in analog circuit form have been implemented using either a second generation current conveyor (CCII) [3] or an operational transconductance amplifier (OTA) [4] as a basic active circuit element. These approaches require diode function as an electronic switch to eliminate undesirable signal to provide maximum and minimum operations. However, the high-speed performance of these approaches is limited by the delay caused by the transition between "on" and "off" state of diodes. The dynamic range of the OTA-based maximum and minimum circuits are also limited by the input stage of an OTA. Other approaches are based on the use of CMOS circuit technique to perform maximum and minimum functions [5, 8-10].

For implementing a fuzzy logic controller or fuzzy processor by employing maximum and minimum functions, the multiple input maximum and minimum circuits are needed [6-7]. The problems of using the binary tree structure based on the two-input maximum and minimum circuit [8] to implement the multiple input maximum and minimum circuits are accumulated errors and low operation speed. To minimize these disadvantages, the one-stage multiple-input maximum and minimum circuits have been proposed in literature [9-10]. The disadvantage of these approaches is the change between the saturation and non-saturation region of the operation regions in MOS transistors that causes the distortion on the output signal and limits the operating speed.

In this paper, the current-mode multiple-input minimum circuit based on De Morgan's law [11] is proposed. The proposed circuit can be implemented using an n-input maximum circuit and n+1 complement circuits. Where n is the number of current input signals. The proposed circuit operates using a single 2.5V supply and provides high accuracy and high-speed. Simulation results supporting the characteristics of the proposed n-input minimum circuit are also included.

2. CIRCUIT DESCRIPTION

From basically design of the proposed circuit, the transistors are all matched and operated in their saturation regions. The drain current of NMOS transistor operated in saturation region is expressed as [12]

$$i_D = \frac{\mu_n C_{ox}}{2}\frac{W}{L}\left(v_{GS}-V_T\right)^2 = K\left(v_{GS}-V_T\right)^2 \qquad (1)$$

where K, v_{GS}, and V_T are the device transconductance parameter, the gate-source voltage, and the threshold voltage, respectively.

2.1 Principle of minimum operation

The minimum operation is related to the maximum operation by De Morgan's law as [11]

$$\min\left(i_1, i_2, ..., i_n\right) = \overline{\max\left(\bar{i}_1, \bar{i}_2, ..., \bar{i}_n\right)} \qquad (2)$$

where $\bar{\ }$ is the fuzzy complement operation.

Consequently, the minimum operation can be implemented using the maximum operation and the fuzzy complement operation. The fuzzy complement operation can be expressed as

$$\bar{i}_j = I_R - i_j \qquad (3)$$

where I_R is the reference current corresponding to fuzzy-grad 1. As Eq. (2) indicated in, the minimum output current i_{min} can be written as

$$i_{min} = I_R - i_{max} \qquad (4)$$

According to Eq. (3) and Eq. (4), the complement circuits can be implemented using the current mirrors.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

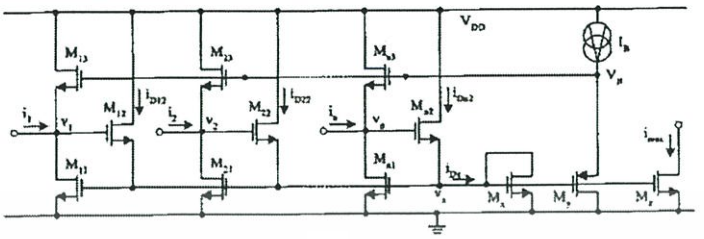

Fig. 1 The multiple-input maximum circuit

2.2 Multiple-input maximum circuit

The current-mode n-input maximum circuit [13] with a very sharp corner in the transfer characteristic is shown in Fig. 1. The transistors are all matched and operated in their saturation region. Each maximum cell for one input variable is composed of three transistors, M_{j1}, M_{j2}, and M_{j3}. The transistors M_{j1} and M_{j2} function as the current maximum selector. The transistor M_y and the bias current source I_B provide the bias voltage V_B approximately equal to $3V_T$, where V_T is the threshold voltage of the transistor. Therefore, the transistors M_{j1}-M_{j3} are forced to the edge of conduction to minimize the crossover distortion. The transistor M_z acts as the diode. The transistor M_z is connected to capture the maximum current to output node. The maximum operation of this circuit, based on the shared gate-to-source voltage corresponding to the saturation value imposed by the maximum input current, can be discussed as follow.

Suppose that there is only one maximum input current among i_1, i_2,..., i_n, and the current i_1 is the largest current, which can be stated as

$$i_1 = \max\left(i_1, i_2, \ldots, i_n\right) \tag{5}$$

The drain-source voltages v_1, v_2,..., v_n of the transistors M_{11}, M_{21},..., M_{n1} established by the input currents i_1, i_2,..., i_n, respectively. The drain-source voltage v_1 is established by the maximum input current i_1, thus the voltage v_1 is the maximum voltage. The gates of transistor M_{11}, M_{21},..., M_{n1}, and M_z are connected together. Then their gate-source voltages can be given by

$$v_{GS11} = v_{GS21} = \ldots = v_{GSz1} = v_z \tag{6}$$

Based on Eq. (1) and Eqs. (5)-(6), the transistors M_{11}, M_{21},..., M_{n1}, and M_z have the same drain current as

$$i_{D11} = i_{D21} = \ldots = i_{Dz1} = i_{Dz} = i_1 \tag{7}$$

In saturation, the current i_{D21} flows through the transistor M_{21} increasing the gate-source voltage of the transistor M_{21}, which effects the transistor M_{22} to cutoff. Similarly, The flow of i_{D31} through the transistor M_{j1} causes the transistor M_{j2} to cutoff. Therefore the drain currents i_{22}, i_{j2},..., and i_{n2} can be given by

$$i_{D22} = i_{D32} = \ldots = i_{Dz2} = 0 \tag{8}$$

Considering at node v_z, the drain current i_{Dz} can be expressed as

$$i_{Dz} = i_{D12} + i_{D22} + \ldots + i_{Dz2} \tag{9}$$

Substituting Eq. (8) into Eq. (9), we obtain

$$i_{Dz} = i_{D12} = i_1 \tag{10}$$

The current i_{Dz} is mirrored into output node by the current mirror M_x and M_y. Then the maximum output current i_{max} can be given by

$$I_{max} = i_1 = \max\left(i_1, i_1, \ldots, i_n\right) \tag{11}$$

The above discussion supports the maximum operation of the multiple current signals.

2.3 The proposed circuit

Fig. 2 shows the proposed current-mode multiple-input minimum circuit, which consists of the n-input maximum circuit and the complement circuits. The transistors are all matched and operated in their saturation region. Each simple minimum cell for one input variable is composed of five transistors, M_{j1}-M_{j5}, and the reference current source I_R. The transistors M_{j1}-M_{j3} function as the maximum cell. The transistors M_{j4}-M_{j5} form as the unity gain current mirror, which reflects each input current i_j to the complementation node v_j. The drain current of transistor M_{j3} can be written as

$$i_{Dj3} = i_j \tag{12}$$

Considering at complementation node v_j the input current of each maximum cell $\overline{i_j}$ can be expressed as

$$\overline{i_j} = I_R - i_j \tag{13}$$

At output node, the minimum output current i_{min} of the proposed circuit can be given by

$$i_{min} = I_R - i_{max} \tag{14}$$

It should be noted that the proposed circuit in Fig. 2 has De Morgan's law-based minimum operation as defined in section 2.1.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

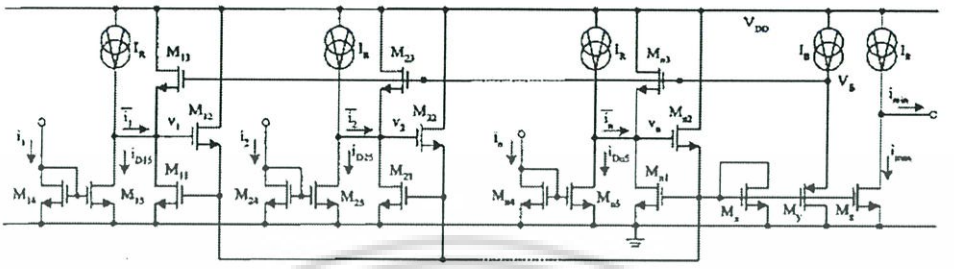

Fig. 2 The proposed multiple-input minimum circuit

3. SIMULATION RESULTS

The performances of the proposed circuit as shown in Fig. 2. were observed using PSPICE analog simulation program. The BSIM MOS model of the 0.5μm CMOS process was used for the circuit simulation. The dimensions W/L of the devices used in the proposed circuit are shown in Table 1. The bias current I_B and the reference current I_R were set to 10μA and 50μA, respectively. The single supply voltage V_{DD} used was 2.5V.

Table 1 Dimensions of the MOS Transistors

Transistor	W (μm)	L (μm)
M_{12}, M_{13}, M_y	5	1
M_{11}, M_x, M_z	5	2

Fig. 3 shows the transient response of the proposed one-input circuit for the input current i_{in}. Where the input current i_{in} was varied from 0μA to 120μA. The reference current I_R was set to 100μA. The dynamic range of the proposed circuit is 100μA. The results show that the transfer characteristic of the proposed circuit is linear over an entire dynamic range. Fig. 4 and Fig. 5 show the simulated transient response of the proposed three-input and five-input minimum circuits, respectively. The triangular input currents are 50μA peak amplitude and 10μs time period. The results show that the output of the proposed circuit is almost consistent with the ideal case's. The maximum error is about 0.134% of full scale value (50μA).

To estimate the propagation delay of the proposed three-input minimum circuit, the transient performance of minimum operations were observed. The simulation results are given in Fig. 6, where the input current i_{in1} were the step-down function currents, and the input currents i_{in2}, i_{in3} were fixed at zero. The simulation curves in Fig. 6 show the results when the current i_{in1} were the step function currents from 10μA to 0μA, 20μA to 0μA, 30μA to 0μA, and 40μA to 0μA, respectively. It can be seen that the propagation delay of the minimum operation of the proposed circuit is about 7ns. It is evident that the proposed circuit has correct function and good performances.

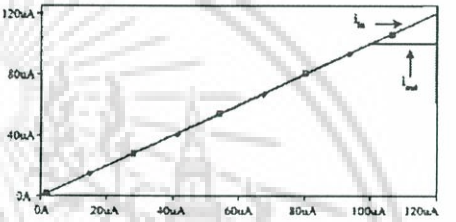
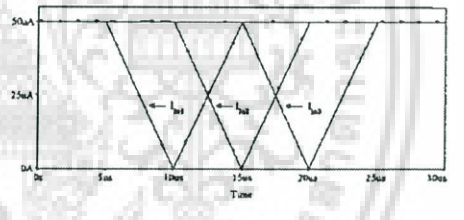
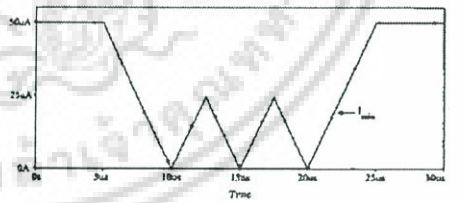

Fig. 3 Transient response of the one-input minimum circuit for the input current i_{in}.

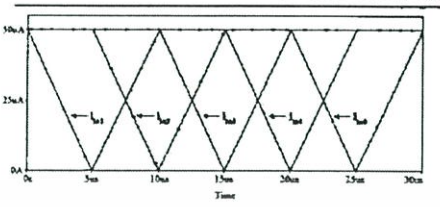
(a)

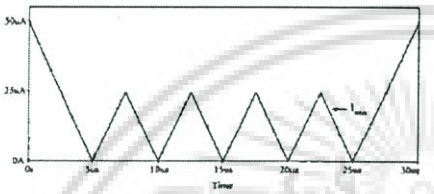
(b)

Fig. 4 Transient response of the three-input minimum circuit
(a) three triangular input currents
(b) the minimum output current

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(a)

(b)

Fig. 5 Transient response of the five-input minimum circuit
(a) five triangular input currents
(b) the minimum output current

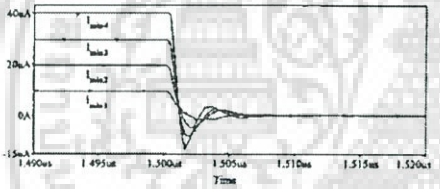

Fig. 6 Step responses of minimum operation

4. CONCLUSION

Based on De Morgan's law, the minimum operation is described. Using this technique, the CMOS-based multiple-input minimum circuit for fuzzy logic controller has been proposed. The proposed circuit was designed with 5n+3 transistors, where n is the number of inputs. This structure is simple and modular, so it can be easily expanded to meet the requirement of the number of multiple-input signals. Under single 2.5V supply voltage, the dynamic range of the proposed circuit can achieve up to 100μA and the propagation delay is about 7ns. The maximum error is about 0.134% of full scale current. From these simulation results it can be concluded that this proposed circuit, has sufficient basic performances suitable for a real-time fuzzy controller and a fuzzy computer.

REFERENCES

[1] H. J. Zimmermann, *Fuzzy Set Theory and to applications*, Kluwer Academic Publisehs, 1991.

[2] H. Watanabe, W.D. Dettloff, and K.E. Yount, "A VLSI fuzzy logic controller with reconfigurable cascadable architecture", *IEEE J. Solid-State Circuits*, Vol.25, No.2, pp. 53-62, Jan. 1990.

[3] S. I. Liu, Y. S. Hwang, and J. H. Tsay, "CCII-Based Fuzzy Membership Function and Max/Min Circuit", *Electronics Lett.*, Vol. 29, No. 1, pp. 116-118. 1993.

[4] K. Tsukano and T. Inoue, "Synthesis of Operational Transconductance Amplifier-Based Analog Fuzzy Functional Blocks and Its Application", *IEEE. Trans. Fuzzy System*, Vol. 3, No.1, pp. 61-68, Feb. 1995.

[5] R.G. Carvajal, J. Ramirez-Angulo, and J. Martinez-Heredia, "High-speed high-precision min/max circuits in CMOS technology" *Electronic Lett.*, Vol. 36, No. 8, pp. 697-699, Apr. 2000.

[6] T. Yamakawa, "Fuzzy microprocessors rule chip and defuzzifier chip" *Proc. Int. Workshop Fuzzy Syst. Appl.*, pp.51-52, Aug. 1988.

[7] L. Liu, Z.Li, and B. Shi, "A multi-input fuzzy processor for pattern recognition", *Solid-State and Integrated Circuit Technology, 1995 4th International Conference on*, pp. 112 –114, 24-28 Oct 1995.

[8] T. Yamakawa and T. Miki, "The current-mode fuzzy logic integrated circuits fabricated by the standard CMOS process", *IEEE Trans. Comput.*, Vol. 35, No.2, pp. 161-167, 1986.

[9] C.Y. Hung and B. D. Liu, "Current-mode multiple input maximum circuit for fuzzy logic controllers", *Electronic Lett.*, Vol. 30, No. 23, pp. 1924-1925, Nov. 1994.

[10] M.A. Yakout, E. I. El-Masry, and A.I. Abdel-Fattah, "Hardware Realization of Analog CMOS Current-Mode Minimum Circiut", Fifteenth National Radio Science Conference, Egypt, pp. D8.1-D8.7, Feb. 1998.

[11] M. Sasaki, T. Inoue, Y. Shirai, and F. Ueno, "Fuzzy multiple-input maximum and minimum circuits in current mode and their analyses using bounded-difference equations", *IEEE. Trans. Comput.*, Vol. 39, No. 6, pp. 768-774, 1990.

[12] Paul R. Gray and Robert G. Meyer, *Analysis and Design of Analog Integrated Circuit*, charter 1, John Wiley &Sons, Inc., 1993

[13] C. Pojanasuwanchai, C. Wangwiwattana, A. Chaikla, V. Riewruja, and P. Julsereewong, "Fuzzy Multiple-Input Maximum Circuit in Current-mode", SICE Annual Conference in Fukui, Japan, pp. 571-575, 2003

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

นางสาวชมัยพร พจนสุวรรณชัย เกิดเมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2519 จังหวัดสุพรรณบุรี และได้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมการวัดคุม ภาควิชาวิศวกรรมการวัดคุม จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2540 และในปี พ.ศ. 2545 ได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมการวัดคุม คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้